

Naći idejno nadmoćne odgovore

Strana 12. i 13.

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

MEDICINA NA IZMAKU 20.
VIJEKA

Otkriće zdravlja

● Naše je zdravstvo još na marginama velikog svjetskog pokreta koji u središte medicinskog interesovanja stavlja zdravlje, a ne više isključivo bolest kao do sada. I kod nas najavljene radikalne promjene u smislu narodne mudrosti bolje je sprječiti nego liječiti. Na bolesnički krevet više se ne može gledati kao na azil za bolesnog čovjeka

Strana 13

DJECA GOVORE

I mi smo hrabri

● Ovo poručuju dječaci iz zgrade u Ulici Antona Gustava Matoša 3 u banjalučkom naselju Nova varoš

Strana 10.

BREGENC: S NAŠIMA U
TUĐINI

Sutra bih došao

● Samo u pokrajini Forarlberg živi oko 11.500 Jugoslavena ● Oko 2.400 naše djece ima jednog jugoslovenskog i čak deset austrijskih pedagoga ● U vrijeme nacionalnih praznika priređuju se prave fešte u jugoslovenskim klubovima ● Sve potrebni vikend-vrtići ● Povratak u domovinu jedina tema ● Nesebična pomoć unesrećenima

Strana 14.

SJEĆANJA: JULSKE
VATRE SLOBODE

Nesavla- divih prepreka nema

Strana 11.

GLAS

pivovarna
Plasško

NAGRAĐUJU

Strana 15.

KNJIŽEVNOST I REVOLUCIJA: ODJECI
DEVETOG KONGRESA SAVEZA KNJIŽEVNIKA

Savjest vremena i društva

● Revolucija za pisce nije ono što je prošlo, već djelatan proces u kojem su i potresi i sumnje neizbježni, oni žele, hoće i mogu da učestvuju u revolucionarnom hodu društva

Strana 12.

PRED SUSRET SRVS „BRATSTVO I JEDINSTVO“ NA
IGMANU

SVI SMO JEDNA ARMIJA

● Više od 100 hiljada ljudi će se u četvrtak, 4. jula, okupiti na Velikom polju na Igmamu ● Na ovakvim izvoristima revolucije mladi uče najbolje lekcije iz istorije naših naroda i narodnosti ● Rezervne vojne starješine daju ogroman doprinos razvoju opštenarodnog odbrambenog sistema

Strana 8.

MLADOST I NASTAVAK
REVOLUCIONARNOG PUTA

Snimio: J. SLATINAC

Ljute ih priče i nerad

Budući heroji revolucije, ove mirnodopske, nose danas kratke pantalone. Snage i želje za nastavak revolucionarnog hoda ima u njima dovoljno. Valja im vjerovati.
Ali, ljute se što se danas puno priča a premalo radi, što ih malo ko shvata ozbiljno, što nemaju posla, što se u njih nema dovoljno povjerenja, a oni su spremni da rade i grade, da se živi i bolje i ljepše.

Tim budućim herojima rada smeta što su omladinski njihovi rukovodioci daleko od njih, što im je, kako kažu najčešće briga da se dokopaju položaja, što ne žive sa mladima.

Mladost bi brže, češće, da mijenja nabolje. Ne sviđa im se što u rukovodstvima od opštine do Federacije sjede sijede glave.

Brže bi naprijed i valja im vjerovati da im se ništa neće otići.

Strana 10.

„GLASOV“ INTERVJU:

Peško Plazačić, sekretar
SUBNOR-a Jugoslavije

Vraćati se revolu- cionarnim vrijednostima

● U pripremama kongresa bavice se najaktuelnijim pitanjima, a briga o borcima je u žiži interesovanja ● Materijalne mogućnosti društva utiču na standard i mora se doći do adekvatnih rješenja ● Danas više no ikada moramo insistirati na vraćanju izvornim revolucionarnim vrijednostima i njihovoj najširoj primjeni ● U ovoj godini SUBNOR Jugoslavije usmjerio je veliku aktivnost na međunarodnom planu ● Tamo gdje nas nema prostor pokriva drugi

Strana 6.

IZ INTERVJUA VIDOJA ŽARKOVIĆA,
PREDSJEDNIKA PREDSJEDNIŠTVA
CK SKJ „POBJEDI“

Odlučnije jasnim putem

● Predsjednik Predsjedništva CK SKJ je istakao da „Savez komunista nije i ne može biti nikakva koalicija, nego jedinstvena demokratska organizacija u kojoj je Statutom utvrđena uloga i odgovornost republičkih i pokrajinskih organizacija SKJ ● Neophodno je zato - istakao je Žarković - odlučnija borba protiv pojava njegove federalizacije do kojih je dolazilo i dolazi zbog narušavanja statutarnih odredbi o demokratskom centralizmu, kao i zbog dezintegracionih tendencija u društvu

Strana 6. i 7.

ČESTITAMO

4. JULI — DAN BORCA

REDAKCIJA

IZVRŠNI ODBOR SKUPŠTINE OPŠTINE BOSANSKA GRADIŠKA O ZAŠTITI
ČOVJEKOVE OKOLINE I INFRASTRUKTURI

Efikasija inspekcija

● **Dogovor opština i gradova o sprečavanju zagadivanja vodotoka Save nije dao zadovoljavajuće rezultate zbog čega je predloženo da se formira zajednički fond iz koga bi se finansirala aktivnost na zaštiti Save**

BOSANSKA GRADIŠKA, 3. jula - Dogovor o zajedničkim akcijama opština i gradova na sprečavanju zagadivanja vodotoka u slivu rijeke Save u proteklih pet godina nije dao zadovoljavajuće rezultate. To je konstatovano na redovnoj sjednici Skupštine opština i gradova, potpisnicima ovog dogovora nedavno održanog u Slavonskom Brodu.

Zbog toga je izvršni odbor Skupštine opštine Bosanska Gradiška na posljednjoj sjednici prihvatio i zaključke da se o tome dogovori da se formira zajednički fond iz koga bi se finansiralo sprečavanje zagadivanja Save. Ovo će se najprije morati učiniti kod velikih zagadivača, jer akcije u manjim mjestima uz Savu ostaju beznačajne.

Izvršni odbor se bavio nizom drugih značajnih pitanja. Posebnu pažnju privukla je informacija o sta-

Kako sprječati zagadivanje Save?

nju i odnosima u stambeno-komunalnoj djelatnosti sa posebnim osvrtom na aktuelna pitanja infrastrukture. U Bosanskoj Gradišci je sve izraženiji problem čuvanja, uređenja i racionalnijeg korištenja građevinskog zemljišta. Posebnu teškoću predstavlja komunalno uređenje grada, toplifikacija, izgradnja centralnog gradskog groblja i gradske deponije

smeca. Zbog neplanskog izvođenja radova često se oštećuju podzemne instalacije. Izvršni odbor je zato predložio pojačanu inspekciju kontrolu i preduzimanje ostrižih mjera tamo gdje se ne poštuju opštinske odluke ili zakonski propisi. U tom smislu je neophodno djelovati mnogo brže i efikasnije.

V. SLIJEPEVIĆ

DOGOVOR U SKUPŠTINI OPŠTINE SKENDER—VAKUF O OSTVARIVANJU ZADATAKA STABILIZACIJE

Svojim radom

● **Rasterećenje privrede smanjenjem stopa doprinos a sada nema izgleda da postane stvarnost: na primjer SIZ osnovnog obrazovanja i vaspitanja nije u prvom polugodištu došlo 8,17 miliona dinara, koliko je bilo planirano**

SKENDER — VAKUF, 3. jula - Danas je u Skender-Vakufu održana zajednička sjednica izvršnih organa društveno-političkih organizacija, Skupštine opštine i predstavništva udruženog rada. Raspravljalo se o mogućnostima rasterećenja privrede smanjenjem doprinosa i o aktuelnim pitanjima ostvarivanja antiinflacionog programa. Istaknuto je da teška ekonomska situacija u ovoj izrazito nerazvijenj komuni ostavlja malo mogućnosti za eventualno smanjenje stopa doprinosa i rasterećenja privrede. To najbolje ilustruje činjenica da se i sa relativno visokim stopama izdavanja ne ostvaruju planirana sredstva za finansiranje opšte i zajedničke potrebe.

Primjera radi, SIZ osnovnog obrazovanja i vaspitanja je otvorio za šest mjeseci ove godine 8,17 miliona dinara manje sredstava od planiranih. Stanje sa privom sredstava za budžet Skup-

štine opštine je još teže. Ovdje se manje sredstava za 10 miliona dinara, pa se postavlja pitanje finansiranja rada organa uprave. Međutim, istaknuto je da sve to ne znači da u opštoj i zajedničkoj potrebi, nema rezervi koje bi se mogle iskoristiti.

Posebno je naglašena kao neprihvatljiva pojava da se u radnim zajednicama i administraciji društvenih organizacija otvaraju radna mjesta za koja nema naročite potrebe. Na današnjoj sjednici čuli su se oštri tonovi kada je u pitanju ostvarivanje antiinflacionog pitanja u ovoj komuni. Konstatovano je da teško dolazi do znatnih promjena u privredi, u razvoju samoupravnih odnosa i u ponašanju privrednih i drugih društvenih subjekata. O svemu ovome biće više riječi na jednoj od narednih sjednica opštinskog komiteta Saveza komunista Skender-Vakuf.

Ž. KOPANJA

JUČE U ULICI BRANKA
POPOVIĆA U BANJALUCI

MOTOCIKLOM U ŠAHT

BANJALUKA, 3. jula - U saobraćajnoj nesreći koja se dogodila juče oko 18,30 sati teško je povrijeđen lica Mađarević (50) iz Banjaluke. On je prolazeći motociklom BL 25-537, stazom za bicikle, lijevom stranom Ulice Branka Popovića u naselju Budžak, upao u nezaštićen šaht dubine tri metra. Mađarević je zadržan na liječenju u Kliničko-bolničkom centru u Banjaluci.

Istražni postupak je u toku.

M. D.

BANJALUKA

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zaštite 2. i 3. jula koncentracija sumpor-dioksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 91, Boriku 86, a u Mejdanu, Vrbani, Cesmi i Delibašinom selu, 0,5 mikrograma što je zanemarljivo, jer dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije je 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 20, Boriku 29, Mejdanu 10, Vrbani 18, Cesmi 6 i Delibašinom selu 10, a dozvoljena gornja granica kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

ŽETVA U SRBAČKOJ OPŠTINI

Kiša ometa posao

SRBAC, 3. jula - Žetva ječma pod kojim se na području srbačke opštine, na društvenom i privatnom posjedu, nalazilo oko 240 hektara, privodi se kraju. Da kiša nije ometala kombajnere, žetva ove žitarice bila bi završena krajem prošle sedmice. Juče je na imanju OOU-

R—a „Motajica“ započela i žetva uljane repice.

Požnjeveno je oko 60 hektara poslije čega je posao zbog kiše morao biti prekinut. Danas su kombajneri ponovo izašli na njive i nastavili žetvu ove uljarice pod kojom se nalazi 350 hektara.

Ž. Š.

„CAZINKA“ DO KRAJA GODINE

Izvoz u porastu

CAZIN, 3. jula - OOUR „Cazinka“, koja posluje u sastavu „Kombiteksa“ iz Bihaća, postiže sve bolje poslovne rezultate. U prvih pet mjeseci ove godine izvezeno je robe u vrijednosti oko 150 hiljada dolara, a na klirinško tržište oko 65 hiljada dolara.

„Cazinka“ planira ove godine oko 85 odsto proizvodnje da iz-

veze, od čega na klirinško tržište u vrijednosti dva miliona dolara, a na konvertibilno oko 400 hiljada dolara. Proširenje proizvodnih kapaciteta, utvrđeno je u selu Donja Koprivna, gdje se gradi pogon konfekcije kapaciteta 270 hiljada trikotažnih jedinica. Ovdje će se zaposliti 50 novih radnika.

S. S.

AKTIVNOST CRVENOG KRSTA U SKENDER—VAKUFU

Kolektivni članovi

SKENDER — VAKUF, 3. jula - Iako je počela sezona godišnjeg odmora, aktivnost skendervakufskog Crvenog krsta ne jenjava. Prikupljaju se odjevni predmeti koji se šalju u najsiromašnija sela. U toku je aktivnost oko obezbjeđenja sredstava za slanje jedne grupe slabijeg imovnog stanja na more.

Odnedavno su u ovu humanitarnu organizaciju počeli da se uključuju i radni kolektivi. Tvornica zobenih pahuljica „Vita“ je prvi kolektivni član Crvenog krsta u Skender-Vakufu. Ovaj primjer slijedio je i Srednjoškolski centar „Duro Pucar Stari“, SIZ osnovnog obrazovanja i očekuje se da će se uskoro učlaniti i druge organizacije.

Ž. K.

U ŠKOLSKOM CENTRU „VESELIN MASLEŠA“ U KOTOR—VAROŠU

Završen upis

KOTOR—VAROŠ, 3. jula - U ŠC „Veselin Masleša“ završen je upis učenika. U trinaest odjeljenja upisano je više od 400 učenika. Upisu je prethodila aktivnost Centra na ostvarivanju saradnje sa organizacijama udruženog rada oko sagledavanja kadrovske potrebe.

Najveći broj učenika je upisan u odjeljenja mašinske i kožarsko-tekstilne struke. Izvjestan broj učenika biće upisan u avgustovskom roku. Veći broj osnovaca je konkurisao za upis u srednje škole van područja ove komune.

D. K.

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelina, Kotor-Varoš, Lakšići, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora
NIGRO „Glas“ Ethem Cizmić

Direktor i odgovorni urednik
Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kijian, (banjalučka hronika) i Emin Krkić, (popodnevi desk) i Tomo Marić, (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Arif Sitnica (tehnička redakcija), Sabira Piragić, (desk), Nada Puvračić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronike), Dragica Spremo (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andrić, Nusreta Borik (predsjednik) Ethem Cizmić, Milenko Cerket, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glas“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim znacima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

POVODOM 4. JULA — DANA BORCA

POSILIJE VIŠEGODIŠNJIH PRIPREMA
U BANJALUCI

Polaganje kamena temeljca: Stevo Vučković

Temeljac željezničara

- Polaganjem kamena temeljca u Banjaluci je označen početak gradnje nove željezničke stanice koju će OOUR Građenje završiti za 16 mjeseci ● Obje kat će se graditi u dvije etape: u prvoj osposobljavanje saobraćaja za normalno funkcionisanje, a u drugoj smještaj željezničkih službi

BANJALUKA, 3. jula - Dileme oko toga hoće li se ili ne graditi željeznička stanica u Banjaluci konačno su prekinute. Danas je na prigodnoj svečanosti Stevo Vučković, direktor OOUR-a za Organizaciju prevoza željeznicom u ZTO Banjaluka, položio kamen-temeljac za izgradnju novog objekta.

Time je praktično obilježen i početak radova na izgradnji moderne željezničke stanice sa više od pet hiljada kvadratnih metara korisnog prostora. Građevinari Radne organizacije "Krajina" OOUR-a Građenje iz sastava SOUR-a GIK Kozara prihvatili su da ovaj objekat završe za 16 mjeseci tako da će uskoro željeznički saobraćaj u Banjaluci funkcionisati sa manje zastoja.

Željeznička stanica u Banjaluci će se tako graditi u dvije faze. U prvoj će se, kako je predviđeno, osposobiti za normalno funkcionisanje saobraćaja, a u drugoj etapi će se graditi objekti za smještaj željezničkih službi. Prema prvim procjenama za izgradnju ovih objekata utrošiće se više od 760 miliona dinara, a sredstva će obezbijediti ZTO Sarajevo i banjalučka komuna.

- Realizacija ovog programa je krenula, ali se mora reći da ide veoma sporo, a sporost čini probleme složenim, rekao je u prigodnom referatu Veljko Skenderija, predsjednik Opštinskog odbora SUBNOR-a Banjaluka, i detaljnije se osvrnuo na razvoj saobraćaja na ovom području. Željezničari su ovaj trenutak uveličali i bogatim kulturno-zabavnim programom u kome su učestvovali amateri RKUD-a "Vaso Pelagić".

V. D.

ČELINAC

Narodni zbor u Mlinskoj Rijeci

- U blizini zgrade osnovne škole u Jošavki otkriveno je spomen-obilježje palim borcima ovoga mjesta i žrtvama fašističkog terora - Danas u Mlinskoj Rijeci narodni zbor

ČELINAC, 3. jula - Sinoć je u blizini zgrade osnovne škole u Jošavki otkriveno spomen-obilježje palim borcima jošavske partizanske čete i žrtvama fašističkog terora. U toku rata u ovom kraju poginulo je 30 boraca i ubijeno 50 neudžnih ljudi od strane neprijatelja i domaćih izdajnika.

U prisustvu žitelja ovog kraja, omladine i predstavnika mjesnih zajednica Miroć i Debeli Lug iz Majdanpeka, s kojim se zbratimila mjesna zajednica Jošavka, govorio je Janko Ivanković potpukovnik JNA i učesnik NOR-a. Između ostalog, rekao je da je početkom rata u ovom kraju vodena žestoka borba. Stvorena je slobodna teritorija koja je služila kao baza za dolazak rukovodstva NOB-a.

U Jošavci su se nalazile jedinice i štabovi Četvrtog krajiškog odreda, Operativni štab za Bosansku krajinu. U Čelincu je formiran i Prvi krajiški proleterski bataljon, a uspješno je djelovala i jošavska

partizanska četa sa oko 150 naoružanih boraca. Najvažnije akcije vođene su zauzimanjem Žardarmerijske stanice u Jošavki protiv neprijatelja u Brezicičani, Skatavici, Kokorskom Lugu u Hrvacičani.

Tradicionalnim narodnim zborom u Mlinskoj Rijeci, na mjestu gdje je u toku NOR-a mučki ubijen doktor Mladen Stojanović, nastavljaju se prigodne manifestacije. Na ovom zboru govorio je Momir Kapor, član savjeta SR Bosne i Hercegovine. Položice se vijenci i cvijeće na spomenik narodnog heroja doktora Mladena Stojanovića.

S. MILIJEVIĆ

LAKTAŠI

Vodovod Slatini

LAKTAŠI, 3. jula - Dan borca obilježava se u laktasčkoj komuni radnim i svečarskim manifestacijama. Ovih dana su uređena spomen-obilježja borcima NOR-a i žrtvama fašističkog terora, a organizovane su i tradicionalne posjete majkama palih boraca i uručeni prigodni pokloni.

Prigodne manifestacije - logorske vatre i narodna veselja održace se u svim mjesnim zajednicama, a naročito svečano biće u Mjesnoj zajednici Slatina. Ovdje čena upotrebu biti pušten novi vodovod, sagrađen u rekordnom kratkom roku, što je povod da se organizuje centralna proslava Dana borca. Pored ovih manifestacija na susretima rezervnih vojnih starješina Jugoslavije učestvujuće 50 rezervnih starješina, radnih ljudi i građana i omladina laktasčke komune.

B. D.

U DOMU KULTURE U BANJALUCI

PROMOVISANI DOKTORI PRAVA

BANJALUKA, 3. jula - U Domu kulture danas su promovisani Vera Jelčić i Ilija Tipurica u doktore pravnih nauka. Oni su ove godine na Pravnom fakultetu Univerziteta "Duro Pucar Stari" u Banjaluci uspješno odbranili disertacije iz oblasti radnog prava.

D. C. B.

KLJUČ

Vijenci na spomen-obilježja

KLJUČ, 3. jula - Obilježavanje Dana borca u ključkoj komuni započelo je velikim narodnim zborom koji je u nedjelju održan u Hripavcima, mjestu formiranja prve partijske ćelije u Ključu. Tom prilikom na zboru je govorio Savo Stojčić, predsjednik Opštinskog odbora SUBNOR-a u Ključu.

Uoči Dana borca cvijeće i vijence na partizansko groblje u Busijama i spomenike žrtvama fašističkog terora položice delegacije organizacija udruženog rada i društveno-političkih organizacija ključke komune.

O. F.

JUČE U DOMU JNA U BANJALUCI

Sa svečanosti

Uručene povelje

BANJALUKA, 3. jula - Nasvečanosti u Domu JNA u Banjaluci danas su uručene povelje Opštinskog odbora SUBNOR-a zaslužnim kolektivima, društveno-političkim organizacijama i pojedincima.

Povelje Opštinskog odbora SUBNOR-a dobili su Osnovna škola "Mirko Višnjić", Okružni sud Banjaluka, Opštinska konferencija Crvenog krsta, Mjesna zajednica Ada, Sekcija za društvenu aktivnost žena Mjesne zajednice Hiseta, SCOJ "Petar Dra-

pšin", KUD "Sloga" iz Ivanjske, RO "Novo groblje" i Društvo ličava Jelšingrada. Sto jedna povelja dodijeljena je pojedincima.

Na ovoj svečanosti o budućim zadacima boračke organizacije, o našem revolucionarnom putu i teškoćama sa kojima se susrećemo, govorio je predsjednik Opštinskog odbora SUBNOR-a Banjaluka Veljko Skenderija, a u ime dobitnika povelja zahvalio se Đorđe Čiča.

J. S.

SUSRET PRNJAVORSKIH I REZERVNIH VOJNIH STARJEŠINA ZAJEČARA I SMEDEREVA

JAČANJE PRIJATELJSTVA

PRNJAVOR, 3. jula - Jednodnevno drugovanje rezervnih vojnih starješina iz Zaječara i Smedereva sa domaćinima nastavljeno je sinoć kada je za goste priredan prijem, na kome je Zehra Halilović, predsjednik Skupštine opštine, govorila o specifičnostima ovog područja, upoznavajući goste sa ovom komunom i njenim razvojnim planovima. Prije toga u spomen-parku, gdje se nalaze biste narodnih heroja Novaka Milaševića, Vida Nježića, Rade Vranješević i Stanka Vukašinovića, položeni su vijenci i cvijeće, a gostima i velikom broju građana govorio je Dževad Kolić, društveno-politički radnik iz Prnjavora.

Danas prije podne u organizaciji Opštinske konferencije Saveza rezervnih vojnih starješina i mjesne zajednice Prnjavor sa gostima iz zaječarskog i smederevskog regiona održan je zajednički sastanak, na kome su dogovoreni načini dalje saradnje pri čemu je izvršena i razmjena iskustava u radu ovih organizacija. Gosti su posjetili i Lipicansku ergelu "Vučijak", gdje su mogli da se uvjere u vrijednost rasnih grla.

B. R.

SRBAC

Značka aktivistima

SRBAC, 3. jula - U znak sjećanja na 3. juli 1944. godine, kada je u Zdeni kod Sanskog Mosta održan Osnivački kongres narodnooslobodilačkog fronta BiH, danas je u Srpcu održana svečana sjednica Opštinske konferencije SSRN.

O mjestu i ulozu naše najmasovnije društveno-političke organizacije u toku NOB-a i socijalističkog izgradnji govorio je Milan Gvozdić, predsjednik OK SSRN Srbac. Na svečanoj sjednici uručena su priznanja Socijalističkog saveza srebrne značke sa poveljom koju su dobili podružnica SSRN Povelji i 19 aktivista sa područja opštine.

Z. S.

PATRIJA

Uspomene koje bole

Sunčano vrelo podne na legendarnoj Patriji. Dan kada se slavi revolucija. Maratonci trče svoj počasnii krug pored spomenika ispod razvijorenih zastava, na visu odakle puca pogled na Knežpolje, na Mrakovicu, niz obronke Kozare prema Grmeču. To je ta Patrija, na zapadnim obroncima planine. To je taj za sva kozarska vremena zapamćen predio; sada tako plim, čudesno nježno razvignoren u raskošnim bojama jutičkih cvjetova, kao da nikad ovdje surovosti i smrti bilo nije. Ovdje se dogodila ta strašna noć, ta slavom ovenčana noć, noć između 3. i 4. jula 1942. kada je uz nadljudske napore i nezapamćene žrtve, u silovitom i nezadrživom jurišu probijen obruč oko Kozare i razbijen neprijatelj na potezu Patrija - Planinica. Iza neustrasivih boraca deset hiljada ljudi, žena i djece hri prema slobodi, išćupani iz kandža smrti.

U hladu narodni heroj Mlado Stanić, Pamti ovdje svaku stopu: krv je zalila ove trave i ovu zemlju. Isti onaj junak koji je decembra '41. vraćao vruće bombe neprijatelju u usta. Uz Mladu njegov plavokosi unuk. Do Mlade Spasoja Aleksić, predsjednik boračke organizacije Gornjeg Jelovca, ujedno i predsjednik Savjeta ovdjašnje mjesne zajednice, u čijoj je organizaciji ovaj veliki, tradicionalni, narodni zbor - povodom Dana borca. Prošaran sjedinom pukovnik Milanović spominje svoju upamćenu suzu, ratnu suzu,

skotrljanu na Paležu kada je Skender Kulenović prvi put kroz jauk izgovarao svoju "Stojanku majku Knežopoljku". Spasoja Aleksić odvodi me u Maurašku krčevinu do gvozdena i kamena spomenika žrtvama bezumlja. Na spomeniku urezani stihovi Đorđa Radičića: "Slava onima koji su preuzeli smrt radi naših života. U jednoj danu te ratne godine pobijeno, navodi se, 226 nevinih duša. Spasoja dodaje:

"Ima ih više u ovjama. Ima ih 282. To znamo mi koji smo bili bitu i koji smo, ih poslije svega, prebrojali. Prebrojali smo i šesire. One šesire, naših Kozarčana, što su ostali na rubu jame: bilo ih je trijestosam. Ostao je tu i glgov okrvavljeni kolac s kojim su ubijali. Ovdje nije ispaljen nijedan metak. Ovdje su razbijali glave tim kocem. Među žrtvama i glave mojih vršnjaka, rođenih dvajstosme, koji su do juče sa mnom sjedili u istoj školskoj klupi.

Minut šutnje. Spasoja stišće zube: ovo su uspomene koje vječit bole. U tišinu Mauraške krčevine povjetarac uvlači ječ pjesme i tambure; otamo gde maratonci, koji su dovdje dotrčali iz Prijedora, slave svoje sportske pobjede, zajedno sa herojem slave; zajedno sa živim i mrtvim herojima koji su ovdje pretrčali svoju krvavu trku kroz čelično obruč neprijatelja.

Marino ZURL

IZRAEL

Oslobodeni libanski taoci

● Iz koncentracionog logora Atlit kraj Haife oslobođeno je 300 Interniraca, uglavnom libanskih šilta

BEJRUT, 3. jula (Tanjug) — Izrael je danas oslobodio 300 interniraca, uglavnom libanskih šilta, iz koncentracionog logora Atlit kraj Haife i oni su na putu ka južnom Libanu.

Prema današnjem saopštenju izraelske vlade, zatočnici će biti predati predstavnicima Međunarodnog crvenog krsta u „bezbjednosnom pojasu“ na jugu Libana koji su Izraelci zadržali pod okupacijom nakon povlačenja glavnine svojih trupa iz Libana.

Oslobodeni internirci su pohapšeni u vrijeme terorističkih napada izraelskih okupacionih trupa na šiltska naselja na jugu Libana. U koncentracionom logoru Atlit Izraelci su ih držali kao taoce.

Izraelska vlada tvrdi da je oslobođenje libanskih zatočenika „Dio ranije usvojenog plana“ i da „nije ni u kakvoj vezi“ sa oslobađanjem američkih talaca iz otetog aviona kompanije TWA. Poznato je, međutim, da je oslobađanje libanskih talaca žrtava izraelskog terorizma bio glavni zahtjev otmicara tog aviona i da je sporazum o tome, prema ovdajšnjim informacijama postignut između predsjednika Regana i sirijskog predsjednika Hafeza el Asada.

Trupe Izraelske „Goloni brigade“, naoružane automatskim oružjem služile su kao obzobljenje za 10 autobusa sa 300 zatvorenika, uglavnom libanskih šilta, na putu za južni Liban

REGAN DOČEKAO TAOCE

NOVE PRIJETNJE

● Američki predsjednik je i ovog puta naglasio da će se SAD energično suprotstaviti teroristima

VAŠINGTON, 3. jula (Tanjug) — Dočekujući sinoć na aerodromu u Dubaiju neplaniranih sedam sati, koliko je odgođeno polijetanje, zbog anonimnog telefonskog poziva kontrolnom tornju aerodroma i saopštenja da se u avionu nalazi bomba. Anonimni telefonski poziv upozorio je kontrolu letenja na bombu u trenut-

aerodrom vojne baze „Endruz“, Regan je posjetio grob mornara Roberta Stidema, jedinog od putnika otetog američkog aviona, koji je ubijen za vrijeme otmice.

Regan je i ovog puta naglasio da će se Amerika energično suprotstaviti teroristima, za koje je rekao da su „zločinci“ i „neprijatelji mira“. „Vi ste bili žrtve terorista, rekao je on, samo zato što ste Amerikanci“.

U INDIJSKOM AVIONU

LAŽNA UZBUNA

ABU DABI (KNA—PUL) — Jedan indijski putnički avion zadržao se na aerodromu u Dubaiju neplaniranih sedam sati, koliko je odgođeno polijetanje, zbog anonimnog telefonskog poziva kontrolnom tornju aerodroma i saopštenja da se u avionu nalazi bomba. Anonimni telefonski poziv upozorio je kontrolu letenja na bombu u trenut-

ku dok se indijski „boing 747“ sa 392 putnika nalazio na uzletnoj pisti, piše današnja štampa Ujedinjenih Arapskih Emirata. Avion je trebalo da leti za bombaj.

Poslije detaljne pretrage aviona, pod kontrolom policije i vatrogasaca, koja je trajala sedam sati, avion je nastavio let. Ispostavilo se da je uzbuja bila lažna.

NOVE IZRAELSKJE PRIJETNJE

I TERORISTIČKE AKCIJE?

BEJRUT, 3. jula (KNA—PUL) — Izrael namjerava da uskoro napadne aerodrom u Bejrutu, a možda i dolinu Beka, u znak odmazde za otmicu aviona američke kompanije „TWA“ — saznaje se iz dobro informisanih krugova.

U tim oblastima su zbog novih izraelskih prijetnji odmazdom poostrene mjere bezbjednosti. Strahuje se da će to biti terorističke akcije manjih komandoskih grupa koje bi mogle da izazovu eksplozije u vojnim logorima libanskih frakcija na jugu Libana, ili da organizuju otmice.

UDRUŽIVANJE NIŠKE EI I BEOGRADSKOG „PROGRESA“

OSVAJANJE RAČUNSKJE TEHNIKE

NIŠ, 3. jula (Tanjug) — Više od 430 radnika Fabrike „Ei Hanviel“ Elektronske industrije u Nišu i OUR „Informatike“ beogradskog „Progressa“ izjasnili su se danas referendumom za udruživanje u jedinstvenu organizaciju pod nazivom „Ei Manivel“ sa sjedištem u Nišu.

Cilj je da se zajedničkim kadrovskim i tehničkim potencijalom jugoslovenskom tržištu obezbijede potrebni računari, brže krene u razvoj računarske tehnike i osvajanje vrhunske tehnologije i znanja u ovoj oblasti.

U ZAGREBU OTVORENA

IZLOŽBA SREDNJOVJEKOVNE UMJETNOSTI SRBA

● Ovom izložbom prvi put nakon prikazivanja u mnogim svjetskim metropolama našoj javnosti se u najprezentativnijem obliku predstavlja srednjovjekovno stvaralaštvo Srba

ZAGREB, 3. jula (Tanjug) — Večeras je u muzejskom prostoru na Jezuitskom trgu u Zagrebu otvorena reprezentativna izložba „Srednjovjekovne umjetnosti Srba“. Predstavljeno je 250 vrijednih eksponata iz muzeja, riznica, manastira i crkvi nastalih u periodu od 11. do kraja 17. stoljeća.

Među prisutnim istaknutim društveno-političkim, kulturnim i javnim radnicima Zagreba i SR Hrvatske svečanosti otvaranja izložbe prisustvovao je i predsjednik Predsjedništva CK SK Hrvatske Mika Špiljak i mitropolit zagrebačko-ljubljanski Jovan Pavlović.

Otvarajući ovu, po obimu najveću izložbu srednjovjekovne umjetnosti Srba, potpredsjednik Sabora SR Hrvatske Vojislav Vučković je rekao da ona predstavlja izuzetan kulturni događaj i

značajan doprinos širenju zajedništva među našim narodima. Umjetnost i kulturna bogatstva su osnovni temelj na kojima su naši narodi sačuvali identitet i pod najtežim teretom raznih osvajača.

Ovom izložbom prvi put nakon prikazivanja u mnogim svjetskim metropolama našoj javnosti se u najprezentativnijem obliku predstavlja srednjovjekovno stvaralaštvo Srba. Neki od izloženih eksponata do sadanisu nigdje izlagani. Izloženi eksponati — kameni plastika, freske, ikone, stare rukopise i štampane knjige, vezovi, predmeti od metala i slično svojom raznorodnošću i izvanrednim umjetničkim kvalitetom omogućuju uvid u materijalnu i duhovnu kulturu srpskog srednjeg vijeka.

POČETKOM OKTOBRA OVE GODINE

GORBAČOV PUTUJE U FRANCUSKU

MOSKVA, 3. jula — Generalni sekretar CK KPSS Mihail Gorbačov otputovaoće u zvaničnu posjetu Francuskoj od 2. do 5. oktobra, javila je danas agencija TASS. Generalni sekretar putuje u Pariz na poziv francuskog predsjednika Fransoa Mitterana.

NAKON IZBORA GROMIKA ZA NOVOG ŠEFA SOVJETSKE DRŽAVE

IZNENAĐENJE U VAŠINGTONU

● U Vašingtonu malo ko vjeruje da bi podmlađeno i „restrukturirano“ sovjetsko rukovodstvo moglo donijeti bilo kakva iznenađenja, pogotovo ne ona koja bi značila zaokrete na liniji odnosa Vašington - Moskva ● I pored odlaska, smatra se u Vašingtonu, Gromiko će zbog svog ogromnog iskustva i prestiža zadržati svoj uticaj na sovjetsku spoljnu politiku

VAŠINGTON, 3. jula (Tanjug) — Vijesti o izboru Gromika za novog šefa sovjetske države i imenovanje Ševarnardze za njegovog nasljednika primijene su ovdje sa određenim iznenađenjem. Međutim, malo ko u Vašingtonu vjeruje da bi podmlađeno i „restrukturirano“ sovjetsko rukovodstvo moglo donijeti bilo kakva iznenađenja, pogotovo ne ona koja bi značila zaokrete, na liniji odnosa Vašington - Moskva, odnosno Istok-Zapad.

U prvim ovdajšnjim reagovanjima na odlazak Gromika sa položaja šefa sovjetske diplomatije, kaže se da će on zbog ogromnog iskustva i prestiža, zadržati svoj uticaj na sovjetsku

spoljnu politiku. Ovdajšnji „kremlolozi“, koji prate političku putanju Gromika još od vremena drugog svjetskog rata, kada je bio sovjetski ambasador u SAD, kažu da je neosporno da je on u samom političkom vrhu SSSR-a, ali ne samo po svojoj funkciji nego i posvom realnom uticaju.

Kako se ovdje procjenjuje, takav uticaj Gromika uslovljavaju i dve objektivne okolnosti — to da će Gorbačov, bar jedno izvjesno vrijeme morati da se posveti prvenstveno domaćim problemima, i drugo, da novi šef sovjetske diplomatije u tom poslu skoro da nema nikakvog iskustva.

REAGOVANJE BONA NA KADROVSKJE PROMJENE U MOSKVI

ČESTITKE GROMIKU

● Kancelar Kol je u čestitki izrazio nadu da će Gromiko kao novi šef države ina novu dužnost doprinosti učvršćivanju mira i saradnji među narodima

BON, 3. jula (Tanjug) — Zvanični Bon je čestitao Gromiku na izboru za šefa sovjetske države, ali sa primjetnom dozom sjetne zbog „gubitka iskustvog i pouzdanog sagovornika“ u spoljnoj politici. Kancelar Kol je u čestitki izrazio nadu da će Gromiko i na novu dužnost doprinosti učvršćivanju mira i saradnji među narodima.

Štampa je, inače, promjene u Moskvi ocijenila kao „dokaz autoriteta Gorbačova“, ističući da „Regan sada definitivno zna ko mu je sagovornik u Moskvi“. Komentatori smatraju da izbor Ševarnardze za novog šefa diplomatije nagovještava „jaču kontrolu partije nad spoljnom politikom“.

ZA KUPCE U BUGARSKOJ

„Zastava“ izvozi 5.000 vozila

KRAGUJEVAC, 3. jula (Tanjug) — Kupcima u Bugarskoj „Crvena zastava“ će od jula do decembra ove godine isporučiti 5.000 automobila. Za isporučene automobile i rezervne dijelove „Zastava“ će dobiti od bugarskih fabrika proizvode mašingradnje i raznu drugu robu za sopstvene potrebe i potrebe jugoslovenske privrede.

Ugovorom Zavoda „Crvena zastava“ bugarskim partnerima predviđena je razmjena robe u oba pravca u vrijednosti od 30 miliona dolara.

TRAVNIK

REKORDI RUDARA IZ BILE

TRAVNIK, 3. jula (Tanjug) — Iako su još 10. juna izvršili polugodišnji plan, rudari Rudnika mrkog uglja „Abid Lolić“ iz Bile kod Travnika u junu su iskopali i rekordnu mjesečnu količinu od 28 169 tona uglja i tako premašili svoj mjaški mjesečni rekord.

U prvih 6 mjeseci ove godine iskopano je 110.525 tona uglja što je za 20 odsto više od plana. Oko 600 rudara ovog rudnika računaju da će godišnji plan od 200.000 tona znatno premašiti. Osim povećanog iskopa znatnije prebačen i plan proizvodnje pakovanog uglja kao i ugljene prašine za potrebe metalske industrije Jugoslavije.

BORAVAK JUGOSLOVENSKE DELEGACIJE U ZEMLJAMA JUGA AFRIKE

Vlajković u Zambiji

DAR ES SALAM, 3. jula (Tanjug) - Predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlajković otputovao je danas prije podne iz Dar es Salama u Lusaku, poslije trodnevne radne i prijateljske posjete Tanzaniji.

Predsjednika Predsjedništva SFRJ i članove jugoslovenske delegacije, u kojoj je i savezni sekretar za inostrane poslove Rafil Dizdarević, ispratit će, uz visoke počasti, najistaknutije političke ličnosti Tanzanije.

Osim predsjednika Džullijusa Njerera, svečanom ispraćaju na aerodromu prisustvovali su generalni sekretar Partije revolucije Rašid i Kavava i ministar inostranih poslova Tanzanije Bendžamin Mkipa. Na ispraćaju su bili i ambasador SFRJ u Tanzaniji Ivan Iveković i predstavnici jugoslovenskih privrednih organizacija angažovanih u Tanzaniji.

TEMATSKA KONFERENCIJA SRVSJ

Njegovanje tradicija NOR-a

SARAJEVO, 3. jula (Tanjug) - U okviru 15. susreta rezervnih vojnih starješina Jugoslavije „Bratstvo-jedinstvo 85“, koji se od 2. do 4. jula održavaju u Bosni i Hercegovini, danas je u organizaciji Savezne konferencije SRVSJ, u sarajevskom Domu JNA održana tematska rasprava o zadacima ove organizacije u njegovanju revolucionarnih tradicija NOR-a i socijalističke revolucije. Uvodno izlaganje na ovoj tematskoj raspravi podnio je član Predsjedništva Savezne konferencije Petar Brajović.

Radu ove rasprave, prve ovakve vrste koju je organizirao SRVSJ, prisustvovao je član Predsjedništva SFRJ Branko Mikulić, zatim komandant Sarajevske armijske oblasti general-potpukovnik Anton Lukežić, komandant Republičkog štaba TO SR BiH general-potpukovnik Mujo Mujkić, predsjednik Republičkog odbora SUBNOR-a BiH Dužem Muminagić i druge ličnosti.

ARTUKOVIĆ TUŽIO AMERIČKU VLADU I JUGOSLAVIJU

Očajan krik zločinca

● *Koristeći se poznatim jezikom, Artukovićevi advokati optužili su američke organe pravosuđa za zavjeru protiv „starog i nemoćnog čovjeka“, a jugoslovensku vladu zato što je ponovo pokrenula proces protiv „balkanskog krvoloka“ i zatražila njegovo izručenje*

VASHINGTON, 3. jula (Tanjug) - U očajnikom pokušaju da spriječi, ili bar odgodi, svoju ekstradiciju Jugoslaviji, nacistički ratni zločinac Andrija Artuković podnio je preko svojih ovdanih advokata tužbu Federalnom sudu u Vašingtonu protiv američke vlade i Jugoslavije, tražeći oslobodjenje iz zatvora i odtetu od 10 miliona dolara.

Na konferenciji za štampu, na kojoj su se pojavila njegova dvanaest advokata i štrajfere, rečeno je da je Artuković novu tužbu sudu podnio zbog navodno povrijeđenih njegovih građanskih ustavnih prava, i to od američkog Ministarstva pravosuđa.

Tužba se podnosi - rečeno je i -

protiv „vlade komunističke Jugoslavije“.

Koristeći se poznatim jezikom, Artukovićevi advokati optužili su američke organe pravosuđa za „zavjeru“ protiv Artukovića, čiji je cilj - kako se kaže da se njihov branjenik „star i nemoćan čovjek“ - protjera iz Amerike.

Pored Ministarstva pravosuđa i Odjeljenja za specijalne istrage u tužbi se posebno i poimenično optužuju sadašnji i bivši direktor tog odjeljenja Nil Šer i Alan Rajan, zatim sam ministar pravosuđa Edwin Mis, a i državni sekretar Džordž Sulc.

Ministri su optuženi, kako se navodi u tužbi, zbog toga što su u okviru svojih službenih dužnosti „dozvolili da se pogaze građanska i ustavna prava tužitelja“.

I, naravno, optužena je i vlada Jugoslavije, zato što je ponovo pokrenula proces protiv Artukovića i zatražila njegovo izručenje.

U međuvremenu se Artuković, bivši ministar unutrašnjih poslova u ustaškoj vladi „NDH“, kojeg je ovdajša štampa svojevremeno nazivala „balkanskim krvolokom“, nalazi u federalnom zatvoru u Misuriju i čeka završetak sudskog postupka o njegovoj ekstradiciji Jugoslaviji.

Federalni sud u Los Anđelesu, kao što je poznato, 4. marta ove godine donio je odluku da Artuković bude izručen našoj zemlji. Sadaj u toku žalbeni postupak i njegovo okončanje bi moglo da se očekuje u naredna dva mjeseca.

Prije neki dan Artukovićevi advokati iz Los Anđelesa opt su podnijeli zahtjev da se njihov štitenik pusti na slobodu uz kauciju, što je sud do sada uporno odbijao. Ročište o tome zahtjevu zakazano je za 10. juli.

SJEDNICA IPREDSJEDNIŠTVA CK SKJ

RADOM I ZARADOM ŠTITITI STANDARD

● *Prihvaćen nacrt stavova o idejno-političkim pitanjima ostvarivanja ustavnog položaja radnika u odlučivanju i raspolaganju dohotkom i sredstvima društvene reprodukcije*

BEOGRAD, 3. jula (Tanjug) - Na sjednici Predsjedništva CKSKJ - predsjedavao Vidije Zarković - juče je prihvaćen nacrt stavova o idejno-političkim pitanjima ostvarivanja ustavnog položaja radnika u odlučivanju i raspolaganju dohotka i sredstvima društvene reprodukcije. Predsjedništvo će predložiti Centralnom komitetu SKJ da na svojoj 18. sjednici obavi raspravu o nacrtu stavova i omogući javnosti, a posebno organizacijama Saveza komunista i Saveza sindikata, kao i svim zainteresovanim društvenim činiocima da se izjasne o njemu, a da se usvajanje

prijedloga stavova obavi na jednoj od narednih sjednica CKSKJ.

Predsjedništvo CKSKJ razmatralo je informacije predsjedništva centralnih komiteta SK Crne Gore i Makedonije o aktuelnim društveno-ekonomskim problemima i teškoćama sa kojima su suočene ove dvije republike. Teškoće u privrednim kretanjima, a posebno visoka zaduženost, nelikvidnost gubici, prekoračenja u investicijama idr. U ovim nedovoljno razvijenim republikama se izražavaju u veoma zaoštrenom vidu i ugrožavaju ostvarivanja bitnih zadataka utvrđenih rezolucijom o društveno-ekonomskom razvoju u ovoj godini. Predsjedništvo je u vezi s tim razmotrilo i mišljenja i stavove Saveznog izvršnog vijeća i dalo podršku preduzetim i predloženim mjerama Saveznog izvršnog vijeća koje su na liniji zaključaka i stavova 16. i 17. sjednice CKSKJ i istovremeno istaklo potrebu da se ubrza donošenje zakona o pokrivenosti kursnih razlika, odluke o preduhu prihoda i rashoda kod Narodne banke Jugoslavije za 1985. godinu i zakona o izmirivanju međusobnih deviznih potraživanja, kao i preduzimanju drugih mjera u kojima bi se olakšao položaj SR Crne Gore i SR Makedonije.

Predsjedništvo je razmatralo i neka aktuelna pitanja u vezi sa kretanjem cijena osnovnih prehrambenih proizvoda energije i usluga od neposrednog interesa za standard radnih ljudi i građana.

Predsjedništvo je konstatovalo da se nedovoljno ostvaruju zaključci 16. i stavovi 17. sjednice CKSKJ o kritičkom ocjenjivanju provođenja antiinflationnog programa i preduzimanju mjera za kontrolisanje i obuzdavanje inflacije. Nije u potpunosti mjeri zaoštrena odgovornost u vezi sa neizravnavanjem zakona, propisa, kao i mjera ekonomske politike u ostvarivanju društvene kontrole cijena, nedovoljna je koordinacija privrednih komora, Sindikata, upravno-izvršnih organa društveno-političkih zajednica i drugih subjekata u ostvarivanju politike i društvene kontrole cijena. Posebno je nedovoljan uticaj potrošača na usklađivanje cijena usluga.

Predsjedništvo je, imajući u vidu da je zbog kretanja cijena i porasta troškova života, životni standard velikom broju ljudi i građana, naročito u većim industrijskim centrima, značajno pogođen, zaključilo da pri provođenju usvojene politike cijena, naročito proizvodima koji najviše pogađaju životni standard, nadležni organi prethodno razmotre sve mogućnosti za rasterećenje troškova proizvođača, kako se njihov ekonomski položaj ne bi poboljšavao samo povećanjem cijena.

Predsjedništvo ističe da je potrebno izmijeniti odnose u raspolodbi ličnih dohodaka u korist proizvodnog i stvaralačkog rada i time omogućiti da lični dohoci na osnovu rezultata rada budu osnovna zaštita standarda.

Pored toga, nužno je mjerama socijalne politike, kompenzacijama i slično, od mjesne zajednice i organizacije udruženog rada do nivoa republike i pokrajine štiti one kategorije građana i radnika čiji je standard najviše pogođen.

PREDSTAVLJENA KNJIGA M. INDIĆA „DJECA HEROJI“

Udžbenik bratstva i jedinstva

● *U knjizi su opisani život i borba 59 palih dječaka i djevojčica, od ukupno 82 djece - narodnih heroja Jugoslavije*

SARAJEVO, 3. jula - U sarajevskom Domu JNA je predstavljena knjiga „Djeca heroji“ autora Milana Indića koji je, u čast jubileja pobjede nad fašizmom i oslobodjenja zemlje, izdala zenička organizacija „Dom štampe“.

U ovoj vrijednoj knjizi, koju je njen recenzent magistar Rafael Brčić ocijenio kao rijedak udžbenik bratstva i jedinstva, ujedno toplu ljudsku priču, ali i vrijedno dokumentovano djelo, opisan je život i borba 59 palih dječaka i djevojčica - od ukupno 82, djece narodnih heroja Jugoslavije.

Milan Indić priprema i drugu knjigu pod istim naslovom u kojoj će na sličan način biti ispričane priče o 23 dječaka i djevojčice, preživjele narodne heroje Jugoslavije, što će nesumnjivo predstavljati veliki doprinos kompletiranju slike o malim junacima velikog i hrabrog srca svih naših naroda i narodnosti.

Koliki su doprinos borbi i pobjedi našeg NOR-a nad okupatorom i domaćim izdajnicima dali mladi, najbolje se vidi iz činjenice da su, od ukupno 1322 borca i rukovodioca NOVJ, koji su proglašeni narodnim herojima Jugoslavije, 82 bili dječaci i djevojčice u životnoj dobi od 12 do 18 godina.

Autor ovu svoju najnoviju knjigu počinje citatom iz Titovih riječi na Prvom kongresu omladine Srbije 16. novembra 1944. godine „Kada idu u borbu ljudi, vojska koju je država stvorila, odrasli ljudi, onda je to njihova dužnost prema svojoj otežbini, onda je to dug svakog građanina i rodobojca. Ali, kada bez mobilizacije, dobrovoljno, djeca od 12, 15 i 16 godina idu u borbu, znači da će u njoj poginuti, onda je to višenegodnja prema domovini, onda je to naščovjekovska heroizam mladih ljudi, koji žrtvuju sebe, iako još nisu pravo ni stupili u život, da bi buduća pokoljenja bila sretna“.

ČESTITKA SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA

BEOGRAD, 3. jula (Tanjug) - Povodom nacionalnog praznika Sjedinjenih Američkih Država, predsjednik Skupštine SFRJ Ilijaz Kurtuš uputio je predsjedniku Predstavničkog doma Kongresa Tomasu O Nilu čestitku sa najboljim željama za prosperitet naroda SAD.

ČESTITKA VENEČUELI - Predsjednik Skupštine SFRJ Ilijaz Kurtuš uputio je predsjedniku Nacionalnog kongresa Venecuele Godofredu Gonsalesu čestitku povodom godišnjice proglašenja nezavisnosti te zemlje, izražavajući želju za prosperitet naroda Venecuele.

MATIĆ — MERBAH - Član Predsjedništva CK SKJ Petar Matić razgovarao je sa članom Politburoa Partije fronta nacionalnog oslobođenja i ministrom za poljoprivredu i ribarstvo Alžira Kazdi Merbahom, koji boravi u našoj zemlji kao gost SIV-a.

U prijateljskoj i srdačnoj atmosferi koja tradicionalno karakteriše susrete predstavnika SKJ i PFLN, istaknut je povoljan razvoj odnosa i saradnje između dviju partija. Ukazano je da takvi odnosi i saradnja uveliko daju svoj doprinos daljem razvoju ukupne saradnje između dviju nesvrstanih zemalja.

SUSRET PLANINC — KAZAROLI - Predsjednica SIV-a Milka Planinc susrela se u Palati Federacije u Novom Beogradu s kardinalom Agostinom Kazarolijem, državnim sekretarom Vatikana.

U prijateljskom razgovoru konstatovano je da se odnosi između SFRJ i Svete stolice povoljno razvijaju. Tom prilikom bilo je riječi i o nekim problemima koji se javljaju u odnosima između države i katoličke crkve u SFRJ. Potvrđen je obostani interes i spremnost da se odnosi dalje razvijaju u skladu sa odredbama i u duhu protokola iz 1966. godine.

U SLICI I RIJEČI

Požar u Los Anđelesu

LOS ANĐELES, 3. jula (Rojter-foto) - Još se ne zna ko je i zašto izazvao požar u Boldvin hilisu, gradskoj četvrti Los Anđelesa, ali se zna da je u vatri koja je brzo zahvatila naselje stradalo pedesetak zgrada dok su, nažalost, najmanje dva lica izgubila život. Vatrogasci su brzo intervenisali. Jednog od njih vidimo na ovoj slici kako pokušava da se oslobodi vatre što ga je zahvatila pošto je prethodno na njega po dio zapaljenog krova.

TREBINJE

Počeo festival dramskih amatera Jugoslavije

TREBINJE3, jula - U Trebinju je danas počeo 29. festival dramskih amatera Jugoslavije. Najveću domaću smotru amaterskog scenskog stvaralaštva otvorilo je amatersko studentsko kazalište „Daska“ iz Siska.

U periodu do 11. jula festivalskom auditorijumu predstavice se svojim predstavama Sentiakobsko gledalište iz Ljubljane, Amatersko pozorište iz Trebinja, Narodno amatersko pozorište iz Kikinde, Dramski studio pri Domu kulture „Aco Sopov“ iz Štipa, Akademijski KUD „Žiljica Jovanović Španac“ iz Beograda, Teatarska družina „Total“ iz Visokog, članovi Albanske drame pozorišta, iz Gnjilane i Dramska eksperimentalna scena „Dušan Bošković“ Centra za kulturu Ivangrad.

Borba protiv okupatora je mogla biti uspješna samo u tom slučaju ako u njoj učestvuju svi narodi Jugoslavije. Ni radnici, ni seljaci, ni nepredna intelligencija ne bi dobrovoljno išli u borbu da tamo umiru i podnose najveća stradanja a da unaprijed ne znaju da će borba donijeti novo, pravednije društveno uređenje.

Tito

„GLASOV“ INTERVJU:

**PETKO PLAZAIĆ,
SEKRETAR
SUBNOR—a
JUGOSLAVIJE**

Borislav GAJIĆ

- Polazne osnove za pripreme 10. kongresa SUBNORJ usvojile se u septembru mesecu na sednici Saveznog odbora SUBNOR—a. Tada ćemo i zakazati 10 kongres i doneti odluku o kriterijumu za izbor delegata. Radiće se uz učešće svih organa i organizacija SUBNOR—a, kako na utvrđivanju izmena i dopuna statuta, tako i na predizima zaključaka koje treba kongres da usvoji. Na osnovama svih dokumenata (predloga i sugestija) kongres će utvrditi dalje zadatke i aktivnosti SUBNOR—a. Deseti kongres će se održati u statutarnom roku, što znači u junu 1986. godine. U pripremama za njegov rad, biće angažovani svi organi i organizacije na aktuelnim pitanjima daljeg unapređivanja vlastitih sadržaja, metoda rada i negovanju revolucionarnih tradicija. Zatim, da jasnije naznačimo obaveze i pravce društveno-političke aktivnosti naše organizacije u daljem doslednom sprovođenju stavova iz zaključaka 16. plenuma CK SKJ, pitanja i zadataka koji će biti sadržani u Platformi CK SKJ u priprema 13. kongresa SKJ i onima

što su istaknuti u programu društveno-političke aktivnosti Savezne konferencije Socijalističkog saveza u pripremama i sprovođenju delegatskih izbora na proleće iduće godine.

Standard - velika briga

● Borcima i ratnim vojnim invalidima naše društvo poklanja dužnu pažnju. Ima li problema pred kojima se SUBNOR oseća nemoćnim da ih riješi?

- Briga o borcima, vojnim invalidima i porodicama poginulih i umrlih boraca, razvija se prema materijalnim mogućnostima društva. Sadašnja nepovoljna ekonomska kretanja u našoj zemlji, razumljivo da utiču i na životni standard boraca NOR—a. U najtežoj materijalnoj situaciji našli su se korisnici garantovanih penzija čiji broj prelazi dvestotine hiljada u celoj zemlji. Iznos njihove lične penzije prema podacima od januara ove godine, je nešto oko 20.000 dinara. Tu su i uživaoci porodičnih invalidnina, njih 80.000, čija se primanja kreću do 5.900 dinara. Iz ovih podataka jasno se vidi koliko je otežan materijalni položaj ovih kategorija boraca. Narušeno zdravlje boraca, takođe iziskuje kvalitetniju zdravstvenu zaštitu. Izraženi su problemi u snabdevanju vojnih invalida ortopedskim pomagalicama. Teškoće se

● U pripremama kongresa bavićemo se najaktuelnijim pitanjima, a briga o borcima je u žiži interesovanja ● Materijalne mogućnosti društva utiču na standard i mora se doći do adekvatnih rješenja ● Danas više no ikada moramo insistirati na vraćanju izvornim revolucionarnim vrijednostima i njihovoj najširoj primjeni ● U ovoj godini SUBNOR Jugoslavije usmjerilo je veliku aktivnost na međunarodnom planu ● Tamo gdje nas nema prostor pokriva drugi

Petko Plazaić: Bratstvo-jedinstvo - temelj našeg života

svuda različita ali ipak predstavlja neopravdano materijalno opterećenje. Na ova i slična pitanja stavićemo akcent u predizbornoj aktivnosti i priprema za 10. kongres, kako bismo

javljaju i kod ratnih invalida zemljoradnika, koji su propisima nekih republika i pokrajina obavezni da plaćaju poseban doprinos na zdravstvenu zaštitu za sebe i članove svojih porodica. Visina tog doprinosa je

IZ INTERVJUA VIDOJA ŽARKOVICA, PREDSEDNIKA PREDSEDNIŠTVA CK SKJ „POBJEDI“

Odlučnije jasnim putem

Vidoje Žarković intervju sa glavnim i odgovornim urednikom titogradskog dnevnika „Pobjeda“ Zoranom Popovićem je iznio stavove i ocjene sadašnjih naših teškoća i ukazao na puteve da se iz njih izlazi, stavljajući poseban akcent na potrebu idejnog i akcionog jedinstva SKJ, a takođe i opširnije govorio o priprema za 13. kongres SKJ.

● Razgovaramo uoči gradnika, 4. jula, i to u ovoj jubilarnoj godini kada slavimo 40 godina pobjede nad fašizmom i socijalističkog razvoja za ove četiri decenije iz osnova smo izmijenili lik naše zemlje, postigli ogromne rezultate. Uprkos tome, suočeni smo sa velikim problemima i teškoćama u društvenom i privrednom razvoju. Mnogo dobro zamišljenog sporo ostvarujemo - treba li rječitiji primjera od Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Privredna kriza je očigledna, ali izvestan, zastoj u hodu naše revolucije. Šta moramo neizbježno učiniti da bi se obezbijedilo dalji uspješan razvoj?

- Četvrtog jula 1941. godine Centralni komitet Komunističke partije Jugoslavije na čelu sa Titom, pozvao je naše narode i narodnosti na oružje i poveo ih u najtežu i najslavniju borbu koja je vodena na našem tlu u vijekovima zalivanom krvlju boraca za slobodu. Poveljini i rezultatima borba započeta toga dana predstavljaju najveću i najznačajniju prekretnicu u našoj istoriji. Zahvaljujući njenom pobjedonosnom završetku otvoreni su procesi koji su iz osnova izmijenili ekonomski lik naše zemlje, društvene odnose i uslove života u njoj. Proslavljajući nedavno četrdesetogodišnjicu pobjede s ponosom smo se podsjetili, koristeći brojne i impresivne pokazatelje, na razmjere i dinamiku poslijeratnog

društvenog i privrednog napretka Jugoslavije.

Ali, i u ovoj jubilarnoj godini pažnja Saveza komunista je skoncentrisana na složene probleme i teškoće sa kojima smo danas suočeni i koje danas treba rješavati. Tako i mora biti jer je Savez komunista kao avangarda obavezan da stalno, kritički i samokritički razotkriva uzroke prisutnih slabosti i pravce aktivnosti za njihovo otklanjanje.

MIJENJATI STANJE

U Dugoročnom programu ekonomske stabilizacije i Zaključcima 16. sjednice CK SKJ osvijetljeni su neophodni pravci društvenih aktivnosti za savladavanje ekonomske krize i drugih teškoća u našem društvu. SKJ je, donošenjem tih dokumenata i u današnjoj situaciji na djelu potvrdio svoju sposobnost da kao avangarda otvara perspektivu. Ali, nažalost, nije ispoljio ni ispoljava takvu sposobnost u mobilisanju svoga članstva, radničke klase, radnih ljudi i svih institucija sistema da se brže i efikasnije mijenja nepovoljno stanje na liniji njegovih revolucionarnih programskih opredjeljenja i da se brže nalaze odgovori na otvorena pitanja razvoja, da se dosljednije ostvaruju utvrđeni stavovi i zaključci savladavanja stagnacija inertnosti i izvjesno slijepilo pred činjenicama realnog života.

Cesto umjesto da preduzimamo konkretne mjere koje traži život i koje bi doprinijele da se mijenja stanje u pravcu bržeg ostvarivanja revolucionarnih ciljeva SKJ, ponavljamo značaj općih programskih opredjeljenja ili samo ta opredjeljenja. Ima dosta tapkanja u mjestu, podlijevanja dogmata, navikama i pragmatizmu i ostanjaja u stanju nekog čudnog statuskvoa. SKJ bi

● Predsjednik Predsjedništva CK SKJ je istakao da „Savez komunista nije i ne može biti nikakva koalicija, nego jedinstvena demokratska organizacija u kojoj je Statutom utvrđena uloga i odgovornost republičkih i pokrajinskih organizacija SKJ ● Neophodno je zato - istakao je Žarković - odlučnija borba protiv pojava njegove federalizacije do kojih je dolazilo i dolazi zbog narušavanja statutarne odredbi o demokratskom centralizmu, kao i zbog dezintegracionih tendencija u društvu

morao da se brže razgraničava sa tim tendencijama i njihovim nosiocima Korijeni tih tendencija su u naraslom birokratskom etatizmu koji je po svojoj suštini nosilac dogmatizma i koji se s pravom plaši promjena jer one moraju da ugroze njegovu sigurnost. S druge strane dalja stagnacija i inertnost neizbježno bi vodile još većoj birokratizaciji i odvajanju radnika od Saveza komunista.

Pripremajući se za 13. kongres SKJ sve to moramo što konkretnije sagledati. Ne smijemo dozvoliti da ekonomska kriza predugo traje jer bito, ustvari, značilo da dugo traje i nesposobnost SK da mijenja stanje. Protivnicima SK to bi te kako odgovaralo, jer bi im time rasla šansa da te promjene vrše sa svojih kontrarevolucionarnih i antisamoupravničkih pozicija i u svoju korist. Dobro je što u posljednje vrijeme u Savezu komunista i društvu brže sazrijevaju saznanja o neophodnostima, putevima i metodama izlaska iz ovog stanja.

- Jedinstvo zemlje i jedinstvo SKJ bili su jednodušni zahtjevi u opštepar-

tijeku raspravi povodom prijedloga zaključaka 13. sjednice CK SKJ. Kako se to odražava na praktično djelovanje SKJ, pogotovo njegovog rukovodstva i u kojoj mjeri to utiče na otklanjanje prakse njene federalizacije, odnosno na učvršćivanje idejnog i akcionog jedinstva?

JAJCANJE JEDINSTVA

U toj raspravi je zaista najčešće istican neophodnost jačanja jedinstva Saveza komunista Jugoslavije i jedinstva jugoslovenske zajednice na onim temeljima, suštini i oblicima na kojima je stvarano kroz našu narodnooslobodilačku borbu i revoluciju - na istinskoj, potpunoj nacionalnoj ravnopravnosti i njenoj revolucionarnoj radničko-klasnoj suštini. To je s jedne strane značajan indikator zabrinutosti komunista i svih radnih ljudi i građana za stanje tog jedinstva, ali i njihove spremnosti da se nepokolebljivo bore protiv svega što vodi slabljenju bratstva i jedinstva. S druge strane, rasprava

REVOLUCIONARNIM VRIJEDNOSTIMA

na kongresu mogli da zauzmu adekvatne stavove u pogledu daljeg razvoja boračkih invalidske zdravstvene zaštite, u skladu sa materijalnim mogućnostima društva.

● Uprkos činjenici da se njegovanju tradicija NOB-a povećuje dostojna pažnja, stiče se utisak da nedostaje sinhronizovanog djelovanja na širem planu...

-- Danas, više nego ikada, moramo insistirati na vraćanju izvornim revolucionarnim vrednostima i njihovoj najširoj primeni. Negovati revolucionarne tradicije NOB-a, imati jasen stav i aktivan odnos prema svim idejno-političkim pitanjima i pojavama našem društvu. U velikom broju opština (zemlje), imamo sinhronizovano delovanje organizacija SUBNOR-a, Socijalističkog saveza, omladinskih organizacija, JNA, aktivan odnos sindikata, udruženog rada. U sredinama gde se tako radi, ima pozitivnih rezultata. Primeri radi, pomenuto bih boračke organizacije sa područja Bosanske krajine: Banjaluka, Bosanski Novi, Bosanska Dubica, Prijedor, Drvar, Jajce, itd. Znači, tamo, gde je boračka organizacija nosilac akcije podiže i druge strukture na aktivnost. Takvih i sličnih primera ima i u ostalim regionima naše zemlje. Međutim, tačno je, da na tom planu treba još dosta da

uradimo kako bismo imali bolje rezultate no što ih sada imamo.

Nesvrstanost naše opredeljenje

● Na međunarodnom polju SUBNOR Jugoslavije je veoma aktivan. U čemu se sastoji ta sigurno sa srodnim udruženjima stranih zemalja?

- SUBNOR Jugoslavije svoju međunarodnu aktivnost razvija u skladu sa osnovnim principima politike nesvrstanosti naše zemlje. Dosledno se angažuje na svim pitanjima koja su od značaja za njenu slobodu i nezavisan razvitak, ugled i međunarodni položaj u svetu. Za mir, razoružanje i bezbednost kao i na mnogim područjima specifičnog boračkog karaktera. SUBNOR Jugoslavije, uživa visoki ugled u svim boračkim sredinama sveta. Afirmisao se svojom principijelnom politikom kao konstruktivni činilac u međunarodnim akcijama boraca. Svoju aktivnost je preduzima na bazi široke platforme sa svim organizacijama boraca nezavisno od njihovih ideoloških opredeljenja i pripadnosti međunarodnim organizacijama, ali pod uslovom, da se zalažu za mir i međunarodnu saradnju. U nizu naših aktivnosti, SUBNOR Jugoslavije setakode uključuje u akciju boraca balkanskih zemalja u cilju proglašenja Balkana za zonu saradnje boraca bal-

kanskih i mediteranskih zemalja. Prioritetno mesto dajemo saradnji sa nacionalnim boračkim organizacijama nesvrstanih zemalja kao i boricima oslobodilačkih pokreta. Veliku aktivnost SUBNOR Jugoslavije je usmerio na međunarodnom planu u ovoj godini kada obelježavamo 40 godina pobeđenad fašizmom i oslobođenja naše zemlje. Slobodno možemo reći, da smo na polju boračke saradnje u svetu dosta učinili.

● U periodu pojačane ekspanzije za devalkacijom tekovina NOB-a od strane nekih neprijateljskih sredina, šta SUBNOR Jugoslavije preduzima?

- U našim ukupnim teškoćama koje danas imamo, suočeni smo sa organizovanom i sve agresivnijom delovanjem neprijateljskih snaga, kako van zemlje tako i unutar nje. Njihova aktivnost posebno je usmerena na razbijanje bratstva i jedinstva naroda i narodnosti, tog bitnog faktora naše sadašnjosti i budućnosti, kako je to drug Tito često isticao. Neki, naša narodnoslobodilačku borbu potcenjuju i poistovetuju sa pokretom otpora itd. U borbi protiv takvih i sličnih poonašanja, moramo našim radnim ljudima i građanima, posebno mladoj generaciji, da objašnjavamo karakter našeg NOR-a. Da je to bila organizovana borba, da se nismo borili samo za slobodu već i za novo društvo, novu Jugoslaviju. Za ovo, što,

danas imamo, palo je milion sedam stotina hiljada žrtava. Da im govorimo od kolike je važnosti bratstvo i jedinstvo, šta je opoznačilo u toku NOR-a i šta nam znači danas. Samozbratimljeni i jedinstveni možemo prevazići sve teškoće i odupreti se bilo kome agresoru. Mladima treba na argumentovani način iznositi, ko su bili narodni izdajnici i kakva su zlodjela radili (zajedno sa okupatorom) našim narodima i narodnostima. SUBNOR Jugoslavije sa Socijalističkim savezom i drugim strukturama, radiće na objašnjenju istine o NOB-u, o toj velikoj epopeji naših naroda.

Gdje nas nema...

● Koliko se dosljedno njeguje i razvija revolucionarna tradicija NOR-a posebno kod omladine Kosova, gdje su nosioci irendente i podržavci bratstva i jedinstva, te najvjetitije tekovine NOB-a upravo mladi ljudi?

- Imamo političku platformu SKJ o Kosovu. Nedavno je Savezna konferencija Socijalističkog saveza raspravljala o njenom sprovođenju i aktivnosti organizovanih snaga. Na Predsedništvu saveznog odbora SUBNORJ razmatrali smo našu aktivnost, dalje zadatke i pravce delovanja u borbi protiv albanskog nacionalizma i

irendentizma na Kosovu, kao i daljeg iseljavanja Srba i Crnogoraca. Iz svega što je zaključeno kažimo sledeće: u borbi protiv neprijatelja imamo prve rezultate koji predstavljaju osnovu za uspešnu borbu u narednom periodu. Istina, da smo na Kosovu ranije imali organizovanju društveno-političku aktivnost na njegovanju tradicija NOB-a i socijalističke revolucije, da smo imali više programiranog svakodnevnog političkog rada svih subjekata sa građanima i omladinom, sigurno da postojeće stanje na Kosovu ne bismo imali. Činjenica je, da tamo gde nas nema, prostor pokriva drugi... U ovom slučaju neprijatelj sa svojim perfidnim delovanjem. Ocenjeno je, da za brže prevazileženje postojećeg stanja u pokrajini Kosovo, neophodna je odlučnija, konkretnija i efikasnija društveno-politička aktivnost svih struktura: u školi, na fakultetu, udruženom radu, u svim organima i institucijama kako u gradu tako i na selu...

Potrebni su programi kojima bismo objašnjavali na popularan način, koji su ciljevi neprijatelja, kakve su posledice od njegovog delovanja i koliko je to pogubno za sve narodnosti Kosova i našu društvenu zajednicu u celini. Na kraju da kažem, da je SUBNOR Jugoslavije aktivna društveno-politička organizacija postojećeg trenutka i takva će biti u buduću.

Vidoe Žarković: Ne smijemo dozvoliti da ekonomska kriza produgo traje jer bito, u stvari, značilo da dugo traje i nesposobnost SK da mijenja stanje

je na najbolji način manifestovala svjest komunista i radnih ljudi da je takvo jedinstvo preduslov ne samo slobode i nezavisnosti već i ostvarivanja interesa radničke klase svih naših naroda i narodnosti u izgradnji samopravljajčkih socijalističkih društvenih odnosa i samopravnog socijalizma kao globalnog društva i sistema.

Poznato je da stvarna uloga radničke klase u stvaranju novog svijeta, svijeta socijalizma i komunizma - pa u tom sklopu i na tim osnovama i jačanju bratstva i jedinstva i ravnopravnosti naših naroda i narodnosti - ne zavisi samo od dobrih proklamacija i deklaracija, već prije svega od njene organizovanosti i klase svijesti. Klasna svijest proletarijata nije data sama po sebi, načinom rada i mjestom u društvenoj proizvodnji. Tu svijest osmišljava i unosi u klasu njena komunistička avangarda. Ako se u tome zastane stranputice su neizbjegne.

Iđeno i akciono jedinstvo je prvi i osnovni preduslov i za akciju Saveza komunista. Avangardna organizacija, kakav je Savez komunista, ne bi mogla da povede mase ka ostvarenju dugoročne vizije društvenog razvoja ukoliko i sama nije jedinstvena u videnu ove vizije.

Kad je riječ o odnosu jedinstva SKJ i jedinstva zajednice, ne treba zaboraviti da se radi o dijalektičkom odnosu. Što više SKJ bude dosljedno stajao iz istinskih interesa radničke klase, on će time uspješnije jačati svoje jedinstvo i doprinositi jedinstvu i koheziji jugoslovenske zajednice na radnički-klasnim samopravnim interesima. Ali, ako se nastave tendencije cijepanja jedinstva jugoslovenskog tržišta, stvaranja zaokruženih privrednih struktura po republikama i pokrajinama, to će neminovno slabiti jedinstvo i akcionu sposobnost Saveza komunista Jugoslavije.

Pri tom moramo stalno paziti od čvrstog opredjeljenja da Savez komunista Jugoslavije nije i ne može biti nikakva koalicija, nego jedinstvena demokratska organizacija u kojoj je Statutom utvrđena uloga i odgovornost republičkih i pokrajinskih organizacija SK. Neophodna je zato odlučnija borba protiv pojave njegove federalizacije do kojih je dolazilo i dolazi zbog narušavanja statutarnih odredbi o demokratskom centralizmu kao osnovnom preduslovu ostvarivanja njegove vodeće idejno-političke uloge, kao i zbog dezintegracione tendencija u društvu.

Još jedno pitanje o jedinstvu SKJ mi sve zaključke donosimo jedinstveno, da bi se zatim, nerijetko, premanjalo u praksi, u sprovođenju, različito odnosit. Da li do ovoga dolazi zbog toga što usvajamo stavove koji su toliko široko formulisani da omogućavaju različita tumačenja ili zbog toga što nemamo dovoljno snage da se izbjegnimo za njihovo dosljedno poštovanje u cijelom SKJ?

- Jedinstvo SKJ se ne može steći jednom za uvijek. Ono se mora stalno graditi, potvrđivati i osmišljavati kroz konkretnu borbu za rješavanje realnih

problema u društvu i svakodnevnim efikasnom idejno-političkom borbom i blagovremenim raščiscavanjem raznih idejnih i političkih konfuzija koje opterećuju našu stvarnost.

U interesu jačanja našeg jedinstva SKJ mora biti najznačajnija kohezivna snaga koja doprinosi bržem ostvarivanju sinteze mnoštva različitih samopravnih interesa, koji su naša realnost. On to može biti samo tako što će u realnom životu osvjetljavati sa revolucionarnih marksističkih pozicija, puteve koji vode ka jačanju društvenog položaja radničke klase i radnih ljudi. On mora dosljedno biti ona snaga koja u traženju rješenja za sve društvene probleme polazi od pozicije dugoročnih interesa radničke klase. Današnja hipotofija pritisaka parcijalnih i kratkoročnih interesa koji, ako se brže ne usaglašavaju djeluju dezintegrirajuće, govori da je SKJ nedovoljno aktivan u tom istorijskom i revolucionarnom smislu.

Jedinstvo SKJ je podjednako neophodno i kad se radi o utvrđivanju njegove politike i o njenom sprovođenju u djelo. Danas je međutim, najbitnije akciono jedinstvo SKJ tj. jedinstvo u ostvarivanju utvrđenih stavova i jačanje idejnog i akcionog jedinstva SKJ širenjem demokratizma u njegovim redovima kroz sve veće učešće članstva u kreiranju njegove politike.

KOLEKTIVNI RAD — POJEDINAČNA ODGOVORNOST

Isto tako, kad govorimo o slabostima u sprovođenju zaključaka, želim istaći da kolektivni rad traži i podrazumijeva i individualnu odgovornost, pogotovo u političko-izvršnim organima. Bez toga ti se forumi pretvaraju u tribine na kojima se mnogo priča ali od toga ima malo koristi sa stanovništa rješavanja problema u društvu. Nama trebaju sposobni i organi i sposobni ljudi koji odgovaraju za svoje obaveze.

Nekoliko pitanja u vezi sa 13. neposrednim priprema za 13. kongres SKJ koji će se održati sledeće godine. Nacrt platforme već pripremljen - kako će se odvijati dalja aktivnost u CK i SKJ u cjelinu?

Tekst platforme je faktički već pripremljen i o njemu će uskoro raspravljati CK SKJ. Cilj platforme je da podstakne što aktivnije učešće članstva u priprema za kongres kako bi kongres mogao da donese što bolje odluke i dokumenta. Platforma treba da podstakne pretkongresne rasprave u SKJ i društvu a ne ih zatvori

Ono međutim što bih htio još jednom i posebno da istaknem to je da do 13. kongresa pred čitavim SKJ i našim društvom stoji veoma veliki zadatak i obaveza. Pripremajući se za kongres mi moramo uporedo da radimo na više kolosijaka: da usaglasimo sporna pitanja kako bi se već jednom mogli da donesu privredno-sistemska rješenja predviđena Dugoročnim programom; da završimo kritičku analizu funkcionisanja političkog sistema i otpočnemo da u praksi i sistemu ostvarujemo promjene koje će ona da traži; da priprema nove srednjoročne planove razvoja kroz koje treba da se realizuje i neka bitna opredjeljenja iz tzv. druge etape stabilizacionog programa; da se borimo za savladavanje njih nepovoljnih tendencija u ostvarivanju ekonomske politike u ovoj godini - zaostajanje u izvozu, prevelika inflacija, dalji pad standarda; da se kadrovski i organizaciono pripreмимо za predstojeće izbore i kadrovsku rotaciju; da nastavimo naša zalaganja u borbi za mir, za rješavanje nagomilanih ekonomskih problema u svijetu. Za jačanje pokreta nesvrstanih i za pripreme za njegov sljedeći samit. To su, nema sumnje, sve veoma teški zadaci čije izvršenje traži maksimalna napore svih komunista i radnih ljudi, maksimalnu odgovornost i ozbiljnost kod usaglašavanja stavova o otvorenim pitanjima. Moramo do kongresa mnoge stvari završiti da bismo na kongresu i poslije njega bili jedinstveni u akciji jer kongresi sami po sebi ne rješavaju probleme.

(Tanjug)

BRIGADA, ŽIVOT ZA

Komunisti, na vama leži težak ali častan zadatak organizacije izvođenja teške borbe sa krvoločnim fašističkim zločincima... Budimo hrabri, budimo uporni, budimo brzi u vojnim akcijama, jer tu je u pitanju čast naše Komunističke partije kao najborbenijeg odreda radničke klase, tu je u pitanju čast našeg naroda.

Tito

Prvog jula, prije podne šetao se Vid Trivunđa po Bronzanom Majdanu, brisao znoj sa čela i pitao što baš on mora danas da dangubi. To isto upitao je Milivoja Tramošijku, predsjednika Skupštine Mjesne zajednice, kada se on, oko podne, vratio sa puta za Melinu kamo ga je vodio društveno-politički rad, isjeo pred kafanu Ostoje Ljubojevića da se rashladi i predahne.

—Šta ja sada da radim? — pita i širi ruke.
—Ništa Vide. Dodi ti fino sutra, sutra će biti sve u redu.

Vid je seoski stolar koji se javio da dobrovoljno sagradi binu, od dasaka pomenutog Ostoje, koja će dobro poslužiti u iduću nedjelju, kada se ovamo sjati sav okolni narod, plus gosti iz cijele zemlje — delegacije sedam zbratimljenih mjesnih zajednica Jugoslavije...

Nije pravo Vidu, ali sad šta je-tu je, nema mu druge nego da opet dođe sutra kako bi dao svoj doprinos narodnoj proslavi. Nije pravo ni Milivoju, ali ne može ništa da pomogne, jer je jutros došao do nekog nespoznanja kakvih pri većim organizacionim poslovima uvijek ima, čak i u sredinama koje su vijekje proslavljale. Stoga on sad samo odmahuje

Dejan SOČANSKI

rukom: uostalom, ima vremena da se do nedjelje podigne bina, a on ima i prečih briga - kako dočekati sve goste i urediti da sve štima, od razglasa do ishrane, prenočišta gostiju, uređenja mjesta i obezbjeđenja. A još i taj put za Melinu - hoće li biti gotov do proslave?

Kad se na sve to navade novinari, koji su jutros Milivoju digli s posla i poveli u obilazak brigade, i koji stalno nešto važno zapitkuju - teje! neko poznao Davida Štrpca, te je! još postoji njiva ni Davidova ni carka ni spahijska, te (pazi sad ovo:) zašto se Bronzani Majdan zove tako kako se zove, onda čitalac zna kako je Milivoju, i zašto odmahuje rukom: samo što još za jazavce ne pitaju!

Uostalom, ima u Majdanu čovjek koji svašta zna, puno pamti a ima dobre volje da sve potanko objasni: to je Dobrivoje Zenić, dugogodišnji aktivista. Davida je, veli on, mogao poznavati Stojan, kojih sto dvadeset metara odavde, a može se naći još starijih ljudi koji pamte i Simeruna Đaka. I grob Davidov postoji, samo treba malo da se pišači, a postoji i čuvena njiva koja je danas zarasla u korov. Takva joj, valja, sudbina!

Treba slušati Dobrivoja Zenića, i kad se malo više vrati u istoriju: u srednjem vijeku bio je ovo industrijski kraj, gdje se u glinenim pećima toplila željezna ruda — limunit, koja se u septima, prevozila iz površinskih kopova, iz okoline. Jer ruda tu ima - još su austrijski geolozi pronašli bakar a kod Kmečana i olovo, ali to nisu količine za savremenu eksploataciju. Ko je bio u Varešu i vidio kako voda podiže i spušta teške čekiće, taj zna kako se ovdje željezo proizvodilo. Mora biti da se i danas u selu mogu pronaći čuškije pravljene na ovaj način. Ima i raznih tragova minulih vremena: nađeno

● Mnogi odoše iz Bronzanog Majdana, ali oni koji ostadoše dočekaše bolje dane: struja u svakoj kući, dva vodovoda sagradiše, telefoni u dvije stotine domaćinstava, putevi do sela, tvornica do Meline u iduću subotu stiže i prvi autobus, a zbratimljena mladost ne žali danove

je dosta šljake iz površinskih rudokopa, koja je ugrađena u put za Kmečane. Kod zaseoka Kula nađeno su zidine, a iz zemlje je izvadeno puno zemljanih lula, klje-

tu se i kontejneri za odvoz smeća. U selu je izgrađen i Dom kulture, i zdravstvena stanica, prodavnice su dobro opskrbljene. Privredna je banka otvorila ekspozituru. Tu su i sportski centar, i spomen-groblje. Kad pogledaš - svega ima, ali je silnog truda sve to stajalo, mnogo je muke, brige i znoja u sve to ugrađeno.

Sada se sve manje misli na odlazak sa sela jer se posao i ovdje može naći. U Zadruzi već radi četrdesetak radnika, a otkad je u selu otvorena tvornica za izradu sportske obuće, u kojoj je posao našlo nešto više od dvjesto radnika, otvorile su se i nove perspektive, jer

se i kontejneri za odvoz smeća. U selu je izgrađen i Dom kulture, i zdravstvena stanica, prodavnice su dobro opskrbljene. Privredna je banka otvorila ekspozituru. Tu su i sportski centar, i spomen-groblje. Kad pogledaš - svega ima, ali je silnog truda sve to stajalo, mnogo je muke, brige i znoja u sve to ugrađeno.

Brigada na putu za Melinu: čega tu ima više, smjeha ili žuljeva?

šta, i koječega drugog. Čak su nađene i nade - komadi željeza od 100 oko koji su se tu proizvodili.

Majdani su radili i u tursko vrijeme, pa i u austrijsko ali ne dugo - konkurencija visokih peći bila je prejaka pa se od tada stanovništvo u većoj mjeri bavi krčenjem šume i zemljoradnjom.

Poslije rata - druga priča: zemlja je i tada bila glavna stvar, i stočarstvo, a 1953. godine, pojavio se

tvu - a selo je stalo da se raslojava: ko je otišo u industriju, više ga ni bager ne bi na selo vratio, pa je tako, od 11000, broj žitelja spao na 4 do 5 hiljada.

Mnogi odoše - a koji ostadoše, dočekaše ipak bolje dane: struje ima u svim domaćinstvima, dva vodovoda su izgrađena, telefonska centrala ima 200 brojeva, a putevima su povezana sva sela. Nabavlja-

će se Tvornica proširiti, a to znači još stotinjak novih radnih mjesta.

Malo pomalo, mijenja se lik sela. Danas se, ispred zgrade u kojoj je smještena Mjesna zajednica, nalazi lijepo uređen cvjetnjak, kao izlazi brige za ljudsku okolinu!

Sve se mijenja. Dodaše, možda i ne toliko brzo koliko bi mještani

PRED SUSRET SRVS „BRATSTVO I JEDINSTVO“ NA IGMANU

Svi smo jedna armija

Vukan DUBOČANIN

Na Velikom igmanskom polju danas će biti ljepše i svečanije nego ikad. Razlog je 15. susret rezervnih vojnih starješina Jugoslavije kome će, kako se očekuje, prisustvovati više od 100 hiljada ljudi. Biće to svojevrsno druženje omladine, boraca, pripadnika JNA i rezervnih vojnih starješina iz cijele zemlje, i to baš na mjestu čuvenog igmanskog marša, na mjestu patnji i smrzavanja boraca proslavljene II proleterske brigade. Prilika je to da se osvjedoše sjecanja na minule dane, da se nauči nova lekcija iz istorije koja se može savladati jedino na ovakvom izvoristu revolucije.

Među rezervnim vojnim starješinama iz svih republika i pokrajina je i gotovo 200 članova organizacija rezervnih vojnih starješina bosanskokrajinskih komuna. Osim toga iz Banjaluke će krenuti i delegacije rezervnih vojnih starješina SAP Vojvodine.

Pred susret na Igmantu gotovo dva dana družili smo se sa Vojvodanima. Na Velikom polju na Igmantu, tome izvoristu revolucije, rezervne vojne starješine iz svih krajeva Jugoslavije će se još više zbližiti i upoznati, priča Mladen Mutić, penzionisani oficir, inače borac Pratećeg bataljona Vrhovnog štaba i čovjek koji gotovo 20 godina aktivno radi u organizacijama Saveza rezervnih vojnih starješina.

Vojničkom preciznošću

Za njim su ostala brojna predavanja iz vojno stručne obuke i mnogi izvršeni zadaci iz programa rada osnovnih i Opštinskih organizacija Saveza rezervnih vojnih starješina. Obavljao ih je sa vojničkom preciznošću, jer takav način rada i disciplina su dio njegova. Oni i ostali svjedoci ratnih zbivanja pamte i mladima naraštajima prenose ta svoja sjećanja. Mladim, dakako, ostaje da uče baš na izvorištima revolucije kako se kovala današnja sloboda, kako se gradila današnjica. A mladci uče. Uče da brane krvlju stečenu slobodu. Naša Aramija, njeni metodi i način obučavanja mladih generacija je najbolja škola rodoljublja, učionica bratstva i jedinstva. Iz nje izlaze dobri „danci“, spremni ako zatreba da stečeno znanje u rukovodstvu naj-savremenijim borbenim sredstvima primijene protiv svakog ko posegne za našom slobodom. Ta znanja stečena prvih vojničkih dana stalno se dograđuju u sistemu opštenarodne odbrane. Rezervne vojne starješine u tome daju svoj puni doprinos.

—Pored obuke u jedinicama gdje nam je ratni raspored obavljamo i zadatke predviđene programom organizacije rezervnih vojnih starješina. Obuke tra-

● Više od 100 hiljada ljudi će se u četvrtak, 4. jula, okupiti na Velikom polju na Igmantu ● Na ovakvim izvorštima revolucije mladi uče najbolje lekcije iz istorije naših naroda i narodnosti ● Rezervne vojne starješine daju ogroman doprinos razvoju opštenarodnog odbrambenog sistema

ju desetak dana godišnje, a obradujemo aktuelne teme iz zemlje i svijeta, iz oblasti vojnih nauka. U praktičnom dijelu, svako razrađuje svoj zadatak, priča **Vlado Prodanović**, rezervni poručnik.

Entuzijizam i odgovornost

Uz svakodnevne radne obaveze sve ove zadatke rezervnih vojnih starješina sigurno nije lako ispuniti. Entuzijizam i osjećaj za većom odgovornošću s obzirom na to da je riječ o specifičnoj društvenoj organizaciji jednostavno tjera ljude da istraju, na ponekad izdržbe i natčovječanske napore. Jedanaest godina je Vlado aktivan u organizaciji rezervnih vojnih starješina, i najveći dio slobodnog vremena provodi radeći sa vojskom i za vojsku.

Tek odnedavno je u banjalučkoj organizaciji rezervnih vojnih starješina i **Dijana Uvalić**, student Tehnološkog fakulteta u

Vlado Prodanović,

Dijana Uvalić,

Mladen Mutić

SEBE

željeli, ali ipak! Nije ni čudo što su 1972. godine mještani primili Povelju neposrednog samoupravljanja i Vrhunsku saveznu nagradu, čega se vrlo dobro sjeća Dobrovoje Zenić: i dvorane Doma Sindikata u Beogradu, i Veljka Milatovića koji je nagradu uručio... I kako su se, nešto kasnije, mjesne zajednice zbratile, i svih dosadašnjih susreta bratskih mjesnih zajednica, kao i susreta omladine.

Ovih pak susreta omladine sjeća se i Risto Ikanomov iz Devdelije, 43 godine agronom, a sjeća se i čika Darko Kristof, iz Mirne, SR Slovenija, ali otkud oni u Bronzanom Majdanu?

Možda ne po godinama, ali po duhu svakako, i ovi su vrijedni ljudi još omladinici, pa smo ih, kao takve i zatekli na putu za Melinu, gdje brigada „Bratske mjesne zajednice SFRJ“ doprinosi izgradnji puta. Risto Ikanom je poveo i četrnaestogodišnju kćer Vasku: nije što joj je moja, ali je najpješća cura u brigadi, veli ponosni otac!

Brigada je život za sebe: ne znaš ima li tu više smijeha ili žuljeva, zavolja ih iskopanih kubika.

„Nisu ti zavojji baš ništa ozbiljno, saopštava Gorana Mirčić, brigadistkinja iz Majdana, zadužena za sanitet: još nije bilo nijedne „pošte“.“

„Nema ni simuliranja, šapuće Jelena Marin, iz Zemuna, a to što šapće nije uslijed stidljivosti već što je puno pjevala, pa sad izdalo grlo. U nekoliko minuta preda, koliko da se popije kafa, kao da se okupila sva brigada, i dok traje živa rasprava o tome treba li da novinar zapiše brigadirski nadimak Čedomira Bojkovića iz Kosova polja ili ne, i treba li javnosti saopštiti da je Danijela Radović, iz istog mjesta postala najbolji fudbalski golman u Majdanu i široj okolini, dotle Vlado Kolov, komandant brigade napominje: pusti sad to, napiši da smo do sada, za tri dana, uradili pola posla. Ostala su još dva kilometra.“

„Pa, hoćete li stići?“

„Ništa se ti ne sekiraj, završićemo tačno po planu, ako ne i ranije. Dat je samo viditi kako kopa Nebojša iz Pančeva i šta on stigne da uradi za ovih dvadesetak minuta dok ti popiješ kafu, ne bi tako ni pitao.“

Uostalom, večeras će komisija ljudi na put, kako veli Ostoja Ljubović, treba da stigne greder i sve poravnati. A sutra je i udarni dan, pa će izći i mještani - radiće se zdušno i bez „pošte“, kako bi u subotu prošao ovdje prvi autobus. A to će biti posebna priča.

GENERACIJSKA GLEDANJA: ČETIRI DECENIJE RAZVOJA

Zamajac i njegove kočnice

Pantelija
MATAVULJ

● **Kako smo prešli četiri decenije razvoja, šta je bolje danas ili lošije, čemu se danak plaća u moderno doba, govore tri generacije pilanskih radnika, bivših i sadašnjih**

Svaka generacija u svojoj stvaralačkoj realnosti ostavi dijela i traga u razvoju. Ostavi joj nešto specifično, posuđeno od iskustava starijih i predamo mladima u dogradnju. Osjeti se to svugdje, a ponajbolje u razvoju i napredovanju radnog kolektiva koji je ostao nekoliko decenija iz sebe.

Pilanski radnici, recimo, razvijali su svoju industriju već četiri decenije kroz čitavu izgradnju u slobodi. Upravo je to ona grana koja je dizala bazičnu industriju Jugoslavije, najdirektnije osjećala i provodila sve društvene zaokrete socijalističke izgradnje počev od državnih preduzeća, prvih samoupravnih koraka, velikog prosperiteta industrije u odnosu na poljoprivredu, do današnjih ekonomskih teškoća česta zastajkivanja i neodumice u razvoju samoupravljanja.

Kroz sve te poratne godine do danas, kroz objektivno date ili stvorene uslove rada, izmjenjivali su se stvaralački entuzijazam naslonjen na neizmjenjivi moral graditelja i prenešen iz oružane revolucije i borbe za slobodu, kroz veliku disciplinu u obnovi zemlje, kasnije kroz sticanje svijesti o svojim pravima i obavezama, kroz socijalno raslojavanje koje je uzelo maha posljednjih godina i neravninomjeran razvoj svih potencijala društvenog produkta i progressa.

Kako to sve što smo prošli izgleda u očima tri generacije radnika drvene industrije današnjeg „Šipad-Vrbasa“ u Banjaluci.

Rad po svaku cijenu

Jelenko Kovačević, sada penzioner, prvi je poratni direktor pilane, rukovodilac iz onog vremena kada ničeg nije bilo što bi razvijalo modernu industriju. Ali nečeg, čega danas nerijetko manjka, bilo je napretke.

— I mi smo imali svoje planove i uporišta sindikata u svakoj radionici. Velika je razlika u svemu tome kroz četrdeset godina stvorenja. Ono što je dobro je kapital i stvoreno društveno bogatstvo. Ali kako mi to uživamo, drugo je pitanje. Nije, sjećam se, bilo pogovora na radne zadatke. Posao se morao raditi po svaku cijenu. Razlika je u tome da se bolje radilo kada se nije imalo. Danas je sasvim drugačije. Usporedno društvenim napretkom morao se odgajati čovjek, da se rezultati zajednički koriste, da ne splivaljuju lični iznadi društvenih interesa. A danas je tako. To se vidi i kroz rad, recimo, Sindikata. Ljudi nerado stupaju u zajedničke akcije, a nama je to bio ponos. Prednjače lični interesi. Nama se, na primjer, nikad nije moglo desiti da se odluke Sindikata ne izvrše, makar da se detaljno ne analizira gdje je šta urađeno, što se moralo počev od jednog cikulara, radne jedinice, preduzeća. Ugled organizacije bio je veći — priča Jelenko Kovačević.

Sve je to dobro saslušao Mladen Barišić majstor u primarnoj preradi drveta u „Šipad-Vrbasu“, aktivista u OOSS u Savezu komunističke Mladje čovjek i punoj radnoj zrelosti.

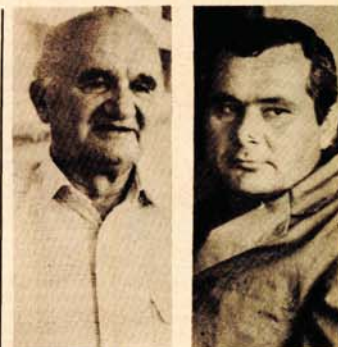
— Nemamo potrebu, veli on, da kao vi nekada mislimo hoće li se imati da se preživi. Ali ima drugih velikih problema, počev od stanova, produktivnosti rada, odgovornosti, sređivanja međuljudskih odnosa. O svemu tome moraju raspravljati društveno-političke organizacije i svaki radnik. Ali ljudi su nezainteresovani. Ne vjeruju odlukama organa tih organizacija, jer se mnoge ne provode. Svako je okupiran ličnim prestižom i problemima. Mada je naša sredina još i dobra, dobro se radi, ali ima krize u razvoju samoupravnih odnosa danas. U organizama radi nekoliko informisanih ljudi, drugi su po strani. Nemaju onda ni snage odluke. Sve bi to moralo biti s mnogo više interesa, odgovornosti i volje, tvrdi Barišić.

Danak ekonomskih razlika

Razlika je dakle povučena, s ocjenom na štetu modernog vremena. Onog vremena u kojem sada istinski daleko bolje živimo pojedinačno i zajednički. Ali, plaća se danak ekonomskoj moći i njenim velikim razlikama. To je jedan od rezultata progresije i društvenog preobražaja ka modernom življenju.

— Htjeli mi to priznati ili ne, ali postoji nezadovoljstvo u jednom dijelu radničke klase u cijeloj zemlji. Zašto? Pa mi smo se raslojili. To je nekako krenulo od šezdesetih godina. Do tada niko nije ni sanjao o automobilu. A danas. Čeh potrošačkog mentaliteta se plaća, a jaz između ljudi se povećava, objašnjava Mahmut Perviz, tadašnji penzioner, jedan od naših prvih šumarskih inženjera. Perviz dalje kaže: — Sve češće se čuje i o krađama društvene imovine, a tome niko nikoga nije učio. Otkud to. Počev od krađa radnog vremena, do onih otvorenih i najbrutalnijih. Sve to ide od visoko podignutih prava i zaboravljenih obaveza i odgovornosti. Stečeno se lako raspisa i u bogatijim zemljama nego što je naša.

I još nešto. Objema generacijama pada u oči prevelik teret administracije. Jedan kubik drveta mora se parčati na sto usta. A prizivati svaki drugi. To ne običava ni bolje sutra. Jer, kako ističe Mladen Barišić, danas u drvu industriji neće niko. Imamo, veli, sezona koja dođu mjesec dana, zarade za more ili odijelo i odoše. A Banjaluku opsjeda 15.000 nezaposlenih. Onda nije samo stvar nezaposlenosti, nego se poslovi biraju kao rjetkosti gdje u svijetu. Ja sam i te kako zainteresovan za to da se mladi zaposljava, ali priče među njima koje slušam samo se svode na olaku dobru zaradu s malo rada. Jednostavno nisu, kao ni ja u stanju da up-

Jelenko Kovačević, Mladen Barišić,

Mahmut Perviz i Anto Čosić

orede dva vremena, da znaju i misle da je bilo i teže, da će rad makar kakav donijeti nešto.

Oni ne znaju dabome, ali Anto Čosić, radnik u primarnoj preradi za svojih 35 godina staža na traci ima sve ono kroz šta je u radnom vijeku prolazio. I danas mu se posao ne otima. Kao cirkularista decenijama sačuvalo je sve prste. To simbolizuje težinu posla pilanskog radnika. Kroz njegove riječi upravo se sklapa mozaik čitavog drugog vremena i promjena o kojima govorimo.

— Nekada smo se - kaže Anto - borili za prelazne zastavice na poslu, a danas toga nema. Ako se za njih ne borimo, onda priznajemo da ne radimo koliko bismo mogli, da nam je teško raditi. A nikada mi, pa ni drugima oko mene, nije bilo bolje i nije se živjelo nego danas. Ali, moram reći i to da plod nerada nije tako sladak ni u te priče ni zadovoljstvo. Opuštenost i nezainteresovanost koja se danas osjeća i među onima koji rade i ne rade je podloga pogrešnog odgoja, raspiništva. To se mora, da ne bude kasno ispravljati, zbog budućih generacija i vremena koje će doći, naglašava Anto Čosić.

Ne naglašava samo on. To su zahtjevi sadašnjeg načina življenja i možda nekad i nužnih propusta koji su pravljani. Prosperitet i svaki napredak nužno ima i drugu stranu.

U SRCU PROSARE: VRIŠTIK—UNISTENO NASELJE

Drago MALEŠEVIĆ

Sa magistralnog puta Bosanska Gradiška—Bosanska Dubica u Mededi, u pitomoj Dubičkoj ravni odvaja se šumski put kojim se može stići u srce Prosare, na Vrištiku — naselje koje je zbrisao vjhor prošlog rata. Bio to zaselak Jablanice u bosanskogradiškoj opštini, a pripadao je trima katastarskim opštinama: Orahovi, Jablanici i Mededi. Tu na Vrištiku je i izvorište istoimene riječice Jablanice koja svojim tokom dugim tridesetak kilometara vijuga kroz bosanskogradiško Potkozarje do ušća u Savu. Ona bi najbolje mogla ispričati priču o Vrištiku, o Prosari i Kozari, o stradanju ljudi u toku prošlog rata.

Na Vrištiku je između dva rata živjelo 37 domaćinstava vrijednih ratara i stočara, porodica Babića, Banjaca, Glamoča, Grgića, Dakovića, Dragičevića, Crljenića, Ručnova... Danas tu nema nijedne kuće. Nekadašnja kućišta, vovcnjaci, njive i livade obrasli su gustom šumom. Tek poneka

● **Na tromeđi Jablanice, Orahove i Medede, u srcu Prosare, bilo nekada naselje Vrištik s 37 domaćinstava, a danas na zgarštilma raste šuma ● Više od stotinu žitelja ovog naselja brisanog s lica zemlje progutao je vjhor prošlog rata - žrtve su fašističkog terora**

preživjela stara voćka govori da je tu bila kuća, govori da su tu živjeli ljudi.

Sa nama u društvu je Božo Grgić rođeni Vrišćanin, pripadnik Omladinskog vojnopolitičkog kursa III bataljona u Orahovi 1942. godine. On nas vodi „od kuće do kuće“ i priča:

— Ovdje je bila kuća Mihajla Dakovića, Mihajlo, žena mu Dujaj i djeca Stana, Nenad, Predrag, Lepa, Dušana i Miodrag stradali su u ustaškim logorima. I tako redom... do broja 37. Nema kuća, ljudi nema.

Ugašena ognjišta, ugašena 103 života, a možda i više? Usput Božo pokaza i dvije masovne grobnice, jednu gdje su Nijemci u vrijeme ofanzive na Kozari ubili sedam i drugu, na

kucištu Ilje Babića ustaše su 1943. godine zapalile ilijinu kuću u njoj devet nevinih žrtava sa Vrištika i iz susjednog sela Medede. Ta stratišta može pokazati samo Božo ili neki drugi preživjeli Vrišćanin. Na tim grobnicama nema nikakvog znaka i biljega. Pa ni mjesno groblje se više ne prepoznaje. Jer, sve što je bilo izgrađeno na Vrištiku, izgrađeno je od drveta i... izgorjelo je. Tu je jedino Božo Grgić koji znatjeljniju može ispričati ponešto o prošlosti ovog kraja i naselja.

— Ovo je Malica brdo, pokazuje Božo, i priča da je trgovac Vlado Malić iz Bpsanske Gradiške imao velike posjede zemlje i šume koje je projavao došeljnicima na Vrištiku, pa se na taj način ovo naselje i širilo.

— Vrištik je, relativno, mlado naselje koje se razvijalo između dva svjetska rata, priča Božo ono što je čuo od starijih. Žitelji ovog naselja su bili zemljoradnici, stočari i drvosječe, a sve nastambe su im bile izgrađene od drveta.

U toku prošlog rata, u vrijeme narodnooslobodilačke borbe Vrištik je bio predstražna slobodna partizanska teritorija prema Jasenovcu i Bosanskoj Dubici. Njegovi žitelji su se već u jeseni 1941. godine masovno opredijelili za narodnooslobodilački pokret, a među njima bilo je i deset prvoboraca. Najveći broj žitelja ovog naselja stradao je u susjednim ustaškim logorima, u Jablancu, Jasenovcu, Bosanskoj Dubici i Staroj Gradiški.

Oni koji preživjele ratne strahote ne vratile se na spaljena ognjišta, već se nastanile u podnožju napačene planine: u Orahovi, Bosanskoj Dubici, u Rumi, Zagrebu, Beogradu...

Od 37 domaćinstava Vrištika samo porodice Mihajla Sobota, Dragoje Babića, Stanka Ljubisića i Milana Ručnova nisu imale

žrtva, ali su i ta ognjišta ugašena na Vrištiku.

Dalje priča riječica Jablanica, koja mnogo pamti šta se zbivalo na njenim obalama. Već u jesen 1941. godine ustaški zlikovci su na njenim obalama u selu Jablanica ubili 112 nevinih ljudi iz Miloševog Brda, Sovjaka, i Jablanice, a nizvodno od njenog ušća u Savu u ovim selima i Trebovjani, Orahovi, Vrbaskoj Bistrici, Gašnici i Orahovi, selima u podnožju Prosare, fašistički zlikovci i njihove sluge ubili su više od pet hiljada nevinih ljudi.

Bivše naselje Vrištik je danas sastavni dio šumskih revira Šumarje iz Bosanske Dubice, a istoimene riječice nikli su veliki plantažni vovcnjaci Radne organizacije „Plantaže“ iz Bosanske Gradiške, koje su preporodile ovaj kraj.

Vrištik će ubuduće ostati samo geografski pojam u srcu Prosare, a u istoriji će biti zabilježeno da su tu živjeli mirni ratari i stočari koji su silom umoreni, silom sa ognjišta protjerani.

Dogodilo se, ne ponovilo se!

LJUTE IH PRIČE I NERAD

Ja mogu da potvrdim činjenicu da je omladina naših naroda dostojno prošla istavni put od devetnaest mjeseci natchovječanke i krvave borbe. Iz naših šesnaestogodišnjih omladinaca, devetnaestogodišnjih mladića, izrasli su heroji kakvih je rijetko bilo u historiji naših naroda.

Tito

Jelenko SLATINAC

Teško je govoriti o nastavku revolucionarnog hoda kad se rukovodstvo odvoji od organizacije, kad im ostane zajednički samo naziv. Ipak, mladi kažu da su spremni da se bore, ali da ih gotovo niko ne shvata ozbiljno. Ljudi su što se na sve strane priče, a premlato radi, što su rukovodstva „prestarala“, a podješčaju na heroje, koji su sa osamnaest i dvadeset godina činili nemoguća.

Zamjeraju i sebi, svojim drugovima, što olako odustaju od borbe i prihvataju da se sa njima manipuliše. Jedino za radne akcije kažu da su mjesto potvrđivanja mladosti.

To bi bile sažete poruke i mišljenja Bisere Brničanin učenicice iz Novog Pazara, Duška Furjana, radnika iz Petrinje, Stevana Zadrevskog, učenika iz Strumice, Tine Stevovića, učenice iz Novog Pazara i Ergina Kadrića, radnice iz Zenice. Oni su akcijisti prve smjene SORA „Titov Drvar '85“, gdje pošumljavaju goleti.

Ne volim..

- Gubimo povjerenje. Ne volim plaćene govornike, koji nas najčešće ukuljkuju lijepim pričama, a ovdje je situacija drugačija, kaže Bisera Brničanin. - Nama se govori da se opredjelujemo za proizvodnu zanimanja, a mi nećemo. Zašto? Odgovor je jednostavan: oni čiji očevi nisu proizvodni radnici neće u proizvodnju, žele u kancelariju, jer je to lijepo, dobro plaćeno. Gdje njihova djeca da budu čađava, prijavljaju i garava i to za malo para. Oni drugi - djeca radnika - takođe neće u radnička zanimanja, jer njihovi roditelji žive teško od radničke zarade, imaju manji ugled u sredini

nego drugi i oni žele djeci da osiguraju ono što oni nisu imali.

Bisera ne vjeruje mnogo u ono što čuje na televiziji, ne vjeruje omladinskim rukovodiocima, jer su oni daleko od mladih, u svojim foteljama, nisu zapravo ni mladi, nemaju problema, osnovno im je da po isteku mandata u omladinskim forumima osiguraju sebi novo mjesto za lagodan život.

I još kažu da omladinske rukovodioce ne biraju mladi, već kadrovska komisija, da su to najčešće momci koji su poslušni, koji koče akcije omladine, jer se ne može raditi dok oni to ne osmisle. Rijetko je koji omladinski rukovodilac među mladima. On je sa političarima, ne zna kako živi omladina, šta ih muči. Onog dana kad postanu rukovoditelji, zavriješ u odvojeni od omladine, počinju govoriti nerazumljivim jezikom, jezikom koji treba da pokaže kako su pametni i koliko su napredovali.

Priznaju mladi i to da se sami ne bore protiv takvog ponašanja svojih funkcionera, a vele da bi im trebalo u svakom trenutku zviždati, pa nek puca bruka, jer se stanje ne može drugačije mijenjati.

- Mladi bi mogli više da daju od sebe. Nije pošteno što stariji, posebno na položaju, nemaju povjerenja u omladinu, a mi u njih imamo, priča Duško Furjan, mladi radnik. - Nije lijepo što se obmanjemo, što ne govorimo istinu. Mladi su stajali u političkom životu, a to nikako nije dobro.

Sa Furjanom se slažu i ostali, ali kao da ne vide rješenje.

- U svim našim rukovodstvima, od opštine do Federacije, sjede sjede glave, ljudi koji biološki više nisu sposobni za teške zadatke, ali ne ustupaju mjesta mladima. Naš glas se ne čuje. I sviđe se mnogo govori, a premlato radi, - riječi su Tine Stevovića, učenice. - Slušam političke emisije na televiziji i čitam u štampi. Mnogo se obećava, zamagljuje pravostanje. Zato se u nas ne vjeruje političarima. Omladinski rukovoditelji odavno nisu naši rukovoditelji, već struktura. Oni se, meda ih ne biramo, pripremaju za velike zadatke u ime nas. Koji su to zadatci? Čini mi se da žele, i to me uslovljava, da se dočepaju položaja, da legodno žive. Brzo dolaze do stana, do posla, ugleda, a kako žive mladi, šta žele i koliko su spremni da rade to oni ne znaju, niti ih interesuje. Tako se ne nastavlja revolucija. Znae li da naše štabilne na akciji ne znaju zasadi štadnicu, da nisu na trasi. Oni su daleko od nas, rukovode, brinu brigu. To je nerad, privikavanje na lak život. A kad akcija prođe, oni su „napravili čuda“, odmah postaju kadrovi, odlaze za direktore i funkcionere. A tvrdim da pedeset odsto mladih na

akciji mogu biti „veliki šefovi u štabu“ i da bi znali bolje obavljati poslove nego što to oni rade.

Ako je tako, zašto je tako - pitamo?

- Sve se godinama vrti u krugu, pa je mlade zahvatila apatija. Ne borimo se dovoljno, jer nemamo uslova. Koja je to tribina s koje mi možemo reći šta nas muči. Nemamo posla. O tome se u svim rukovodstvima priča nadugo i naširoko, a pričaju oni koji svoju djecu zapošljavaju čim završe školu. Šta njih briga što sam je tri godine nezaposlena i što sad radim na određeno vrijeme. Oni su osigurali budućnost i svog trećeg koljena. Sebičnost je ogromna. Nismo mi politički šupljoglavci da ne vidimo šta se radi, ali gdje to da kažemo. U ime nas govore drugi, njima je lijepo, imaju dobre plate, udobne stanove, sve, rezignirano govori Ergina Kadrić.

Zašto nam ne vjeruju?

- U nas se nema povjerenja. Misle da ćemo zabrijati ako nešto pokušamo i radimo bez kontrole starijih. Smeta mi prevelika dvostranost. Nemamo nikakvih garancija za egzistenciju, a od priča se ne živi, one samo demorališu, jer su često pune hvale, a situacija je drugačija. Krivi su i mladi. Ne borimo se, opet jer rukovodstva omladine nisu naša. Naši šefovi pričaju za novine, obećavaju, a nema ih među nama. Oni piju viski na koktelima, ne pitaju pošto je pepel u kafličama, a ne na nekom drugom mjestu, reče Stevan Zadrevski.

- Mislim da mi nemamo pravo na inicijativu. Ako nešto pokušamo sami uraditi, makar i najbolje, omladinsko rukovodstvo to prima sa rezervom, jer to nije iz njihove glave. Ne valja omladina koja je poslušna kao ovca. Ako govorimo o nastavku revolucije, onda moramo rušiti neke stvorene norme, rukovodstvo mora biti iz baze i mora raditi u bazi. Čim se odvoji, ono nije naše rukovodstvo i nije to nastavak revolucije. Tito je išao pred svojim kolonama ratnika, ljudi su mu vjerovali. Mi vjerujemo u komandanta naše brigade, jer je s nama na radišlu, radi, bori se za normu, a u štabu akcije se sjedi. To je, ti iz štaba, više rukovodstvo, koje čim je birano ne mora da radi. Ne valja.

Mi mi mladi ne dajemo maksimum od sebe, a željeli bi, uključuje se Bisera Brničanin u razgovor.

Duško Furjan tvrdi da je po-najviše mladih očajno. Da je sve više negativnih heroja - tuče, pijančenja, droga. Ne opravdava to, ali kaže da je za to dijelom kriva starija generacija.

● Mladi tvrde da su spremni da se bore, ali ih niko ozbiljno ne shvata ● Ne žele da se uljuljkuju lijepim riječima ● Omladinske rukovodioce ne biraju mladi i oni, čim budu izabrani, odvajaju se od svoje baze, počinju govoriti nerazumljivim jezikom ● Mlade čudi zašto u svim rukovodstvima, od opštine do Federacije, sjede sjede glave i zašto ne ustupaju mjesto mladima ● Omladinski rukovoditelji piju viski na koktelima i ne znaju pošto je pepsi u kafličama

- Ne borimo se zajedno da stvaramo nove heroje, heroje rada. Rad nema uopšte cijenu, na cijeni su govori. Zato ni stabilizacija ne ide kako smo planirali i kako želimo. Okrećimo list, dosta je lijepih govora. Vratimo poratne godine udarništva. Može, ali onda kad se pogledamo u oči, kad se preberemo, kad prestanemo da mislimo samo na svoje blagostanje, kaže Furjan.

Za posao je vele, potrebna debela veza. A tu vezu čovjek može ostvariti preko onih koji govore o poštenju, zaklinju se da će pravedno i onako kako treba, a ovdje, na djelu drugačije.

- Do posla se dolazi samo vezom, imam za to stotinu primjera. Teško mi je, krivo mi je što je tako. I još nešto. Mi nemamo mjesta za okupljanje. Za nas su domovi kulture mislena imenica, ostala nam je ulica, kafiči, kaže Ergina Kadrić.

Mladi i nacionalizam

Zabrinjava podatak koji se čuo u razgovoru da je među mladima sve više vjernika i sve više nacionalista. Da su mladi zagriženiji nego stariji.

A nastava marksizma u školama? Taj program je mučenje, biljanje. Šta da kažem? U mojoj školi dječaci i djevojčice koji imaju petice iz marksizma redovno poste uskršnji i bajramski post, padaju u nesvijest, od gladi, a ovdje najbolji „marksisti“. A marksizam i religija ne mogu zajedno. To dvoje sada kao da mogu, jer nastava marksizma je takva da je to svima dosadno, kruto, nejasno. Mladi se okreću religiji, jer polako gube povjerenje, nemaju se gdje iskazati, riječi su Bisera Brničanin.

Da li je, kad je riječ o religiji, presudan uticaj roditelja? Na to pitanje pokušava da odgovori Ergina Kadrić:

- Crkva se svjesno približava mladima, dok se u Omladini ne vodi računa o našem položaju. Mladi sagrade dom omladine, svoj kutak, a onda stariji to preuzmu da otome

brinu, jer mi ne znamo i za nas više nema mjesta. Crkva ima tenis - igrališta, sastajališta za omladinu, privlači ih. U omladinskoj organizaciji sve se svodi na dosadne sastanke, neprodne diskusije, popovanje naših rukovodilaca. Niko ne vodi računa da se slobodno vrijeme korisno utroši.

- Stariji nas dijele, valjda zato da bi lakše s nama manipulisali. Mi smo jedna omladina u ovoj zemlji, granice ne priznajemo unutar nje. Slažemo se, iste nas brige muče, iste su nam želje, potrebe. Imamo volje i elana, ali to treba korisno usmjeriti. Uostalom, zar akcije nisu potvrda da smo jedna mladost, kaže Stevan Zadrevski.

Jedino, vele, što je lijepo su radne akcije. Zajedno su, rade, vesele se, razmjenjuju mišljenja.

- Na akciji se mnogo radi. Želimo bar ovako da se dokažemo i to je jedini način, pored učenja, da pokažemo da smo vrijedna generacija, kaže Furjan.

- Hoću da sam od koristi društvu. Akcija, pored škole, je za sada naše jedino mjesto potvrđivanja. One su dokaz da smo ozbiljni i spremni na pregalsništvo, dodaje Ergina Kadrić.

Tako misle i govore i ostali naši sagovornici. O akciji sve najljepše, a o ostalom; da mnogo toga brzo treba mijenjati, da stvari treba nazvati pravim imenom, odrediti koliko je onoga što valja popravljati. U mladost se mora imati povjerenje, mora se mijenjati način rada u omladinskoj organizaciji, rukovodstva omladine treba da se shvate, jer to mladi kažu, da su odvojena od baze i da dosta toga među mladima škripi upravo radi ove pojave.

Mladost - kad pjeva, kad se smije i kad radi - treba shvatiti ozbiljno. Snage, volje i ljubavi ima. Da je još razumijevanja.

Hiljade budućih heroja, heroja mirovdopske revolucije, još nosi kratke pantalone. Oni će revoluciju nastaviti, ozbiljno to misle i govore. Valja vjerovati da im se ništa neće otići.

DJECA GOVORE

IVICA PERIJA

Igra je u osnovi uvijek bezazlena. Lopptom, krpicama, autičima, raznoraznim dječijim rekvizitima. Na drveću, na poljani, igralištu, u zgradi i dvorištu. Igrati se svega, to se može samo u miru. Pa i rata. Ako nema mira, nema nikakve igre, nema djetinjstva. Ili, bolje reći, ono je takvo da ga ne treba ni pominjati.

- Da su partizani bili kukavice, sada bi viđali fašisti i ne bi mi ovuda trčali za lopptom ili se penjali na drveće, kaže desetogodišnji Amir.

- A zahvaljujući hrabrosti, oni su nas oslobodili, upada Davor (10) objašnjava pojmu „hrabrosti“: - Takav čovjek smije uraditi

sve što zamisli i što drugi ne smiju...

- Ali to nije dovoljno u ratu, prekida Boris. Mora se biti i mudar.

Pojam junaštva vezuju, naravno, uz ime Tita, Ive Lole Ribara, Save Kovačevića, te omiljenih im kurira i bombaša Boška Buhe i Marije Bursać. Njih su upoznali na filmu, televiziji, čitajući knjige i kroz nastavu. Davor zna napise muzike i pjesama iz partizanskih filmova. Najstarija u grupi trinaestogodišnja Alma „bi bila bolničarka da bude rata“. Čedomir (8), Igor (8) i Kruno (6) bi u kurire, Boris bi bio Tihi iz „Otpisanih“. U igri rata gotovo i da nema „ženskih uloga“, stvar je to za muškarce. Ali, još je jedan problem u ulogama: svi bi htjeli biti partizani, niko neprijatelj. Onda se to rješava tako da oni najmanji „postanu“ Svabe, jer „oni su ionako manje hrabri. Najhrabriji su i najveći“, kažu.

„Boje rat nego pakt“ - odjednom upada patriotski

I MI SMO HRABRI

Oponašanje kurira i bombaša: da nema mira, ne bi bilo ni igre rata

raspoložen Čedomir. Zanimajela ga tema o kojoj je riječ. Ovi dječaci i djevojčice znaju

već dobro da se za Dan borca ne radi, da je to praznik. A pošto je praznik boraca, to ih podsjeća na

one najmlađe koji su pali za slobodu. Znaju i gdje su spomenici podignuti u znak sjećanja na

**SJEĆANJA:
JULSKE
VATRE
SLOBODE**

● U prvim redovima - drugačije nije moglo ni biti ● Svojom ugledom u narodu Partija je stvarala čuda ● Za sve se treba boriti - nesavladivih prepreka nema

Biserka Brnićanin

Duško Furjan

Tina Stevočić

Stevan Zadreviski

Ergina Kadrić

● Ovo poručuju dječaci iz zgrade u Ulici Antona Gustava Matosa 3, u banjalučkom naselju Nova varoš

njihovu hrabrost i njihove žrtve. To su spomenici na Sehitlicima, na Kozari, Korčanicama („To ti je na Grmeču“), „spomenik u centru grada“. Kad je riječ o ovome, postaju pomalo sjetni. Stiha se ili ugasi osmijeh na usnama. Tad se i zavijetuju da će se boriti onoliko koliko mogu: učiti, pomagati jedni drugima, dati sve od sebe kad igraju tenis, a ako zatreba... „Ako zatreba, bicemo svi hrabri“.

Još su mladi, ne pristaje im dobro ozbiljnost na licu. Podsjećamo ih na to, da nisu oni hrabri ginuli za takvo raspoloženje, već da se oni smiju. Skočivši graknuše. Spremaju se za sutrašnju „borbu“ koju treba zabilježiti foto-aparatom.

„Ako zatreba, bicemo svi hrabri“, dobacuju na kraju umjesto pozdrava, mališani iz A.G. Matosa 3, u Novoj varoši.

Nesavladivih prepreka nema

Nidžara

STANOJEVIĆ - FAJKOVIĆ

Prvi dani, mjeseci u slobodi, kad je svijetlo ljudi tek ovladala misao da su ratne strahote prošle i da je na pragu jedno novo doba, doba obnove i pregalaštva - nastavak revolucije u miru - imaju osobito obilježje i posebno mjesto u sjećanjima. To je vrijeme prvih zanosa podizanja ognjišta iz pepela i stvaranja novog, vrijeme povratka ratnika sa bojišta širom zemlje, neviđenog poleta kad je i nemoguće postajalo moguće, vrijeme kad se radilo danonoćno, a bilo se više gladno nego sito, kad se u uniformama koje su još mirisale na barut, bez predaha poslije bitke, odazivalo na radne akcije. Tog jula 1945. prvi put u slobodi, obilježena je i godišnjica ustanka.

Ovo je sjećanje upravo na to doba od prije 40 godina. To je kazivanje ratnika iz prvih redova, prekaljenih kroz sve četiri ratne godine, nosilaca „Partizanske spomenice 1941“ - Temke Alibegović, Rajka Stupara i Jovanke Radujko.

Kuća kraj jablanova

Kraj rata zatekao je Temku Alibegović u partizanskoj bolnici Petog korpusa u Krkvenom, iznad sela Ribnik kod Ključa, kao bolničarku u hirurškoj ekipi. Uskoro se obrela u Banjaluci gdje je sve do ljeta čekala na demobilizaciju.

Proljeće i ljeto 1945. taj prvi juli u slobodi bio je za nju period suočavanja sa mnogim bolnim saznanjima. Tek po povratku u Banjaluku doznao je da joj je rat odnio sina, muža i mladu sestru.

— Kad sam u decembru 1941, nakon proslave naše kuće u koju više nisam mogla da se vratim, napustila Banjaluku i pridružila se drugovima u odred u Poniru, nisam mogla ni slutiti da gotovo četiri godine neću vidjeti djecu koja su ostala u gradu i za čitavo vrijeme rata bila kod porodice Hadžihalilović, jer mi je i muž još ranije otišao u partizane. Bilo ih je troje: Alija - u šestoj godini, Hatidža četiri i Fadil godinu dana. Njega više nisam vidjela. Razbolio se, kažu, dobio visoku temperaturu i... Vrijeme je bilo ratno i najmlađe Temkino dijete, i pored sve brige ljudi kod kojih su sve troje našli utočište, nije preživjelo. A ona o tome nije ništa znala, jer joj drugovi nisu mogli saopštiti ovu tužnu vijest. Iza čitavo vrijeme rata dobijala je malo vijesti o porodici, pogotovo kad je iz Banjalučkog odreda krenula dalje.

— Dvoje starijih, koje sam našla kod Čelebije Hadžihalilović, nisu me više prepoznavali. Kad sam se pojavila u uniformi, sa bombom o pojasu, uplašili su se i počeli da bježe. To su bili teški trenuci, pogotovo zato što nisam mogla odmah da ih uzmem sa sobom, jer je naša kuća bila sva izrešetana, sa zakovanim prozorima i vratima. Morala se najprije popraviti. Djecu sam privremeno smjestila u dom preko Vrbasa, gdje je, sjećam se, u to vrijeme upravnica bila Seka Maslić. A ja sam se prihvatila popraviti oko kuće u čemu mi je pomogla i rodbina.

Prilazi prozoru stana u Ulici Ante Jakića i pokazuje: — Eno, vidiš, naša kuća nalazila se kod onih jablanova. Prije rata bila je tu i bašta sa voćem, a imali smo i dosta koćnica. Taj dio zvaoo se prije Derma, a danas pripada Ulici krajiških brigada - preko Tranzita. U blizini je i ulica koja nosi ime moga muža Muharema Alibegovića, nastavlja ovaj monolog isprepleten od prošlosti i sadašnjosti i dodaje kako je ovaj stan dobila kad je srušena ta kuća. Živi tu sama, ali nije usamljena. Blizu je sin Alija, a često je obilazi i najstariji unuk koji ovog ljeta po treći put ide na akciju. Sa zdravljem u posljednje vrijeme nije baš najbolje, ali a godine čine svoje - već je u osmoj deceniji.

Prvi juli u slobodi, kao i za sve koji su preživjeli rat i počinjali ispočetka, i za Temku Alibegović - borca i majku - bio je početak obnove, doba akcija i neviđenog poleta. I tu je u prvim redovima, jer drugačije nije moglo ni biti.

Obnoviti zemlju

— Kad smo 1941. godine krenuli u partizane, i ja i moji drugovi bili smo uvjereni da rat neće potrajati dugo, započinje svoje kazivanje Rajko Stupar, borac Seste krajiške brigade, čiji je ratni put počeo u selu Ruiški kod Bosanskog Novog, poznatom ustaničkom kraju, gdje je i odrastao. Nakon teškog ranjavanja i liječenja u partizanskoj bolnici u Grmeču, a zatim u Italiji, nije se više mogao pridružiti svojoj jedinici, ali je upućen na političku dužnost. Sloboda ga je zatekla na mjestu sekretara Sreskog komiteta SKOJ-a i člana Sreskog komiteta KPJ za Bosanski Novi, čije se sjedište neposredno nakon oslobođenja nalazilo još uvijek u Ruiški, koja je gotovo cijelo vrijeme rata pripadala slobodnoj teritoriji.

— Međutim, rat je trajao dugo, bio je krvav i iscrpljujući, ali ništa nije moglo umanjiti oduševljenje naroda i boraca kad je stigla sloboda. Teško je naći prave riječi da se opiše raspoloženje koje je vladalo na svakom koraku. Dužnost na kojoj sam se tada nalazio nalagala je da neke stvari sagledavam sa posebnom ozbiljnošću. Trebalo je organizovati vlast, državu i preuzeti obaveze o kojima nisam ni sanjao. Prva preokupacija bila je - obnoviti zemlju, ali je najprije trebalo narodu obezbijediti krov nad glavom. Na tome se radilo sa ogromnim elanom, neprekidno. U svim akcijama prednjačili su članovi Partije i SKOJ-a koji su uživali veliki ugled u narodu. Zahvaljujući tome, kao i opštem raspoloženju, bilo je moguće izvesti svaku akciju. Partija je stvarala čuda. Tada sam bio uvjeren, a u tom uvjerenju ostao i do danas, da po završetku rata u cijelom svijetu nije bilo snažnije i organizovanije do Komunističke partije Jugoslavije.

Sjećam se da je godišnjica ustanka u julu 1945. godine obilježena političkim zborom u Ruiškoj (Dan borca, tada još nije bio ustanovljen kao praznik). Iz tog vremena ostala je tradicija da se svake godine na Dan ustanka ovdje održava veliki narodni zbor poslije koga se organizuje i partizanski ručak kakav je nekad narod ovog kraja priredivao za borbe.

Međutim iz jula te prve poratne godine Rajku Stuparu ostalo je i jedno tužno sjećanje: — Dok smo pripremali proslavu Dana ustanka stigla je vijest o pogibiji mog najmlađeg brata. Bio je pripadnik Četvrtre sarajevske brigade KNOJ-a koja je bila zadužena za likvidaciju ostataka četnika oko Sarajeva. Njegovu desetinu presrela su kod Fojnice četnici Draže Mihajlovića i svih deset poginulo je u tom okršaju.

Bez predaha dalje

Jovanka Radujko, bolničarka i borac proslavljene Treće krajiške brigade sa kojom je prošla i Neretvu i Sutjesku, i Drvar i sremski front, izišla je iz rata sa činom poručnika i u uniformi ostala još čitavu godinu iza oslobođenja. Slobodu je dočekala u Zagrebu u koji je njena jedinica ušla u sastavu Prve proleterske divizije, odnosno Prve armije. Nedugo zatim sa štabom Prve armije i bolnicom 712 biva upućena u Niš, gdje ostaje još čitavu godinu dana.

Jovanku, najstarije dijete iz mnogobrojne porodice Jovana

Temka Alibegović,

Rajko Stupar,

Jovanka Radujko

Vladušića iz Drvara, ratni drugovi parme po njenoj veseloj prirodi. Takav utisak ostavlja i fotografija iz rata sa koje gleda devojčica u uniformi, sjajnih crnih očiju koje se smiješe ispod titovke, a tu vedrinu zadržala je i do danas. U živom razgovoru, dok priprema doručak za unučice, pominje sina koji živi u Koprivnici dana sa porodičom treba da posjeti roditelje u Banjaluci, a prisjeća se i tog prvog ljeta u slobodi.

— Jula 1945. godine već sam radila u bolnici u Nišu. To je lijep grad koji nije bio mnogo porušen za vrijeme rata, a za ono vrijeme bio je dosta dobro snabdjeven. Narod tog kraja dobro je dočekao vojsku. Pred bolnicu su kolima dovozili hranu, oćubu i odjeću. U bolnici Prve armije bilo je tada mnogo teških ranjenika. U operacionom sali radilo se danonoćno. Ponekad je bilo teže nego na frontu, jedino se nije pucalo. Nakon teških i krvavih borbi kod proboja sremskog fronta, pa sve do oslobođenja Zagreba, nije bilo ni trenutka predaha. Nastavljala se borba oko zbrinjavanja i liječenja ranjenih boraca. Čini mi se da smo u to doba svi mi imali neiscrpu energiju, a svaki dan bio je ispunjen obavezama do posljednjeg trenutka. U to vrijeme rukovodila sam odjeljenjem od 400 bolesnika i u svakom času bila spremna da raportiram stariješinama o stanju na odjelu.

Vrijeme izvan bolnice provodilo se uglavnom na raznim kursovima i akcijama, a mladost tek izišla iz ratnih strahota nalazila je vremena i za zabavu. Sve se radilo sa oduševljenjem i poletom. Nije bilo mjesta očajanju zbog ogromnih gubitaka koje smo imali. Bili smo okrenuti ka budućnosti u koju smo vjerovali i od koje smo mnogo očekivali. I bili sigurni da ćemo, kao i u ratu, savladati sve prepeke. I kako tada, tako i danas Jovanka Radujko misli da nesavladive prepeke nemaju da se za svete treba boriti. Nastoji da svoje uvjerenje prenese i na mlade i u tome uspijeva, jer je njen životni put najbolja potvrda za to.

Grmljavina topova umukla je na ovim prostorima prije ravno četrdeset godina, a sjećanja boraca, otrgnuta od zaborava, i njihova nepokolebljiva vjera u bolje sutra predstavljaju za naraštaje koji dolaze dragocijena vrela inspiracije za bezbroj akcija i bitaka koje donosi i život u miru.

Kritika, a ne kritiziranje

Članovi Komunističke partije... Komunistička partija... kritiziranje... kritika...

Anton Kasprjugić

... U prefkongresnim aktivnostima koje su u toku kao i na predstojećem 13. kongresu SKJ...

Medicina na izmaku 20. vijeka

SKJ u BEOGRADU... medicina... 20. vijek... zdravstvo...

Zeljko Jurčić

... Zeljko Jurčić... medicina... zdravstvo...

Temeljno planiranje je odgovornost

... Temeljno planiranje... odgovornost... ekonomika...

Otkriće zdravilja

... Otkriće zdravilja... medicina... zdravstvo...

Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

Revolucija za pisce nije ono što je prošlo, već djelatni proces u kojem su potresi i sumnje neizbježni, oni žele, hoće i mogu da učestvuju u revoluciji-naromnom hodu društva

... Revolucija za pisce nije ono što je prošlo, već djelatni proces u kojem su potresi i sumnje neizbježni, oni žele, hoće i mogu da učestvuju u revoluciji-naromnom hodu društva

Medicina na izmaku 20. vijeka

... Medicina na izmaku 20. vijeka... medicina... zdravstvo...

Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

... Nakon organizacije direktne su afjedbenici novih struja koje...

**BREGENC:
S NAŠIMA
U TUĐINI**

Uzor PAŠALIĆ

Malo je poznato da u živopisnoj pokrajini susjedne Austrije Forariberg, trenutno živi i oko 11.500 hiljada Jugoslavena na privremenom radu u ovoj zemlji. Većina od njih smještena je u zaista lijepom i 2.000 godina starom mjestu Bregenc, koje se nalazi u podnožju Alpa, na obali najvećeg jezera Evrope - Bodena.

Grad koji ima bogatu istorijsku baštinu, tradicionalne ljetne igre, mogućnost bavljenja svim sportovima i rekreacijom na vodi, ali krije i mnoge tajne, sudbine ljudi koji su daleko od rodne grude, porodice i ljepota sredine u kojoj sada žive.

Naizgled i u prvim razgovorima sa našim radnicima ovdje u Austriji sve funkcioniše besprijekorno, ne osjeća se žal za domovinom. Međutim, što se više vremena provede u dugim besjedama, uvjerenje postaje drugačije.

Bez svojih učitelja

Da je tako, reći će i predsjednik Zajednice jugoslovenskih klubova u pokrajini Forariberg (ima ih 29) Isidor Jablanov:

— Zaista dobri uslovi za egzistenciju u Austriji ne mogu potisnuti u drugi plan naša stalna razmišljanja o Jugoslaviji. Djelovao je možda žudno, ali je istinito, dao povratku u domovinu razmišljamo i na radnom mjestu, i za ručkom, i u vrijeme kada treba poći na spavanje. To nam je stalno na umu. Kad čovjek tako živi, nije mu lako. Stoga smo se, skoro svi okrenuli radu u klubovima u kojima se često čuje naša pjesma, šala, ali i ozbiljna riječ kojom pokušavamo poboljšati uslove rada.

Trenutno najveći problem Jugoslavena u Austriji je školovanje i odgoj djece. Javna je tajna, da je u Foraribergu od 11 pedagoga koji školuju našu djecu samo jedan sa jugoslovenskim državljanstvom. Ostali jesu Jugosloveni, ali sa austrijskim

● Samo u pokrajini Forariberg živi oko 11.500 Jugoslavena ● Oko 2.400 naše djece ima jednog jugoslovenskog i čak deset austrijskih pedagoga ● U vrijeme nacionalnih praznika priređuju se prave fešte u jugoslovenskim klubovima ● Sve potrebni vikend-vrtići ● Povratak u domovinu jedina tema ● Nesebična pomoć unesrećenima

Isidor JABLANOV: Klubovi u prvom planu

Jelisavka i Stanislav MILOJEVIĆ: Kući što prije

Ibrahim HADŽIĆ: Nesebična pomoć

SUTRA BIH DOŠAO

državljanstvom, što stvara itekako velike teškoće u pravilnom usmjeravanju najmlađih Jugoslavena. Zbog toga je uticaj kluba sve veći. Tradicionalno se održavaju kvizovi znanja o poznavanju domovine i NOB-e, radničke sportske igre, smotre kulturno-umjetničkog amaterizma, fudbalska „Jugoliga“... Aktiv žena pri klubovima obavezno vikendom iskuplja djecu... Sve se čini da se teškoće što lakše prebrode.

Slavlje za praznik

— Svaki nacionalni praznik sa posebnim veseljem proslavljamo ovdje u našim klubovima, kaže Stanislav Milojević. Kako je samo veselo bilo za Dan mladosti, a za Dan borca, 4. juli, pripremamo posebno slavlje.

Zanimljivo je pomenuti da je Milojević, inače Banjalčanin, među onima koji će u najskorije vrijeme spakovati kofere i zaputiti se kući sa kartom samo u jednom pravcu.

— Već sutra bih došao kada bi sigurno znao da ću u Banjaluci dobiti posao, nor-

malno i moja žena, dodao je 38-godišnji Milojević. Kuća u Ulici Filipa Kljajića u Banjaluci već je gotova, tamo su mi i djeca Nedeljka i Željko, tako da mi veći magnet za povratak ne treba.

U vrijeme održavanja RSI „Bregenc'85“ Milojević i njegova supruga Jelisavka uzeli su dane godišnjeg odmora, kako bi što bolje ugostili zemljake. U svom primjeru nisu bili usamljeni. Da bi što više zaradio i kući se prije vratio, Milojević stalno radi noćnu smjenu, jer, kako kaže, ona bolje plaćena. Stigne se do 11.000 šilinga i dalje ožiti skoro pola zarade. Slobodno vrijeme koristi za rad u Klubu, aktivan je član Jugoslovenskog sportskog kluba (fudbal) iz Feldkirha, gdje i živi.

Pomoć unesrećenima

Posebno poglavlje, kao i simpatije među našim radnicima, ima Ibrahim Hadžić, inače Bišćanin, rođen u Skokovima kod Kuzina. Njegove aktivnosti i sav rad usmjerene su na pomoć drugim, unesreće-

nim i ugroženim porodicama. Tako je nedavno zajedno sa kolegama iskupio i poslao 5.510 šilinga za liječenje trogodišnje Adine Elezović iz Velike Kladaše.

— I sam sam imao tri puta teške povrede. Jednom sam pao sa šestog sprata zgrade na kojoj sam radio i tek šesti dan došao svijesti, drugi put jedva sam živu glavu izvukao u saobraćajnoj nesreći. Slično je bilo i treći put. Stalno su mi drugovi priskakali u pomoć i pomagali kad je najteže. Stoga i ja sada pokušavam da se bar koliko-toliko odužim i pomognem unesrećenima.

Više od deset puta Ibrahim i njegovi drugovi iz ovog dijela Austrije prikupljali su novčane priloge za razne porodice iz Jugoslavije i tako se priključivali akcijama „Arene“.

Primer Ibrahima Hadžića, zidara, koji odgaja petoro djece i bori se za što skoriji povratak u Bihać, gdje već ima sagradenu kuću, je samo jedan u nizu, među našim radnicima u Austriji, jer svako na svoj način Isidor Jablanov, Stanislav Milojević... daje svakodnevno svoj pun i nesebičan doprinos politici bratske Jugoslavije, bez mnogo vremena za uzivanje u lijepom Bregencu.

**ISKUSTVA
UDRUŽIVANJA:
UNICEP-ovih ŠEST
GODINA
ZAJEDNIŠTVA**

Spasoje PEROVIĆ

Gdje je UNICEP danas, punih šest godina nakon udruživanja celulozno-papirne industrije Bosne i Hercegovine?

Šest godina postojanja ovakvog sistema kakav je UNICEP, a objektivno je nepostojno jednu čitavu privrednu granu naše republike, tek je period koji može da naznači ispravnost odluke radnih ljudi tadašnjih privrednih subjekata.

Do tog datuma, do 1. jula 1979. godine, celulozno-papirna industrija BiH organizovana na više mjesta (Banjaluka - INCEL, Maglaj - NATRON, Prijedor i Titov Drvar - CELPAK, tek u temeljima današnja TKA u Cazinu, čelinačka SVILA tek na papiru i sl) umnogome je konkurisala sama sebi, radila na više mjestu, istovjetan proizvodni program, svi su sve „razvijali“ i svi se htjeli imati pod svojim krovom...

— Tako razjedinjeni sadašnje članice SOUR-a nisu mogle izdvojiti ni osigurati značajnije investicione sredstva za proširenje pogona, a ni za modernizaciju i rekonstrukciju. Zato je jedan od najznačajnijih dostignuća UNICEP-a upravo saznanje u saznanju da je ovaj dio UNICEP-ovog prisustva u jugoslovenskoj celulozno-papirnoj industriji ostao označen uspješnim investicionim zahvatima, već privrednim krajem u INCEL-u, NATRON-u, CELPAK-u, PAPIRU... instalirana je najmodernija i najfunkcionalnija strojna oprema, TKA u Cazinu i SVILA u Čelincu udaju pun proizvodni efekat... No, ne znači da i dalje nisu prisutne neke slabosti, nasljedene iz onog vremena kada je bosansko-hercegovačka celulozno-papirna industrija bila razjedinjena. Šest godina

Čvrsti temelji budućnosti

● Udruživanje celulozno-papirne industrije Bosne i Hercegovine ojačalo sve članice ● Uspješno okončani zadaci modernizacije, rekonstrukcije i proširenja proizvodnih pogona ● Orijentacija ka izvozu ● Plodovi zajedništva - bijeg od gubitaka

ipak je mali period za savladavanje svih, posebno subjektivnih slabosti...

Temelji novim uspjesima

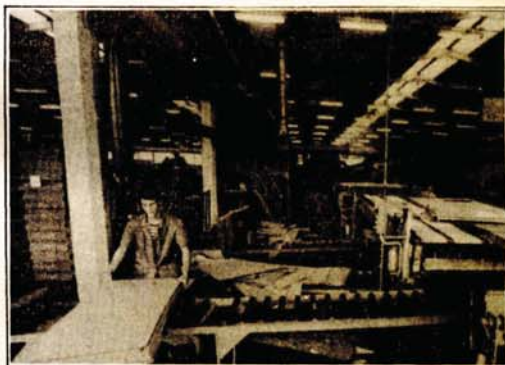
— Organizovan u osam radnih organizacija koje imaju 52 OOUR-a, te oko 17 hiljada radnika na području dvije socijalističke republike (jedan je OOUR lociran uz Tvornicu cementa u Kaštel Sućurcu) pet međuopštinskih i 16 opštinskih atara, UNICEP je zaista republički privredni sistem, kaže Hasan BIHČIĆ, predsjednik Poslovnog odbora dokumentujući te navode i podacima da UNICEP-ovi pogoni proizvode blizu 22 posto ukupne jugoslovenske celuloze, papira, kartona, te papirne i kartonske ambalaže i konfekcije. Vrijedno je zabilježiti da su pečati UNICEP-ovih fabrika na 38 odsto jugoslovenske proizvodnje celuloze, oko 90 odsto proizvodnje natron-papira i vreća, 40 odsto kartona i ambalaže, 19 odsto papira, te 12 odsto prerade vina od papira.

A UNICEP danas? — Tokom prošle i u proteklom dijelu ove godine imali smo veoma otežane uslove privrednika koji i ostala jugoslovenska proizvodna privreda. Ostavilo je to traga na (ne)ljudskosti, sve težem snabdijevanju osnovnim sirovinama, energijskim medijima... Pa ipak, UNICEP je u 1984. godini povećao fizički obim proizvodnje za preko 14 odsto, što je daleko iznad prosječnog rasta industrijske proizvodnje u SR BiH, te u celulozno-papirnoj grani SFRJ. Ostvareno je realno povećanje izvoza za 46

odsto u odnosu na prethodnu godinu, u čemu je učešće izvoza na konvertibilno područje nešto više od 75 odsto. Pa, itakvi kakvi smo i koliki smo - veoma smo mali za veće zahvate na svjetskoj podjeli rada, na svjetskoj tržišni pravih vrijednosti. Zato se zalažemo za operativno, funkcionalno, ne-organizaciono, jedinstvo čitave jugoslovenske celulozno-papirne industrije. Organizacioni oblik zajedničkog nastupa na međunarodnom tržištu treba prilagoditi interesima proizvođača, a mi često želimo da proizvođači sirpamo u kalup koji im nikako ne odgovara, ističe Hasan BIHČIĆ.

Ambiciozni planovi

O svakodnevnom izvršavanju radnih obaveza UNICEP-ovih organizacionih dijelova, iskazujući kroz to sliku međuzavisnosti od brojnih snabdjevača, prevoznika, partnera u prometu (nabavi i plasmanu)... Bihić dodaje: — UNICEP-ov stručno-kadrovski, znači subjektivni te tehničko-tehnološki potencijal je značajan za sveukupne privredne efekte naše republike, pa i šire. Očekujemo ovogodišnji ukupni prihod od oko 92,79 milijardi (svakaok - „novih“) dinara, dobitkom od oko 14, te izvozom od preko 10 milijardi dinara. Za to nam je neophodno da fizički obim proizvodnje raste za oko 12 odsto u korigovanoj kapacitetu od najmanje 90 odsto instaliranih kapaciteta. Tu očekujemo pun angažman našeg INSTITUTA (jedinственog, inače, u celulozno-papirnoj industriji SFRJ je i organizaciono „vezan“ za proizvodne radne

Jedinstveni jači: detalj iz moderno opremljene i visokoproduktivne NATRON-ove Tvornice kartonske ambalaže

organizacije), te daleko agresivnijeg nastupa naše radne organizacije „UNICEP EXPORT-IMPORT“, posebno na konvertibilno i tržište nesvrstanih. Izmenadujuće je koliki je prostor, ukoliko se iskoriste sve mogućnosti, i svakako-odgovori svim zahtjevima prilično rigoroznog i izbirljivog vanjskog tržišta.

No, da bi sve to postigli, da bi nastavili ono što je INCEL postigao 1984. godine, riješivši se balasta (dugogodišnjeg) gubitaka, da bi novoizgrađene i rekonstruisane pogone „uhodali“ za takve zadatke treba UNICEP-u i stanovitati sigurnost na planu snabdijevanja, posebno osnovnim sirovinama (celuloznim drvjetom, starim papirima, ugljem) treba podrška i pomoć šire društvene zajednice, treba garancija da neće, primjera radi, zbog 10-20-tona mazuta stajati čitava fabrika sa dnevним bruto-prihodom od nekoliko stotina miliona dinara...

U čemu je snaga udruživanja i kakva je budućnost?

— Dosljedna realizacija ZUR-ovskih principa udruživanja rada i sredstava, u čemu će svaka organizaciona jedinica naći ostvarenje svojih interesa u globalnom interesu SOUR-a. Jer, nema jakog INCEL-a, na primer, bez stabilizovanog PAPIRA, bez jakog NATRON-a. Niti je SOUR jak ako mu jedina radna organizacija grca u teškoćama. Okrenuli smo se budućnosti, a to za nas znači specijalizaciju proizvodnje, orijentaciju na više faze prerade, dostizanje kvaliteta svjetskih oznaka. Za sve to imamo vlastitih snaga, dokazane kadrove, više nego solidnu tehničko-tehnološku osnovicu, što znači da su stvoreni uslovi (uz neka sistemska rješenja koja očekuje čitava jugoslovenska privreda, npr. razrješenje karbonskih razlika i „uhodavanje“ novog dezignov sistema) da se iskaže. Onda, onda samih zavisi u kojoj mjeri i u kakvom svjetlu. Ubijedivsam, kaže Hasan BIHČIĆ, da će UNICEP kao organizovan privredni sistem dokazati punu opravdanost udruživanja!

SLOVENAČKE TURISTIČKE DILEME

LIPOV LIST UZBUDIO DUHOVE

● **Turistički proglas koji se pojavio u novinama naišao je na niz različitih komentara, većinom negativnih, a najblaža kritika jednog čitaoca glasi: „Nešto tako glupo u našim novinama još nisam pročitao“.**

LJUBLJANA, 3. jula (Tanjug) - Zajedno sa ljetnjim u Sloveniji su ršle i „emocionalne“ temperature. „Krivic“ za to bilo je objavljivanje turističkog oglasa, odnosno proglasa u slovenačkoj štampi koji poziva Slovence na inostrane turiste dočekaju kako treba i pokazuju im da smo gostoprimljiv narod. Na kraju slijedi potpis - Slovenija, moja zemlja, ukrašen simbolom Slovenaca - lipovim listom.

Oglas, istini za volju dosta neobičan, koji je u početku štampan preko čitave stranice novinskog formata, a sada se javlja u grafički manjem obliku, naišao je na niz različitih komentara - većinom negativnih. Tako, na primjer, u posljednjem subotnjem prilogu lista „Delo“, jedan čitalac piše da ga turistički oglas podsjeća na proglas iz 1941. godine, sa potpisom „ban i Narodnovičjeza Sloveniju“. Citatom, da će turisti „zauzeti naše puteve, naše gradove i sela“, da će „naseliti našu obalu i uživati u našem moru, kako piše čitalac, proglašeni su okupacijom vojskom. Drugi, pak, čitalac se pita ko ima pravo na takav oglas, i to ustilu u krizi smo i upravo ovaj proglas donosi spasonosnu formulu. Isti autor upozorava i na „kozmetičku grešku“, naime, kaže da u „mojoj zemlji“ - Sloveniji, kako je poznato, žive i pripadnici drugih narodnosti, među kojima ih je mnogo zaposleno u turizmu, a kojima, očigledno, oglas nije namenjen. „To je nedopustiva diskriminacija“. Treći piše da se ljudi zgražavaju i kažu da je proglas nekakva osmrtnica slovenačkog turizma. Najblaža kritika glasi: „Nešto tako glupo u našim novinama još nisam pročitao“.

Nesumnjivo je, međutim, da oglas o kojem je riječ, zaista predstavlja nešto novo u obraćanju javnosti kod nas. Prije svega odmah reči daje nužno mijenjanje našeg odnosa prema Turizmu. U suprotnom ne možemo primiti inostrane goste, koji nas ocjenjuju i kroz naš svakodnevni život i ponašanje i to što se tiče čistoće i gostoprimstva.

Akcija, koja obuhvata „sporni“ ili „sokantni“ oglas, zatim razglednice, tv-filmove i plakate, nije napravljena „ad hoc“, kaže direktor Centra za turističku i ekonomsku propagandu pri Privrednoj komori Slovenije, Leopold Pirč. Projekat za nju je izradio Studio marketing „Dela“, naosnovu razgovo-

Turistički oglas, odnosno poziv, koji je na početku sezone uzbudio duhove u Sloveniji

ra i naučnih pokazatelja, a sve je to zatim išlo i na nadležnu komisiju, Republički komitet za turizam i Socijalistički savez.

„Akcijom, odnosno njenim efektima, možemo i doprinosimo cjelokupnom jugoslovenskom turizmu“, kaže Pirč. U stjescištu Alpa, Mediterana, Panonije i Balkana, Slovenija je geografski specifičan segment jugoslovenske turističke ponude, izato je treba uzimati u turističkom okviru kao turistički region. Akcija se nastavlja, a između ostalog, pojedincima-turističkim radnicima, ugostiteljima trgovcima, bankama, poštama... - upućeno je 54 hiljade pisama, u kojima se apeluje na njihovov svijest, rad i ponašanje kao suštinski, sastavni dio domaćeg turizma.

Leopold Pirč odlučno odbacuje aluzije ili podmetanja da se u oglasu radi o icemu drugome - nacionalizmu ili sličnom. Riječ je isključivo o turizmu.

Akcija je pozitivna, jer, ruku na srce, prava „turistička“ svijest u nas još nije prevladavala, a svi dobro znamo da samo lijepe more i sunčane plaže već odavno nisu dovoljno za prijatan boravak gostiju. Možda su zaista potrebni upravo ovakvi potezi da nas podsjetu da treba za veći dohodak i bolje danas i sutra učiniti više.

K. NOVAK

PRED. 21. MEĐUNARODNU UNSKU REGATU

OČEKUJE SE 200 VESLAČA

● Regata se ove godine održava od 11. do 15. jula ● Start je u Martin-Brodu, a cilj u Bosanskom Novom

Pripreme za 21. unsku regatu su u punom jeku. Do sada na adresu Organizacionog odbora međunarodne regate stiglo je oko 130 prijava. Organizatori, na osnovu prethodnih dogovora, očekuju da će ove godine Unom veslati više od 200 veslača. Za sada su prijave za nastup stigle od ekipa iz Italije, SR Njemačke i Austrije.

Većina organizacionih zadataka već sada je riješena, kaže Josip Grgić, predsjednik Organizacionog odbora 21. međunarodne unske regate. Za brojne učesnike, novinare i goste u Martin-Brodu, Donjem Lapcu, Bihacu, hotelskom naselju Sedri u Ostrožcu na Uni,

Bosanskoj Krupi i Bosanskom Novom pridićiemo brojne sportske i kulturno - umjetničke priredbe.

Prije nekoliko dana u Bihacu je održana prigodna svečanost na kojoj su zaslužnim radnim organizacijama i pojedincima za nesebičan doprinos u organizovanju i provođenju dosadašnjih regata uručena priznanja. Zlatnu značku dobilo je deset istaknutih turističkih i sportskih entuzijasta.

Unska regata će se ove godine održati u vremenu od 11. do 15. jula. Start je u Martin-Brodu, a cilj u Bosanskom Novom.

M. J.

BOSANSKA KRUPA

IZLETNICI NA KRUŠNICI

Prirodne ljepote i netaknuta priroda - sve privlačniji za brojne turiste

Omiljeno izletište Krupljana Vrelo Krušnice ovih dana sve je posćenije mnogobrojnim izletnicima.

Prirodne ljepote kanjona Krušnice u dužini od četiri kilometra zaista su jedinstvena prirodna ljepota očuvana i netaknuta u svakom pogledu. Na vrelo Krušnice sagrađen je savremeni motel u kome ugostitelji Radne organizacije „Bor“ iz Bosanske Krupe nude širok izbor krajiških specijaliteta. Za one koji vole sportski ribolov

na Krušnici se pruža mogućnost da svoje vještine oprobaju sa mladicom, pastirkom, lipjenom i drugim potočarkama.

Kanjon Krušnice pun zelenila, proplanaka, izvora gotovo je idealan za odmor i rekreaciju, pa Krupljani svakodnevno izlaze na obale Krušnice.

Do izvora Krušnice može se stići ladom, šetnjom pored obale ili automobilom, zaobilaznim putem preko Vranjske.

Tekst i snimak: B. VASILJEVIĆ

NA POČETKU GLAVNE TURISTIČKE SEZONE

SLUŽBA 987

JADRAN DOBRO POSJEĆEN

BEograd, 3. jula (Tanjug) - Turistički radnici smatraju da je početak turističke sezone uspješan, što je najvidljivije na plažama, koje su punije nego prethodnih dana. Minulog vikenda gosti su pristizali u dužim kolonama tako da ih se sada, prema prvim procjenama, ukupno odmaru više od 600 hiljada. U većini mjesta inostranih turista je više, a domaćih manje nego lani u ovo doba.

Hoteli na Jadranu su veoma dobro posjećeni i u njima preovladavaju agencijski gosti iz inostranstva. Sve više turista odsjeda i u privatnom smještaju i kampovima. Ljetnje gužve počele su i u poznatijim banjama i drugim kontinentalnim centrima.

SKENDER—VAKUF

KAŽNJENI RIBOLOVCI

U skendervakufskom Udruženju sportskih ribolovaca, „Ugar“ su odlučili da stanu na put nediscipliniranih svojih članova i sve većem broju krivolovaca. Na posljednjoj sjednici Disciplinske komisije ovog udruženja, zbog kršenja principa sportskog ponašanja i propisa o slatkodnom ribarstvu, trojici članova su izrečene mjere disciplinske odgovornosti.

Bajro Omerinović neće moći da se bavi sportskim ribolovom do 1. marta 1986. godine. Mihajilo Marković do 1. novembra 1985. godine, a Svetozaru Marjanoviću izrečena je disciplinska mjera ukor. Protiv Omerinovića i Markovića podnesene su i prekršajne prijave i zahtjev za nadoknadu pričinjene štete udruženju koja se cijeni na 18 hiljada dinara.

Z. K.

Dežurstva na auto-putevima

BEograd, 3. jula (Tanjug) - U vrijeme turističke sezone - sve do 15. septembra služba „Pomoć-informacija“ Auto-moto saveza Srbije svakodnevno neće patrolirati na glavnim magistralnim pravcima u Republici, a na svim ostalim putevima vozači će moći da dobiju pomoć u stacionarima pozivom na telefon 987.

Na auto-putu Beograd-Niš, zatim Niš-Dimitrovgrad u jednom i do Preševa u Makedoniji u drugom pravcu, mehaničari u žutim vozilima svakog dana patroliraju od 8 do 20 sati, a auto-baze duž auto-puta Beograd-Niš u Mihajlovcu, Pojatu, Nišu, Leskovcu i Dimitrovgradu radiće neprekidno 24 sata.

GLAS pivovarna
GLAS Plaško

DODATAK ZA GODIŠNJI DOMOR

JOŠ NIJE KASNO

Nagrada igra „3,2,1“ pod pokroviteljstvom redakcije lista „Glas“ i Pivare iz Laškog, odnosno njeno drugo kolo približava se završetku. DANAS OBJAVLJUJEMO DESETI KUPON. Ovaj, kao i prethodnih devet izrežite, sačuvajte da ih kompletirate s još dva kupona i onda nam ih pošaljite na adresu: NIGRO „GLAS“, AVNOJ-a 93, 78.000 BANJALUKA (za nagradnu igru „3,2,1“).

U ovom kolu nagrade obezbjeđuje PIVARA IZ LAŠKOG. Proizvodi ovog slovenačkog kolektiva, visokog kvaliteta, veoma traženi na tržištu, prisutni su u prodavnicama u Bosanskoj krajini. U posljednje vrijeme posebno je popularno i praktično LAŠKO PIVO U LIMENKAMA. Odlikuje se posebnim ukusom, kvalitetom, zbog čega je podjednako dobro traženo na domaćem i inostranom tržištu.

NAGRADE:
● I NAGRADA 3.000.000 starih dinara
● II NAGRADA 2.000.000 starih dinara
● III NAGRADA 1.000.000 starih dinara

PRAVILA IGRE:
Pravo učešća u nagradnoj igri imaju svi čitaoci „Glasa“, izuzev onih koji su zaposleni u NIGRO „Glas“, članovi njihove porodice i bliža rodbina.
Učesnici treba da sakupe sve kupone (dvanaest) ili 12 džokera i u koverti ih pošalju na adresu: NIGRO „GLAS“, AVNOJ-a, 93, 78000 BANJALUKA (za nagradnu igru „3,2,1“)

Piše Žarko ĐUROVIĆ

ŽUDNJA ZA SLOBODOM

Poslije Slunja I. G. Kovačić i V. Nazor došli su u oslobođeni Bihać, gdje je život pulsirao gotovo na mirnodopski način: radile su škole, održavane su pozorišne predstave... Posebno uzbuđenje doživjeli su prilikom susreta sa drugim Titom

Zaustavimo bar na trenutak traku događaja. Trinaesti jun 1942. godine. U Gračanima, kraj Zagreba, okupilo se probirano društvo u kućiliskara Vilka Seferova. Okupljanje je, bar za susjede, motivisano proslavom rođendana vajara Augustinčića (on je bio u ilegalnoj vezi sa Sailijem) mada je posrijedi bilo sasvim nešto drugo - donošenje odluke o Nazorovom i Kovačićevom odlasku u partizane.

Augustinčić je obećao Goranu da će mu organizovati bjekstvo, ali da mu pobjednost tog bjekstva ne može na licu mjesta utvrditi, jer treba da se o tome dogovori sa ilegalnom vezom. Zato je zamolio pjesnika da dođe kod njega za nekoliko dana.

I zbilja, Goran je poslije nekoliko dana došao u vajarev atelje, tražeći od njega da mu kaže kada će namjeravati bjekstvo biti ostvareno.

I Nazor je odlučio

- Nesekirajte se zbog toga, moj pjesniče! - rekao mu je poznati vajar. - Napustite Zagreb kad se za ukaže povoljna prilika. Kad? Vidjećemo. Valjda Nazora ne treba ponovo uvjeravati u potrebu odlaska?

- Pristao je! - oglasio se Goran. - Ja sam imao poseban modus kad sam ga ubjeđivao da je to potrebno.

- Koji modus? - raspitivao se vajar.

- Rekao sam mu da bi njegova pjesnička inspiracija tek u partizanima istinski proključala.

- I kako je on reagirao? -

- Bio je radostan kao dijete! Uostalom, pustimo i samog Nazora da opiše taj trenutak odluke. On ga je retrospektirao u svome poznatom partizanskom dnevniku. Citiramo nekarakterističniji momenat:

- Zele vas. Biste li vi sa njima?
- Bih!
- Sada? Odmah?
- Da!

To je bio cijeli dijalog. Ne treba se zavaravati pa pomisliti da je sa mišlju o odluci riješeno sve. Predstoji ono najteže - kako to najbolje realizovati. Vremena za pripreme bilo je dovoljno. Pjesnici su požurivali tajnu vezu da se odzlati u partizane obaviti što prije.

Taj se događaj odigrao 29. decembra 1942. godine. Bilo je dosta vremena za razmišljanje. Utvrdili su između sebe šta će

od njih i pisati u partizanima. Dotjerivali su neke radove za koje im se učinilo da će dobro doći u novoj sredini. Reklo bi se da je Goran već imao začelke „Jame“ napapiru, ali to još nije utvrđeno. Ako je i imao, to je mogao biti samo spoljni obris, kontura koja ne nagovještava buduću zaokruženost poeme. Spremniji su i koferi. U njima se, pored odjeće, našlo mjesta i za književne stvari.

Saili je došao po Gorana taksijem. Čim ga je primijetila Goranova majka Ruža znala je gdje ga vodi. Na stolu se našla supa, koju Goran nije ni dirnuo. Dakle, ona stara nada postala je izvjesnost, ali je ta izvjesnost sada pjesnikovo lice učinila ozbiljnim. Na njemu više nije bilo smijeska. I majka Ruža uočila je kod svog sina veliku psihološku promjenu.

Oproštaj s majkom

Odlazak je postao izvjestan, ali je neizvjesno sve što iza njega dolazi - gdje ide i da li će u novoj sredini moći da primi teret partizanskih obaveza, za koje je znao da su velike i časte.

- Zar se nećeš prihvatiti juhe? - pitala ga je majka.

Goran je odmahnuo rukom, stavljajući do znanja da je to u ovom trenutku beznačajno. Pjesnik je stajao okrenut licem tajnovitom ali odlučnom gostu.

- Znači, idemo? - pitao ga je Goran.

- Idemo! - rekao je Saili.

Majka Ruža je rukom brisala suzama ovaženo lice.

Goran je uzeo stvari. Majka ga je još jednom pogledala. Jedva je uspjela da prozbori:

- Čuvaj se, sine!
- Izdržaću ja sve, majko!

Da bi Gorana još malo zadržala u vidu, majka Ruža je pošla ka vratima i odlatle mahнула. Goran joj je uzvratilo pozdrav - mahanjem.

Zgrada u Mlinarskoj ulici broj 16 ostala je bez plavokosog pjesnika. Najteže je bilo majci, koja će stalno misliti o povratku sina. Njega neće biti. Ne bar na javi. Ali čejoj se Goranova slika stalno javljati u snu. Nepodnošljivo je stanje kad se neko ko se voli sjećanjem doziva. Goran je pošao, ali ga majka vidi kako se kupu u Kupi, kako prstima probira pomamljenoj tamlurici. Sjećanja se i sinovljevih prijekora što prodaje knjige bez njegovog znanja, a na to ju je prinudavala egzistencija porodice.

Sjeca se brižna majka Ruža mnogih detalja. Tada i zamagljeni detalji dobiju čistu prozračnost. Sjecasetrenutak kada se Goran divio izrezbarenim anđelima u zavičajnoj kapelici.

Slike izranjaju, ali je najupečatljivija ta slika sa taksijem. Njegovo brzo zamicanje za uglom. Pred očima se javlja istika kad je Goran pod miškom nosio primjerak „Novosti“, koje su ugašene 5. aprila 1941. godine. Sjeca se dobro tog dana, jer je njen sin ostao bez službe.

Konačno u partizanima

Ako ga već ne može vidjeti, za majku je veliki dar ako se u snu javi. To bi odmah prenijela susjedima:

- Sanjala sam Gorana!

- Veza je ugledne pjesnikove vodila preko zagrebačke Dubrave, kroz Turopolje i - preko Kupe.

- Još samo malo pa ćemo pristići! - govorio je Saili.

Starog Nazora trebalo je pridržavati. Govorio je da su mu noge teže od olova. Nije ni čudo: noć ineprophode dva su nemila saveznika za koraćanje.

Na slobodnoj teritoriji znalo se za dolazak pjesnika i veze. Grupa partizanskih boraca osiguravala im je put preko Kupe.

Odahnuli su kad im je Saili rekao da su van domašaja neprijateljskih opasnosti.

- Da se i ovo jednom završi! - rekao je Nazor.

Ušli su u jednu kuću, gdje su prvu noć poslije bijega iz Zagreba prenoćili. Sutra se već moralo dalje. Sada nema pješačenja i lomatanja po strim obroncima, po snijegu. Kolokom zapregom došli su na željeno odredište: u Slunj.

Goran je gorio od ušihenja što je okružen toplinom, a Nazor je stalno ponavljao da se teže nositi sa godinama nego sa bilo kojim drugim bremenom. Njegovom raspoloženju kumovala je i činjenica što mu je neko otudio kofersastavima. U njemu se nalazila preobuka i neke druge potrepštine.

- Ovo ne sluti na dobro! - rekao je Nazor. - Ako čovjek ne promijeni rublje, ovašiče se.

Ne to je nastankom stvari brzozabavljivi. Velike obaveze iziskuju da se na sitnice ne misli. A i nije zgodno da se na prvom koraku žale na neugodnosti. Rat je, i izlišno je tražiti ono što se ne može naći.

U Slunju su pjesnici postali gosti Glavnog štaba Hrvatske. Tu su ostali nekoliko dana. Tu su se susreli sa komesarom Vladimirom Bakarićem, komandantom Ivanom Rukavinom i drugima.

Susret sa Titom

Iako su bili „roviti“, Nazoru je palo u dio da održi prli govori partizanima. Taj je govor naišao na istinsko oduševljenje pri-

Prekratni snimak I. G. Kovačića

snih. Goran se radovao što stari pjesnik razgaljuje dušu borcima.

Nazorove riječi djelovale su kao magnet, posebno završni dio govora:

- Želim samo, neka mi bog dade toliko života, da mogu vidjeti uistinu neprijatelja, i da ugledam nešto novo, nešto što mora nastati poslije oluje...

Poslije Slunja pjesnici su došli u oslobođeni Bihać, koji je u pravom smislu djelovao kao partizanska prijestonica. U njemu je život pulsirao gotovo na mirnodopski način. Radile su škole, održavane su pozorišne predstave...

Posebno uzbuđenje doživljeno je prilikom susreta sa drugom Titom, koga Nazor opisuje u svome „Dnevniku“ kao „čovjeka sa licem kao u mlada lava“.

U čast Nazorovog i Kovačićevog dolaska u Bihać, održana je i svečana akademija. Prvo je govorio Nazor, a poslije njega autor donjiye legendarne „Jame“.

Goran je rekao da se partizanskom borbom oživljuje poezija, da se njeguje sanjano bratstvo, jednakost, pravda i dobrota.

Da bi što reljefnije ocrtao veliku zudnju za slobodom, pjesnik je citirao velikog engleskog pjesnika Bajrona:

Svijetli duše nesputane, slobodol U mraku sjaš ko dan...

Poslije toga Goran je pročitao pjesmu koja govori o ustaškim zločinima. Glas mu je bio zvonak, a riječi opojne.

Riječ je o pjesmi „Leševi putuju“. Svi su se pretvorili u jedno uho. Pjesnik je izgovarao sumorne tonove svoje pesme:

Leševi plove, nišu se i plove, Zeleni, modri, teški naduveni...

Zatim je zastao i rekao okupljenom svijetu da su se rodili i stihovi koji govore o nesavijanju vrata pred zlokobnom čudi tudina.

Krvničel! Ako za izdaju ponudiš meni srebra, skovat ću nož i sjurit ću tebi u rebra.

U sljedećem broju:

PUŠKA UZ ŠTIHOVE

Poslije petnaestak minuta vožnje, Kortin je stigao do Morenove zgrade. Martina i kucnu pomoćnicu zatekao je ispred stana. Upravo su krenuli ka liftu. Gospoda Venesa je bila veoma blijeda i uznemirena, a oči su joj bile crvene od plača. Bez riječi je predao kolegi nalog, a zatim su svi zajedno otišli do kola. Martin je sjeo za upravljač i velikom brzinom krenu ka sjevernom dijelu grada.

x x x

Visoki, suvonjavi mladić je podigao ruke i zaklonio oči, ali je svjetlost lampe na inspektorovom stolu bila suviše jaka da bi mogao da se zaštiti. Naglo je skočio sa stolice, opsovao i gurnuo lampu.

- Hej, momak, smiri se! uzviknu Kortin. - Prišao mu je, uhvatio ga za ramena i odvukao do zida. - Zajedno smo tek dva sata, a tebi su žilve već popustili... Šta ti će tek biti kad omaritš?

- Eto, sada si me prekinuo i ne znam gdje sam stao - dobaci Martin. - Moramo iz početka. Kako se zoveš?

Mladić se umorno srušio na stolicu i napravivši neku grimasu, prošapta.

- Pa rekao sam već hiljadu i jedan put... Piter Verson.

- Hvala, baš si ljubazan - odgovori Martin, smješkajući se. - Sada nam samo još reci zbog čega si ubio Morena Alsona i biće ti mnogo lakše.

- Gluposti, nisam ga ni poznao. Moja majka je radila kod njega. Ja sam čestio odlazio kod nje, ali nikada nisam ni vidio tog tipa.

- Imaš smisla za humor - procijedi Kortin, dimnuvši ga za okovratnik sakoa. - Znamo da si na dan ubistva bio u Morenovom stanu.

- Bio sam da obidem majku.

- Kortin ga snažno osamari, a potom izvuce iz džepa malu kutiju, otvori je i poturi Piteru pod nos.

- Otkud ti ovaj prsten?

Mladić približijel. Htio je nešto da odgovori, ali mu riječi ostadoše u grlu.

KRIMI ROMAN U NASTAVCI (5)

R. POPINS

Radoznala Ema

Pružio je ruku ka prstenu, ali ga Kortin snažno udari po ruci.

- Ha, nešto ti nije jasno. Nisi vidio kada sam našao prsten u tvom ateljeu. Trebalo je malo bolje da ga skloniš. - Okrenuo se prema tehničaru Toniju i pružio mu prsten. - Pogledaj... da li je tu nešto mrvano?

- Pa morao bih da ga odnesem do laboratorije - odgovorio je, potom je prišao lampi i počeo da zagleda prsten. - Izgleda da je čist, ništa nije rađeno...

- Do dovolja! Taj prsten vrijedi mnogo više nego što je njegova objektivna vrijednost.

- Šefe, šefe, pogledajte - dobaci Terner. - Evo, u Piterovom notesu pronašao sam opet one inicijale i broj telefona.

Martin: mu priđe i pruži broj.

- Pa to je broj one dobrovoljne ustanove. Ti si bio tamo?

- Jesam, ali nisam primijetio ništa sumnjivo.

- Inicijali na prstenu, početna slova u telefonskom podsjetniku i na kraju ta ustanova - prošapta Kortin. - Ipak tu leži zec. Pogledao je na sat, a potom je prišao Toniju i uzeo mu prsten. - Sada je prošlo osam...

Otići ću do te ustanove. Možda je taj prokleti prsten propusnica. - Stavio je prsten na ruku i istrčao iz kancelarije.

Mladi Piter Verson je bio blijed i kada ga je Terner ponudio cigaretom, nije uspeo da je pripali koliko su mu se tresle ruke.

- Kao što vidiš, krug se zuba - reče Martin. - Nemaš puno šansi. Svog čega si ubio Morena?

- Oh, ostavite me već jednom na miru - pri-

ocijedi Piter. - Lijepo vam kažem daga nisam ni takao.

Terner mu je naglo prišao i osamario ga. Mladić je liho ospovao i pridigao se, ali ga Terner ponovo udari.

- Ne budi lud, čovče. Nemaš nikakvih mogućnosti da se izvučješ. Znamo da si u vrijeme ubistva bio u njegovom stanu, našli smo kod tebe taj prsten, šta ćeš više?

- Samo čemo te mrcvariti bez potrebe - dodade Martin. - Hajde, priznaj nam šta se dogodilo pa čemo te pustiti da se odmoriš. I tvoja majka je lagala... Moraš nam objasniti zbog čega je izmisliła onu posvetu i ko je podmetnuo Soniju drugi prsten? Sini i ubijeni Moren su imali iste prstenove, ali ih neko, ni dalje mi nije jasno zbog čega, zamenio.

- Hajde, priznaj! - uzviknu Terner. - Ti si ubio Morena Alsona.

- Nisam! Nisam! - mladić je pognuo glavu i liho uzdahnuo. Bio je već mrtav kada sam ja došao. Kunem vam se da ga nisam ubio.

- Pa dobro, pretpostavimo da ne lažeš. Objasni nam onda, zbog čega nisi odmah pozvao policiju, nego nam se tvoja majka javila tek oko sedam.

- Uplašio sam se...

- Uplašio? - ponovi Terner. - Pa čega si se uplašio kada ga nisi, bar kako tvrdiš, ni takao?

- Pa nisam baš nedužan... ali... - mladić je učutio i počeo liho da jeca i da nervozno uvuče dugmeta na sakou.

- Reci, ako nisi kriv, nećemo ti ništa. Čega se plašiš? Da li si saznao nešto?

- Pa ucjenjivao sam Morena... Tražio sam mu neku malu sumu, ali on nije htio ni da čuje.

- Ima li tvoje ucjenjivanje veze s prstenom?

- Da... ali ne mogu o tome ništa da vam kažem. Bojim se... ako se dozna dasam sam rekao i jednu jedinu riječ, ubiće me.

- Ko? - Martin je prišao mladiću, položio mu ruku na rame, i unio mu se u lice. - Osvijetli se, momče... Kako ne shvataš da si ovdje zbog loga što sumnjamo da si ubio Morena? Ako nije istina, moram na to do-

kazati, makar otkucio i predsjednika vlade! Piter je lagano odgurnuo njegovu ruku i mrzovoljno se nasmišleo.

- To pričanje nekog drugog. Vidio bih kako biste vi da ste na mom mjestu.

- Moram ti priznati da ti nimalo ne zavidim odgovori Martin. - Ipak, savjetujem ti da od dva zla izabereš manje.

- Reci nam konačno da li hoćeš da govoriš ili nećeš - dobaci Terner, podiživajući ruku. Želio je ponovo da ga udari, ali ga Martin opomenu.

- Pusti ga. Možda će sutra biti bolje volje. Ustao je i otvorio vrata. - Deni, odvedi ovog momka u posebnu ćeliju.

- Ali ja nisam ništa uradio i zahtijevam da me odmah pustite uzviknu Piter. Terner ga je uhvatio za ramena, povukao i gurnuo ka vratima.

- Ne galami. Deni je najnežniji policajac u našoj stanici. Neće biti, grub, ne brini.

- Hajde, pođi za mnom - reče Deni, smješkajući se. Uhvatio je mladića pod ruku i polako ga poveo niz hodnik.

x x x

Kortin je ušao u prijemnu kancelariju i obratio se ženi koja je sjedila za stolom i kontrolisala neke kartice.

- Dobar dan, gospodo.

- Pa prošlo je devet... Dobro veče. Kortin se nasmišleo i zbudjeno odmahnu ruku. Prsten zasvijetli na trenutak i žena, čim ga opazila, brzo ustade.

- Pođite za mnom.

Kortin je začudeno pogleda. Otišla je do uzanog hola na čijem kraju se nalazilo uzanost stepenište, a kada su stigli do prvog sprata, zastala je i okrenula se.

- Dalje možete sami. Do viđenja i prijatno.

- Hvala - prošapta, prošavši pored nje. Nastavio je da se penje uz spiralne stepenice, ali mu je korak bio spor. Otdjednom je shvatio da je prilično nepromišljeno upao u tu dobrotvornu ustanovu.

- Dobra veče... Nešto ste se zbudnili - začu nečiji glas.

(Nastavlja se)

ŠESTI MARATON „PATRIJA 85“

Treća pobjeda Božidara Babića

PRIJEDOR — Na šestom maratonu „Patrija 85“, tradicionalnoj atletskoj manifestaciji koju organizuju SOFK-a i Atletski klub Prijedor, trijumfovao je po treći put Božidar Babić, atletičar iz Slavonske Požege. On je stazu dužu 18 kilometara od Prijedora do Patrije na legendarnoj Kozari pretrčao za 56 minuta i 37 sekundi. Na ovogodišnjem maratonu nastupila su 154 atletičara i atletičarke. Najstariji učesnik priredbe bio je Đorđe Vidović, Prijedorčanin, predratni državni reprezentativac u atletici, star 84 godine.

REZULTATI: seniori: Ivica Sarić, Vlado Šturanović i Mile Rajak, veterani I: Božidar Babić, Vladis Spajser i Ivica Habuš, Veterani II: Ivica Miletić, Rajko Saračević i Stjepan Zalać, Veterani III: Mirko Čubrić, Boris Čerme i Ante Volarević, Veterani IV: Franjo Milanović, Milan Mitrović i Božo Košparević, Veterani V: Silvester Kovac i Đorđe Radojević, veterani VI: Josip Đurđek, Ivan Starek i Milan Nekić, juniorke: Ružica Sejdića, Borka Koralića i Snežana Lukač, veteranke: Ilonka Milanović, juniori: Vjekoslav Čvorik, Nelzet Prušić i Petar Kajtaz.

VRIJEDNO POMENA

S. Gavrilović, I. Đurić, P. Raca, B. Raca i S. Bakić, slijeva nadesno

Veterani „Veterana“

BOSANSKA GRADIŠKA — Kraljica da je fudbal najljepša sporedna stvar na svijetu, uprkos današnjim negativnostima koje ga prate, ipak ima svoju potvrdu u praksi.

O tome govori i dugogodišnja vjernost fudbalskoj lopti petorice članova FK Veterani iz Bok Jankovca kojima ni godine ne smetaju da i dalje igraju! Savo Gavrilović (35 godina), Ilija Đurić (36), Pero Raca (36), Slobodan Bakić (36) i Branko Raca (41) zajedno igraju više od 20 godina. Svaki ima preko 800 odigranih utakmica, za nekadašnji Mačkovac.

a od 1973. godine brane boje FK Veterana, čiji dres i sada nose. U fudbalskoj karijeri ova petorica su dva puta osvojili opštinski kup Mladosti, tri puta su bili prvaci opštinske lige, dva puta drugi, a ove godine njihov klub zauzima visoko četvrto mjesto u Grupnoj fudbalskoj ligi.

Uz igru oni su i pokretači i izvođači akcije izgradnje savremenog igrališta sa pratećim objektima u Mjesnoj zajednici Bok Jankovac, a uglas kažu da će i njihovih osam sinova igrati fudbal.

Đ. S.

KAJAKAŠI VRBASA NASTUPILI NA MEĐUNARODNOJ REGATI U TACENU

Jaka konkurencija

BANJALUKA — Banjalučki kajakaši vratili su se sa takmičenja na međunarodnoj kajakaškoj regati na Tacenu kod Ljubljane. U veoma jakoj konkurenciji postigli su zadovoljavajuće uspjeh. Veterani i trener u Vrbasu Zlatan Ibrahimbegović zauzeo je 18. Fadil Borančić 34. Reuf Ibrahimbegović 36. a Mario Filipović 40. mjesto.

Prva tri mjesta pripala su reprezentativcima Jugoslavije Jernju Abramčiču, Janezu Skoku i Marjanu Štrukelju, koji su na nedavno završenom svjetskom prvenstvu u disciplini 3xK-1 osvojili bronzanu medalju. Svjetski prvak Ričard Foks iz Engleske zauzeo je tek četvrto mjesto.

Zlatan Ibrahimbegović dobio je izuzetno priznanje domaćini i organizatora regate. Za 20. jubilarni nastup na Tacenu primio je vrijedan pehar. Ibrahimbegović je prvi put na Tacenu vozio prije dvadeset godina (1965. godine), i to kao šesnaestogodišnjak.

M. J.

BANJALUČANI NA PRVENSTVU JUGOSLAVIJE U KAJAKU

Moguća iznenađenja

BANJALUKA — Članovi Kajak kanu kluba Vrbasa otputovali su na prvenstvo Jugoslavije za seniore, koje se 5. 6. 17. jula održava na Ušću (rijeka Ibar) kod Kraljeva. Na put su krenuli: zlatni Goran Babić, Reuf i Zlatan Ibrahimbegović, Ivica Čorić, Husein Ljubović, Mithad Handan i Mario Filipović.

— Na prvenstvu Jugoslavije nastupiće naši najbolji pojedinci i svi reprezentativci Jugoslavije koji su na Svjetskom prvenstvu ostvarili izvanredne uspjeha — riječi su Zlatana Ibrahimbegovića, trenera. Ne vjerujem da smo sposobni da ostvarimo neke značajnije plasmane, ali ne isključujem mogućnost da neko od naših mladića i ugodno iznenađeni. Uostalom Husein Ljubović je prije dvije godine bio prvak Jugoslavije u spustu.

M. J.

ZA BANJALUČKE STONOTENISERE NEMA ODMORA

Mladi banjalučki stonoteniseri

STONI TENIS

BANJALUKA — Iako je i za stonotenisere, kao i za većinu drugih sportova, nastupila takozvana mrtva sezona, među banjalučkim zaljubljenicima celuloidne loptice nema predaha. Na Gradskom stadionu već su počele bazične pripreme stonotenisera „Rade Ličine“ i Borca, a petnaestak politaraca Borca priprema se za put u Makarsku gdje će provesti 10 dana. Ovaj odlazak na more pomogao je kolektiv „Šipad — Vrbasa“, a bez te pomoći, kako ističu u Borcu, teško bi se pronašla sredstva za bilo kakav odlazak van mjesta boravka.

Uporedo sa razmišljanjima o budućnosti, svode se i bilansi tek minulih takmičenja gdje banjalučki stonoteniseri i stonoteniserke bilježe solidne uspjehe u Republičkoj ligi. Predstavnici Borca i „Rade Ličine“ su rame uz rame, u vrhu Republičke lige, sa napomenom da su muškarci ekipno ipak uspješniji. Naši sagovornici Hamdija ČERČIĆ, jedan od trenera „Rade Ličine“ i treneri Borca Esad KUŠMIĆ i Ranko KOMLENAC ističu da se nastavlja podmlađivanje ove dvije ekipe te da u narednoj sezoni valja očekivati izlazak na scenu novih imena. Toje uostalom i praksa među banjalučkim stonot-

Neki novi klinci

niserima, gdje se novim snagama poklanja velika pažnja i ukazuje se nesebično povjerenje, koje mladi talenti uglavnom opravdavaju. Istina, zbog nedovoljnog iskustva bilo je i padova, ali to ovdje shvataju kao dobar način rada. Sanja KUBELKA uz Jasnu ČOLAKOVIĆ koja je došla iz Foče i Anitu KLOKIĆ iz Jajca, imale su najviše uspjeha u ženskoj konkurenciji dok su Samir Danić, Petar MAZUR te Siniša Igor MIHAILOVIĆ, najuspješniji kod muškaraca. Sanja je uz to osvojila četvrto mjesto na pozivnom turniru juniora prve grupe u Ljubljani, što je uspjeh vrijedan pažnje, a ova mlada stonoteniserka „Rade Ličine“, kako ističu njeni učitelji, već se nameće i saveznom selektorima kao jedan od potencijalnih kandidata za dres sa državnim grbom.

— Ima u Banjaluci još dosta talentovanih stonotenisera. To najbolje potvrđuju rezultati pionira i juniora, ali nažalost ne i seniora, — ističe Hamdija ČERČIĆ. Dok su drugi centri u našoj republici riješili profesionalnije pitanje rada sa svim

uzrastima, kod nas se sve i dalje svodi na amaterski rad. Zna se: u ovom sportu bez svakodnevnog intenzivnog rada nema ni rezultata. Smatram da se u Banjaluci ukoiko želimo neke zapaženije rezultate u ovom sportu, mora riješiti pitanje prostorija i angažovanje jednog profesionalnog trenera. Već sada u gradu ima nekoliko izraslih stručnjaka koji bi uz rješavanje nekih problema mogli kvalitetno da obavljaju ove poslove, a rezultati bi ubrzo došli.

Uz isticanje da su ovo ključni problemi banjalučkog stonog tenisa Esad KUŠMIĆ dodaje: — Banjaluka je ostala iz Sarajeva, Viteza, Jajca, Kreke i još nekih mjesta u Republici, jer nisu stvoreni uslovi kao u tim sredinama. Ovdje ima dosta zaljubljenika u ovaj sport i vjerujem uz malo više napora i razumijevanja, a tu se prvenstveno misli na stvaranje boljih uslova, stoni tenis u Banjaluci morao bi bilježiti mnogo bolje i zapaženije rezultate.

N. K.

PREDSJEDNIK AS BIH SLOBODAN ČUPIĆ U BANJALUCI

Sekcije u prvom planu

BANJALUKA — U Banjaluci je održan zanimljiv sastanak atletičarskih radnika: gosti AK Borac i Zboru sudija Banjaluke bili su predsjednik Atletskog saveza Bosne i Hercegovine dr Slobodan Čuپیć i sekretar saveza Josip Pešar. Tom prilikom Banjalučani su istakli sve probleme koji ih tište i zatražili pomoć od AS BiH. Banjalučki atletičari imaju izuzetno slabe uslove za rad, neuslovne prostorije, slabo materijalno stanje... zbog čega su i rezultati u proteklom periodu bili nešto skromniji. Međutim, na organizacionom planu Banjalučanima je odato priznanje za uspješnu pripremu takmičenja u okviru MOI, krosveća i drugih manifestacija.

— Bila je to redovna godišnja posjeta predstavnika AS Bosne i Hercegovine, koji imaju dobar običaj da posjećuju sve centre, kaže Ferid HALIMIĆ. Tako je nakon sveobuhvatnog razgovora zaključeno da u narednom periodu AK Borac mora organizovati sekcije atletičara pri osnovnim i srednjim školama, odnosno pri SOFK-i, te ozbiljnije pristupiti rješavanju prostora za rad (ispod tribine Gradskog stadiona).

U. P.

PEROM I KAMEROM

Fudbaleri iz Zgona

Majstori malih terena

KLJUČ — Svakom poznavocu sportskih prilika u Ključu poznato je da su članovi fudbalske ekipe u malom fudbalu iz sela Zgon majstori za ovaj sport. Riječ je o grupi entuzijasta koji su svoje fudbalsko znanje doveli do perfekcije, pa za njih na turnirima širom ključke komune nema protivnika.

Zgonjani su već postali tradicionalni pobjednici novembarskog i majskeg turnira u Ključu, a seoski turniri za njih su postali samo lakši treninzi. Zato se već unaprijed kod prijavljivanja na ovim izuzetno popularnim sportskim manifestacijama zna favorit, a ekipa iz Zgona te i potvrđuje.

U planu ovih mladih ljudi, zaljubljenika u fudbal je osvajanje ove godine i naslova pobjednika u turniru u Sanici, koji po masovnosti i kvalitetu predstavlja u ovoj sredini vrhunac, a potom će na turnir u Banjaluci „Borik“. S obzirom na dosad pokazane rezultate, treba očekivati da će ekipa fudbalera iz Zgona svoje planove ostvariti.

O. F.

ŠAHOVSKI ZADATAK

Broj 894
Priprema: Nikola LAKIĆ,
šahovski majstor

Bijeli: Kg1, De2, Tt1, Tt5, Ld3, Sf3, pješaci a3, b5, e5, f2, g2, h2 (12)
Crni: Ke8, Db8, Ta8, Th8, Le7, Sh7, pješaci a7, b7, f7, g7, h6 (11)

Bijeli vuče i dobija!
Na poučan način iskoristio je bijeli pasivan položaj protivničkih figura i riješio pitanje pobjednika nakon pet poteza (Goglidze — Hotelšvili, Tbilisi, 1941).

Rješenje prošlog zadatka: 1. Th8 Kh8 2. Th8 Kh7 3. Th8 Kh8 4. Dg7 i remi, jer se bijeli kraj nalazi u petu.

OKOM KAMERE

U sportskim izvještajima često se upotrebljava fraza „protivnik je pao na koljena“. Da to, u nekim slučajevima, može da bude stvarno, potvrđuje i snimak našeg foto-reportera iz Prijedora V. Mirkovića.

Njegova kamera je uvijek očevala trenutak kada je Rudar, u odsutnom boju s OFK Kikindom, poveo pogotkom spretnog Petkovića. Kada je Petković loptu poslao u mrežu, golman gostiju Popović našao se stvarno na — koljenima.

IZ „GLASOVE“ ARHIVE

STARA, DOBRA VREMENA

Sve ovo što ćemo napisati, odavno pripada istoriji rukometa. Prvenstveni meč Borac — Kvarner (28:20) nije odigran u Sportskoj dvorani

„Borik“, jer se to zdanje tog 7. oktobra 1973. godine nalazilo tek u izgradnji, već na starom, dobrom Stadionu sportskih igara. Tom istinskom hramu banjalučke košarke, rukometa, boksa... Rukometaši i gledaoci su imali sreće: oktobar je bio sunčan, a dan kao stvoren za nadmudrivanje. Četvorica Banjalučana, toliko ih je uhvatila „blend“ našeg foto-reportera, Nebojša Popović, Miro Bjelečić, Dobrivoje Selec i Zdravko Radenović (u skoku) pokušavaju da razbiju „bedem“ pred protivničkim golom. Da li je ova akcija urodila plodom, nije nam poznato, ali konačan rezultat sve govori.

BORAC SE POJAČAO ZA NAREDNA SEZONU

SARAČEVIĆ — PUC, TANDEM SNOVA

Iako je u proteklom prvenstvu Borac u okviru takmičenja u Prvoj saveznoj rukometnoj ligi ostvario uspjeh osvajanjem drugog mjesta, bilo je više nego očito da mu je u igri najveći nedostatak bio taj što je praktično igrao bez pravog lijevog beka. Stevica Nikolić koji je silom prilika nastupao na toj poziciji, bio je, ipak, samo privremeno rješenje.

Na sreću, već na početku prelaznog roka rukometaša, Borac je riješio najveći kadrovski problem, definitivno je postignut sporazum sa FK Šoštanj iz Titovog Velenja, tako da se u Banjaluku preselio njegov najbolji pojedinac Iztok Puc. Na fotografiji ga vidimo sa sekretarom Predsjedništva Borca Mirom Bjelečićem u prostorijama Kluba. Po dolasku u Banjaluku Puc je rekao:

— Ispunila mi se želja da igram u tako renomiranoj ekipi kao što je Borac. Nadam se da ću sa Zlatkom Saračevićem, već sad jedinim od najboljih šutera u Jugoslaviji, predstavljati ubojiti tandem i da ćemo i u narednoj sezoni u nacionalnom prvenstvu, a pogotovo u Kupu evropskih šampiona, imati mnogo uspjeha.

SPORTSKI ŽURNAL

KAKO I NE BI

VESELJE

Po završetku susreta između Radničkog i Elektrobosne nastalo je veliko slavlje. Igrači trenera Saračevića otrčali su do dijela gledališta gdje su se nalazili njihovi navijači i poklonili im za uspomenu dresove. Autobus sa igračima Elektrobosne orio se od pjesme Veselje se nastavilo u hotelu „Bosna“ u Doboju, da bi se proslava produžila u hotelu „Janj“ u Šipovu, gdje su se i pripremali za susret s Radničkim.

VJERNOST

DVANAESTI IGRAČ

Velika zasluge za ulazak Elektrobosne u Republičku ligu imaju i njeni navijači koji su u oba susreta bučno navijali za Bakovića, Marjanovića, braću Omerinović i ostale. Oko 500 Jajčana i u Lukavcu je podržalo svoje ljubimce. U Gračanici, na povratku za Jajce, zaustavili su autobus u kojem su se nalazili fudbaleri Elektrobosne i na ramenima nosili: Saračevića, Jeliću, Vučinića, Bakovića, Mirsada Omerinovića, Jakovljevića... Bez sumnje, navijači su bili dvanesti igrač Elektrobosne u kvalifikacijama.

I TO SE DEŠAVA

„ŽIVI ZID“

Da se u kvalifikacijama dešavaju stvari koje nemaju veze sa sportom, pokazao je susret u Lukavcu. Gosti su nasvakom koraku bili provocirani, a prijetilo im se fizičkim razračunavanjem. Ispred klupe Elektrobosne formiran je „živi zid“ od redara, tako da trener Saračević nije mogao nesmetano da prati i vodi najvažniju utakmicu svojih igrača.

ODLUKA

ZLATNI GOL

Prvi susret između Elektrobosne i Radničkog završen je pobjedom Jajčana sa 2:0, a strijelci su bili Marjanović Mirsad Omerinović, iz penala. U revanš utakmici Radnički je savladao Elektrobosnu sa 2:1, a jedini pogodak za Jajčane postigao je Mirsad Omerinović, takođe iz jedanaesterca. Poslije utakmice half Jajčana je rekao:

— Bio sam siguran da ću savladati golmana Radničkog. Ovaj zlati vrijedan pogodak odveo nas je u Republičku ligu. To je moj najdraži gol u karijeri i sigurno ću ga se uvijek sjećati.

Tekst i snimci iz Lukavca: Željko TICA

SKUPŠTINA OPŠTINE BANJALUKA I DRUŠTVENO-POLITIČKE ORGANIZACIJE

Opštinsko vijeće Saveza sindikata
Opštinski komitet Saveza komunista
Opštinska konferencija SSRN-a
Opštinski odbor SUBNOR-a
Opštinska konferencija SSO

čestitaju

radnim ljudima i građanima naše socijalističke samoupravne zajednice

4. juli — Dan borca

ŠTEDNJA DEVIZE KREDITI

PRIVREDNA BANKA SARAJEVO

OSNOVNA BANKA „BANJALUKA“ BANJALUKA

1 ДИНАР ДИНАР 1968

1 ДИНАР ДИНАР 1968

ЗИРО—РАЧУНИ
ТЕКУЋИ РАЧУНИ

Svim svojim komitentima, organizacijama udruženog rada i društveno-političkim zajednicama, dinarskim i deviznim štedišama, radnim ljudima naše socijalističke i samoupravne nesvrstane Jugoslavije

4. JULI

sa željom za još bolje uspjehe i rezultate u radu na dobrobit naše domovine

Osnovna banka „Banjaluka“ Banjaluka

**RO
„PLAMEN“**

**Svim korisnicima svojih
usluga, radnim
ljudima i
građanima**

ČESTITA

4. JULI

RO „FRUKTONA“

OOUR

bosanka

čestita

DAN BORCA

**poslovnim prijateljima,
potrošačima, radnim lju-
dima i građanima**

slateks

4. JULI — Dan borca

*svim radnim ljudima,
saradnicima i
poslovnim partnerima*

Kolektiv „Slateksa“**„FAMOS“ SARAJEVO RO FABRIKA TRANSPORTNE OPREME I MAŠINA ZA DRVNU INDUSTRIJU SANSKI MOST**

Na osnovu člana 20. stav 1. Pravilnika o radnim odnosima, te Programa minimuma prijema novih radnika, Komisija za radne odnose RO FTM na svojoj sjednici od 26.6.85. godine raspisuje

OGLAS

I za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **NORMIRAC** sa šifrom 150.21.03 (jedan izvršilac), kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu srednju školu, smjer: - mašinski, zvanje „mašinski tehničar“
- da imaju šest mjeseci iskustva.

II Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **KRANISTA - viljuškarista** sa šifrom 150.11.009. (jedan izvršilac)

kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za sticanje KV radnika,
- da imaju položen ispit za rad na mašinama za dizanje tereta,
- da imaju šest mjeseci iskustva.

III Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **TEHNIČKOG CRTAČA** sa šifrom 150.20.04 (dva izvršioca)

kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu srednju školu mašinskog smjera zvanje mašinski tehničar, alternativa, tehnički crtač
- da imaju šest mjeseci iskustva.

IV Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **CENTRALIST** sa šifrom 150.31.11. (jedan izvršilac), pripravnik, kandidat treba da ispunjava sljedeće uslove:

- SSS (završena gimnazija).

Kod prijavljenih kandidata će se izvršiti provjera prema programu koji će se kandidatima dostaviti, iz obavještenja o vremenu zakazivanja procjere.

V Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **OŠTRENJE ALATA** sa šifrom 150.21.06. (jedan izvršilac),

kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu V stepena (VKV) mašinskog smjera,
- da imaju šest mjeseci iskustva

VI Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **REZANJE NA STROJNIM MAKAZAMA** sa šifrom 150.22.35 (jedan izvršilac), kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu srednju školu sa radničkim zanimanjem KV bravar,
- da imaju šest mjeseci iskustva.

VII Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **RAD NA PRESI** (jedan izvršilac),

kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za radnička zanimanja KV bravar,
- da imaju šest mjeseci iskustva.

VIII Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **METALOSTRUGAR** sa šifrom 150.22.17. i 150.22.18. (tri izvrši-

oca - pripravnika) kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da su završili školuzaradnička zanimanja KV

IX Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **RAD NA ŽAGI - TT210 I CIRKULARNOJ ŽAGI** (jedan izvršilac pripravnik) kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za radnička zanimanja KV bravar.

X Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **METALOGLODAČA** (jedan izvršilac) - pripravnik kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za radnička zanimanja KV metaloglodadž

XI Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka **RAD NA PANTOGRAFU** sa šifrom 150.22.07. (jedan izvršilac) kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za radnička zanimanja KV bravarvarilac,
- da imaju šest mjeseci iskustva.

**„FAMOS“ SARAJEVO
RO FABRIKA TRANSPORTNE
OPREME I
MAŠINA ZA DRVNU INDUSTRI-
JU
SANSKI MOST**

DOPUNE

oglasa br: 1349/85 od 27.6.85. g.
Za obavljanje poslova odnosno radnih zadataka iz domena stručnosti dipl. inž. mašinstva.
Kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu mašinski fakultet

RO FTM će primati, odnosno izvršiti izbor dipl. inž. mašinstva po dopunama oglasa kako sa iskustvom, tako i kandidate sa statusom pripravnika.

II Stav II oglas br: 1349/85 od 27.6.85.g. se dopunjuje i glasi:

Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka

kraniste-viljuškariste, sa šifrom 150.11.09. (jedan izvršilac kandidati treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu za sticanje KV radnika,

- da imaju položen ispit za rad na mašinama za dizanje tereta,

- da imaju šest mjeseci iskustva.

Kod kandidata izvršice se provjera prema programu koji će se kandidatima dostaviti iz obavještenja o terminu kada će se provjera vršiti.

III Stav III oglasa 1349/85 od 27.6.85. g. se dopunjuje i glasi:

Za obavljanje poslova, odnosno radnih zadataka - tehničkog crtača sa šifrom 150.20.04. (dva izvršioca) kandidati treba ispunjavaju sljedeće uslove:

- da imaju završenu školu mašinskog smjera, zvanje mašinski tehničar, alternativa, tehnički crtač.

Izvršit će se provjera radnih, stručnih, i drugih sposobnosti kandidata prema programu koji će im se dostaviti uz obavještenje o terminu zakazivanja provjere.

NAPOMENA:

Pismeni zahtjevi se podnose u roku od 8 dana od dana objavljivanja, a neblagovremene zahtjeve i zahtjeve koji nisu kompletirani Komisija neće uzeti u razmatranje.

Obavještavamo sve prijatelje da je dana 2. jula 1985. godine preminuo u 61 godini života, nakon kratke i teške bolesti naš dragi

RADOVAN PEJANOVIĆ

Sahrana dragom nam pokojnika obaviće se dana 5. jula 1985. godine u 15 sati na Novom groblju u Banjaluci.

OŽALOŠČENI: supruga Jagoda, kćerke: Mirjana, Milena, i Nada, pokćerka Nada, sestre: Vera i Mileva, brat Momir, zetovi: Zeljko i Brane, unučad, te ostala rodbina.

074611

Tužnim srcem javljamo da je naša draga i nezaboravljena majka i baka preminula dana 2. jula 1985. godine u 76. godini života

ZORKA ČUTIĆ, rođena ČURKOVIĆ

Sahrana će se obaviti na Novom groblju u Banjaluci dana 5. jula 1985. godine u 15,30 sati.

OŽALOŠČENI: sin DOJČIN, kćerke: MILENA, DUŠANKA i NADA, snahe: RADOJKA, i MARIJA, unučad, prauučad i ostala rodbina

060341

Tužnim srcem javljamo rođacima, prijateljima i poznicima da je 3. jula 1985. god. u 81. godini života preminula naša draga i nikad neprežaljena majka, punica, svekrva, baka i prabaka

LEPA (LAZARA) MARKOVIĆ

Sahrana će se obaviti dana 5.07.1985. god. u 15,30 sati na Srpskom pravoslavnom groblju (Borik) u Banjaluci.

Ožalošćeni: sin Miroslav, kćerke Mirjana, zetovi Branko i Viado, snaha Mileva, unučad Vojislav, Ljiljana, Svetlana, Nedeljko, Biljana i Dragana, prauučad i ostala mnogobrojna rodbina.

074612

RADNA ZAJEDNICA OPŠTINSKE KONFERENCIJE CRVENOG KRSTA BANJALUKA

Na osnovu odluke Zbora radnika Radne zajednice od 3.7.1985. godine raspisuje se

OGLAS

za prijem radnika u radni odnos

1. NK -radnice na neodređeno vrijeme, izvršilaca

4. Uslovi:
- da imaju završenu osmogodišnju školu.
Prijave na oglas dostaviti na adresu: Radna zajednica OK Crvenog krsta Banjaluka, u roku od 8 dana od dana objavljivanja u listu „GLAS“ Banjaluka.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

KOMUNALNA RADNA ORGANIZACIJA VODOVOD I KANALIZACIJA BANJALUKA

OBAVIJEST

1. Komunalna radna organizacija „Vodovod i kanalizacija“ obavještava radne ljude i građane da je sa poslovnim prostorijama Održavanje i izgradnja preselila na novu lokaciju kod Gradske toplane na Filipovića polju i da se za prijave kvarova i opravke na vodovodnoj i kanalizacijskoj mreži mogu obratiti na telefon broj 40-811
2. Kako se svode rezultati poslovanja radne organizacije za prvo polugodište, molimo vas da vaša dugovanja uplatite na blagajni radne organizacije i šalterima pošte najkasnije do 12.7.1985. godine.

ELEKTROPROMET ZAGREB Avenija Borisa Kidrića 11-13 RADNIČKI SAVJET OOUR-a „VELETRGOVINA“

OGLAŠAVA

potrebu radnika za obavljanje poslova i radnih zadataka
ŠEF PREDSTAVNIŠTVA (bez podskladišta) U BANJALUCI

Uvjeti:
- VSS/VŠS/SSS ekonomskog ili tehničkog smjera
- 2/3/4 godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima
Radni odnos zasnovan se uz uslov pokusnog rada od 2 mjeseca.
Ponude se podnose u roku od 15 dana od dana objavljivanja oglasa na adresu: ELEKTROPROMET ZAGREB, Ilica 10 - Kadrovska služba. na telefon broj: 041/425-463.
Kandidati su dužni uz ponudu podnijeti i dokaze o ispunjavanju uslova oglasa.

VOJNA POŠTA 4675 DOBRNJA

Oglašava sljedeću

LICITACIJU

Za prodaju 691 m³ bukovich trupaca kvaliteta F/III klase. Bukovi trupci nalaze se 118 m³ na kamionskom putu Dobrnja-Mrkonić-Grad. 573m³ nalaze se u šumi kod panja na prosječnoj udaljenosti 750 m od kamionskog puta, u šumi VP 4675 Dobrnja.
Uvid u robu koja se prodaje licitacijom omogućen je do dana licitacije.
Licitacija usmenim nadmetanjem održaće se dana 10.7.1985. godine u 10 sati u VP 4675 Dobrnja.
Početna cijena za robu koja se nalazi na kamionskom putu je 12.000 dinara.
Početna cijena trupaca u šumi kod panja je 5.000 dinara.

RO „FARMES“ SARAJEVO OOUR „KRAJINALIJEK“ BANJALUKA

Radnički savjet Osnovne organizacije za promet lijekovima i drugom medicinskom robom „Krajinalijek“ raspisuje

OGLAS

za radno mjesto tehničar-spremač u Poslovnici Sarajevo na određeno vrijeme do povratka radnice sa porodijskog odsustva.

USLOVI: SSS zdravstvene struke (farmaceutski tehničar) i 1 godina radnog iskustva u struci.

Uz prijavu za oglas kandidati su dužni da prilože sljedeće dokumente:
1. dokaz o školskoj spremi,
2. izvod iz matične knjige rođenih,
3. potvrdu o radnom iskustvu.

Rok za podnošenje prijava je 8 dana od dana objavljivanja oglasa.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.
Prijave se podnose na adresu: RO „FARMES“ SARAJEVO, OOUR „KRAJINALIJEK“ BANJALUKA, VLADE VITJUKA 6.
OOUR „KRAJINALIJEK“

SOUR „ALHOS“ RADNA ORGANIZACIJA „BLIK“ BANJALUKA OBJAVLJUJE

OGLAS

Oglašavaju se uslovi za održavanje osnovnih sredstava građana sa Radnom organizacijom „Blik“ Banjaluka.

- Vrijednost udruženih osnovnih sredstava ne može biti manja od 6.000 DM.
- Rok vraćanja dinarske protuvrijednosti 5 godina sa 7,5% kamate,
- Udružiocu sredstava Radna organizacija obezbjeđuje zaposlenje na neodređeno vrijeme koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi odnosno KV III PK- konfektionara,
- Prednost kod Udruživanja imaju radnici koji su obučeni za proizvodnju gotovih konfekcijskih proizvoda III NK-radnici,
Kandidati da nisu mlađi od 18 godina ni stariji od 40 godina.

Oglas ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja u sredstvima javnog informisanja. Prijave sa potrebnim dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostaviti na gornju adresu.

Radna organizacija „Blik“ Banjaluka istovremeno objavljuje

OGLAS

za prijem radnika

1. KV konfektionar - pripravnik na neodređeno vrijeme u Banjaluci, 10 izvršilaca.

Pored opštih uslova kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove i to:
Pod red. brojem 1. da su KV-radnici konfekcijskog smjera bez radnog iskustva.
Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u sredstvima javnog informisanja.
Prijave sa potrebnim dokazima o ispunjavanju traženih uslova dostaviti na gornju adresu.
Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

Medicinski centar „Dr Mladen Stojanović“ Prijedor OOUR „DOM ZDRAVLJA OMARSKA“

Objavljuje

OGLAS

Za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme jednog zubotehničara - pripravnika.

- USLOVI: završena medicinska škola - smjer zubotehničara.
Zahtjeve slati na: OOUR „Dom zdravlja Omarska“ u Omarskoj.

Uz zahtjev dostaviti dokaz o završenoj med. školi.
Oglas je otvoren osam dana od dana objavljivanja.

SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE BANJALUKA

Na osnovu odluke Radničkog savjeta Radne zajednice Komisija za rashodovanje osnovnih sredstava i sitnog inventara objavljuje

LICITACIJU

ZA PRODAJU OSNOVNIH SREDSTAVA
1. PUTNIČKO VOZILO marke „PEZO 404“ reg. br. BL-804-60, godina proizvodnje 1973, u voznom stanju, registrovan do 26.1.1986. godine.
POČETNA CIJENA: 150.000,00 dinara
2. ZIMSKE GUME ZA „PEZO 404“ kom 3 POČETNA CIJENA 4.500,00 dinara
3. FELUGE ZA „PEZO 404“ kom 5 POČETNA CIJENA 2.500,00 dinara

Pravo učešća na licitaciji imaju sva pravna i fizička lica koja prethodno na blagajni Radne zajednice polože kauciju u iznosu od 10% od početne cijene.

Troškove prevoza i poreza na promet snosi kupac.

Kupac je dužan da isplati izlicitiranu cijenu i preuzme osnovna sredstva na dan kupoprodaje.
Licitacija će se održati dana 9.7.1985. godine u 12 sati u krugu Samoupravne interesne zajednice zdravstvene zaštite Banjaluka, Ulica Zdrave Korde broj 8.

Predmeti licitacije se mogu vidjeti dana 8.7.1985. godine u vremenu od 8 do 12 sati i na dan licitacije u isto vrijeme.

SA KUD—OM „KARLO ROJC“ U HOLANDIJI I SR NJEMAČKOJ (4)

Marihuana u policijskom komšiluku

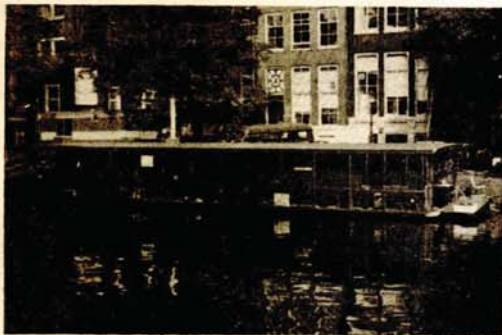
● U kanalu stambenih brodova plantaže marihuane, azil za mačke, vreva ● Most sa hiljadu sijalica ● I Holandanci se svađaju s urbanistima

U Amsterdamu ima najmanje pet hiljada ljudi koji žive u kanalu stambenih brodova. Žive normalno kao i ostali građani. Jedan od brodova, u samom „komšiluku“ policijskog biroa, bio je doskora prava plantaža marihuane. Ovdje je gajenje marihuane dozvoljeno, ali prodaja nije, i zbog toga je vlasnik morao obustaviti nezgodnu djelatnost.

Prozori se kraj drvenog mosta („Gladni most“) koji su kao poklon građu izgradile dvije sestre. Mostje noću obasjan sa hiljadu lampi. Dosta uzbuđenja i negodovanja izazvala je nedavno u Amsterdamu izgradnja gradske opere i vijeknice. Ove zgrade su još u izgradnji, ali je zbog njih sa iste lokacije uklonjen znatan broj monumentalnih građevina.

Na povratku u pristanište odakle su Banjalučani i krenuli na kratko ali zanimljivo putovanje, prolazi se kraj broda mačaka. Na ovom specijalno napravljenom plovećem objektu trenutno boravi oko 500 mačaka-lutalica. Tu su i ljudi zaposleni da se brinu oko ovih životinja. One same dolaze tu i nalaze svoj kutak provodeći uglavnom vrijeme u lijenom sunčanju na palubi broda.

Put dalje vodi pored čuvene Heinekenove pivovare. Brod ko-

Mačke-lutalice u svom domu

načno pristaje na malo pristanište. Pozdravljanje s uljudnim kape-tanom de Jongom. Poneko se i slika za uspomenu. Za šest holandskih guldena vidjelo se zaista mnogo. Kada budu pričali onima koji su zbog „šopinga“ propustili ovaj doživljaj, sigurno će zažaliti.

Već je podne. Još dva sata je ostalo za kupovinu. Domaćin Radovan Miličić vodi goste u trgovački centar. Dugačka ulica je pretvore-

na u veliku pijacu. Slično tršćanskoj „Ponte Rose“. Pijaca je interesantna po tome što se rame uz rame prodaje odjeća, obuća, kozmetika, i riba... Dopremaju je iz Sjevernog mora. Pola kilograma bakalara može se kupiti za samo pet guldena.

Dva sata su brzo prošla. Sastanak na kraju ulice. Mnogi sa kesa-ma i sitnim poklonima. Oni koji su kupili kišobrane najviše su profitirali. Holandska klima je izuzetno vlažna. Kiša je ovdje svakodnevni gost. Autobus na obližnjem parkingu čeka i kreće za Roden, gradić na sjeveru Holandije.

Mesud MUIČ

SUTRA:
Susret sa vjeterinarcima

SVUGDJE ISTI DACI

● Najavljeni zakon je kineske dake, one manje zagrljane za nauku, potjerao u sela. Razlog, devetogodišnja škola će biti obavezna, a u selima će to moći mnogo kasnije da se ostvari

PEKING — Izdvojeni kraj gradskih ograda danju, i u ulicama manjeg prometa koje mogu da pruže nešto malo više mira i intimnosti, a pod stubovima gradskog osvjjetljenja noću, pekingski daci udubljivi nad knjigama podjećaju ovaj nedjelja da se godišnja trka približava kraju.

U uslovima koji se najčešće svode na skromne mogućnosti stanovanja i komforu uopšte, oni nalaze strpljenja i energije da ponude mogućnosti školovanja najbolje iskoriste. Po tome ih strano oko zaduženo da opservira i izvještava nesumnjivo respektuje.

U tu završnicu, ipak, mnogi nisu ušli. Od prošlog septembra pa prije nego što je završnica počela, u Sangaju je više stotina mladih napustilo više razrede srednjih škola. Ispisali su se i prihvatili raznih poslova Šangaj se zabrinuo. Ovih dana neko je tu zabrinutost prenio na stranice štampa. Ona poziva da se tom fenomenu brzo stane ukraj.

Oko 85 odsto „bjegunaca“ je iznad 16 godina starosti. Prihvataju se poslova u porodičnim seoskim domaćinstvima, ulaze u fabrike na bazi ugovora o radnom odnosu, ili nalaze razne privremene poslove.

Neki su uzeli ispisnicu jer su se obeshrabrili zbog slabih ocjena ili su izgubili interes da ih put do lične egzistencije vodi preko diplome o završenoj srednjoj školi. Na tu odluku su ih u nekim slučajevima povukli i sami roditelji. Krenulo im je na selu dobro, a računaju da će biti još mnogo bolje ako se njihovo dijete, kako znaju da kažu, ne bude više „igralo“ u školi, a oni plaćali tu „zabavu“.

Ima u toj odluci i filozofije da bi škola mogla pokvariti dijete tako da ono teži da „strši“ nad drugima. U tim se-ljačkim sredinama, za one koji podižu glavu visoko od-črva se kazivanje da „visoko stablo vjetar priziva“, i da je „stava čovjeka opasna kao i debelja svinji“. Što da mi

Selo spas od knjige

dijete bude kao kamila u stadu ovaca, kažu neka od tih narodnih mudrovanja.

Izgleda da su ta dezertiranja ubrzali i javni nagovještaji da se približava odluka vrha o obaveznom 9-godišnjem školovanju za sve mlade u Kini. Načelno, ta odluka je proteklih dana stvarno i donesena, ali još ne i zakon.

Savjeti su se umnožili o tome šta da se radi. Jedni kažu — važno je pomoći obeshabrenim; ohrabrili ih da dovrše tih nekoliko preostalih koraka do srednjoškolske diplome, bez obzira na to što je zaostajanje učinilo da su „ostarjeli“ u odnosu na većinu u školskim razredima.

Drugi požuruju da se hitno donese uredba koja će zabraniti preduzećima i ustanovama da zapošljavaju mlade bez srednje škole. Ali realno, najveće se nađe-polažu u odluku o obaveznom devetogodišnjem školovanju. Do 1990. godine obavezno školovanje moraću se provesti u svim gradovima, u manjim mjestima do 1995. a na selu „kada se to bude moglo“.

Imajući taj načelan raspored pred sobom, dio mladih se očigledno pomjera prema zakonima gdje će sila zakona kasnije stupiti na snagu. Ali, te rokade će, ipak, još kratko trajati.

Božidar ĐURICA

UNSKA VODENICA, TURIZAM I UMJETNICI

INICIJATIVE

● Prije četiri godine Klub likovnih radnika iz Bihaca dao je inicijativu za preuređenje dotrajale i napuštene vodenice u izložbeno-prodajni prostor. U međuvremenu riješeni su imovinsko-pravni odnosi, sagrađen dio objekta, postavljen vodenički točak, ali je investitoru nestalo sredstava, pa se obratio za pomoć likovnim stvaralocima. Hoće li oni pomoći?

Postoje svi izgledi da se inicijativa Kluba likovnih radnika u Bihacu na-pokon i realizuje. O čemu je riječ? Na otoci, uz motel „Sunce“, u neposrednoj blizini hotela „Ada“ i-turističkog kampa na Orljanima (sve-ga pet kilometara od Bihaca) nalazile su se dvije vodenice u pri-vatnom vlasništvu. Jedna je sruše-na, a druga još služi svojoj namjeni. U Klubu likovnih radnika još 1980. godine neko je dao ideju da se ona napuštena i dotrajala vodenica iskoristi, da se na njenim temeljima sagradi - u istom stilu, ali nešto sta-bilniji i funkcionalniji objekt - koji bi služio istovremeno kao izložbeni prostor za manje samostalne izložbe, ali i mjesto gdje bi domaći i strani turisti mogli da nabave, pod povoljnijim uslovima, djela slikara, grafičara i vajara.

knutih likovnih stvaralaca. Osim to-ga, likovnim umjetnicima (za poklonjeni rad) daje se pravo da u izložbenom prostoru svoje radove, a onima koji udružuju sredstva u odgovarajućem omjeru pruža se pravo korišćenja prostora i u druge svrhe: prigodne izložbe itd.

Pisma s odgovarajućim prijedlozima upućena su tokom maja i juna ove godine na nekoliko stotina adresa, svim poznatijim umjetnici-ma u BiH, ali i van ovog područja, i sada se očekuju efekti inicijative koja bi trebalo da omogući Klubu likovnih radnika u Bihacu da na-pokon dođe do svog izložbenog prostora i prodajno galerije, da počne - ako tako hoćete - i samos-talno da privređuje i na taj način obezbjeđuje dio sredstava za svoj rad.

DOKLE SE STIGLO?

U Klubu likovnih radnika, koji svake godine organizuje osam do deset likovnih manifestacija, reči će vam da su u međuvremenu stigli da riješe imovinsko-pravne odnose, da su izradili neophodnu urbanističko-građevinsku i projektnu dokumen-taciju. Istovremeno, obavijeni su i temeljni građevinski radovi (izg-rađeni u vodi betonski stubovi - no-sači, postavljena betonska ploča i rekonstruisan vodenički točak, koji će biti sastavni dio objekta i time as-ocijira na vodenicu koja je tu nekad postojala), ali se potom stalo. Zna se zašto: Klub likovnih umjetnika ne-ma para.

Upravo zbog toga, prije izvjesnog vremena, ovdje su odlučili da se obrate likovnim radnicima, umjetnici-ma, udruženjima likovnih umjetnika i drugim samostalnim organizacijama i zajednicama, te da im pomogne saradnju i donatorstvo kako bi svo-jim prilozima - darovima (u vidu novca ili umjetničkog djela) potpomogli dovršenje unskve vodenice.

Šta zauzvrat nudi Klub likovnih radnika?

Prije svega, to je stavljanje na spi-sak darovatelja - donatora vode-nice, koji će biti istaknut na vidno mjesto, zahvalnicu u vidu umje-tničkog rada, grafike jednog od ista-

ŠTA ĆE SE DOBITI?

Izuzet bezotneske ploče, kao fun-damenta, sav objekt biće, u stvari, drvena kuća sa velikim izložbeno-prodajnim prostorom i manjom prostorijom (za kancelariju) s ve-likom terasom iznad slaparova Une. Ovdje ističu da će vodenica, ukla-pajući se u divni ambijent ade i Une, pored motela „Sunce“ i hotela „Ada“, sa turističkim kampom, predstavljati povezanu prostornu i funkcionalnu cjelinu.

Namjena i funkcija već je dogovorena i zasnovane se na pro-gramskoj aktivnosti Kluba likovnih radnika, radi zadovoljenja kulturnih i turističko-propagandnih potreba u oblasti likovnih umjetnosti i likovnog stvaralaštva. U Klubu ističu da će na taj način dobiti stalnu prodajnu izlož-bu, koja će se neprestano dopu-njavati. A to, praktično, znači da će se ovdje moći dobiti i predmeti pro-izvoda primijenjenih umjetnosti, čiju će osnovu predstavljati pretežno kulturno-istorijsko naslijeđe Pounja, tu će se moći nabaviti i proizvodi domaćih radnosti, propagandno-informativni materijali i publikacije. I konačno, želja o-vađasnih stvaralaca je da se na taj na-čin obezbjeđuje bar početna sreds-tva za organizovanje likovne kolonije i individualni rad umjetnika s ovog područja. A to znači mnogo.

Duško MOMČILOVIĆ

NEUMOLJIVA STATISTIKA

Ne tako čisti Francuzi

● Više od 900 odsto Francuza povezuje kupanje sa odlaskom kod ljekara, a nešto više od polovine s pripremanjem za ljubavni sastanak, dok drugih razloga mnogo ne vide

PARIZ - Sudeći po rezultatima jedne relativno pouzdane ankete, Francuzi u prosjeku poklanjaju manje pažnje ličnoj higijeni od svojih zapadnoevropskih susjeda. Iako je Francuska poznata kao proizvođač parfema, kolonjskih vodu- lonja i sl. prosjecan Francuz godišnje potroši samo četiri sapu- na. Britanci su dva puta čistiji. Njihov godišnji prosjek iznosi 8,3

sapuna po stanovniku. Zapadni Nijemci koriste 6,4, a Italijani 5,5 sa-puna godišnje.

U istoj anketi, provedenoj u Fran-cuskoj, samo 32 odsto žena i 19 odsto muškaraca izjavilo je da se kupu svakodnevno. Više od 90 odsto Francuza kupanje povezuje sa odlaskom kod ljekara, a nešto više od polovine s pripremanjem za ljubavni sastanak.

SATIRIKON

KREDIT
Ja posuđih hiljadu maraka, digoh kredit sa malo kamata.

Dadoše mi miliona dosta, procedura stvarno bješe prosta.

Ali poslije srce da ti stane, ka, i, u, k, o, e, š, e, stizati zabrane.

Što je bilo miliona više, utoliko krv ti više siše.

Dok dogurah do posljednje rate, skoro osta' bez redovne plate.

Safet AHMETOVIĆ

	PUN IMENICE	ŽETELJI DJEKLA V.ŠRITA- NIJE	IZOTOP OZONA Ptu	POLEP /ml/	ŠKOLJA- NI SITI- RARA AN- RESIVTI KA-KINA	ŠKVA- RICA HSE	ŠEN.IMP OŠIJA, VIPOČ- RIJA	BRUGA- CIJE	LJJEŃNI VKO NA SAŠEĆE	1.SLOVO	HUMORSKI JSTORFI ČAS IZ FORBA SREČKI ZABJE- SINA ČINA/	BILJKA PEJJA- ČICA	PERALI	RADIO- LOKATOR	IME PE- TEPVOE	ŠIF. PRIJEDA	FRILO- KO JABO	KATRIG
NOVAC NA RZE- BEGI																		
ITROG KUIJE SE KAVE ZA SKOLOVA- EJE										ŠUOVINA ERATA/ KUVAVI- CA SUMAR								
Š MANJI ŠTITE ŠENIGA					ŠUNJON ŠELAVA													ŠIYAC WALIS
Š.ŠI-ŠI- ŠIŠIŠI ŠOG ŠUNCA					ŠUBA, FALŠIŠKA ŠOD													
ŠRŠOG- ŠICA KROŠIŠI KAO KI- ŠODAN									POŠIV Š ŠTAREŠI ŠA POLI- ŠTVU									

Rješenje iz prošlog broja (vodoravno): bezbožništvo, trasa, Ato, teorija, vratar, santa, komediografi, Iper, Hanumica, orik, Na, kantine, Oleg, Ra.

ZANIMLJIVOSTI

Anemija kod žena

Zanimljivo je da se nedostatak gvožđa sreće češće kod žena nego kod muškaraca. Nedostatak hemoglobina znači da sve ćelije u organizmu nisu dovoljno snabdijene kiselinom, uslijed čega se u organizmu stvara suviše malo energije.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

PRNJAVOR

Prijav grad

Ahmet ČOMOR, penzioner: - Činjenica je da je naš grad prijavio prije nekoliko godina bio je jedan od najbogatijih u Bosanskoj Krajini.

Zadruga - dobra ideja

Milan DEVIĆ, auto-prevoznik: - Prije nekoliko mjeseci pokrenuta je ideja da se u Prnjavoru osnuje Zanatska zadruga.

Druženje iznad svega

Rade BLAGOJEVIĆ, službenik: - Opštinske Radničko-sportske igre nemaju u tretman kakav zaslužuju. Prisutni su neki organizacioni problemi.

Ugrožena Ukrima

Fahrudin RAMOVIĆ, građevinski radnik: - Došla je i sezona kupanja. Za one koji nisu u mogućnosti da osvježite potraže u bazenima Banjsko-rekreativnog centra Kulaši.

Brane RADULOVIĆ

INFORMATATOR

BANJALUKA

KOŽARA - Bad jaše na Zapad - italijanska komedija - u 17, 19 i 21 sat. VRBAS - Bronko Bili (američki avanturistički) u 16, 18 i 20 sati.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave

DJEČJE POZORIŠTE

Nema predstave

DOM KULTURE

U 19 sati otvorenje izložbe fotografija i dokumenata „Narodno pozorište u NOB-u“

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka

BIBLIOTEKA

Odsjednice u Domu radničko-solidarnosti ogranak I radišvakodara osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1.7. do 5.7. od 15.7. od 19.7. od 29.7. do 2.8. od 12.8. do 16.8. od 26.8. do 30.8.)

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92 Vatrogasci 93 Hitna pomoć 94 Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).

ZA DERVENTU: u 12,00 sati. ZA PRILJEOR: u 4,45. ZA KUKOLJE ISRBAČ: u 6,15 a povrtak iz Srpa u 11 sati.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture SABI AZAN, domaći igрани film.

NARODNA BIBLIOTEKA

u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom u srijedom i petkom od 10 do 14 sati.

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka

BIBLIOTEKA

Odsjednice u Domu radničko-solidarnosti ogranak I radišvakodara osim subote od 7,30 do 14,00 sati (od 1.7. do 5.7. od 15.7. od 19.7. od 29.7. do 2.8. od 12.8. do 16.8. od 26.8. do 30.8.)

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92 Vatrogasci 93 Hitna pomoć 94 Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).

BANJALUKA

7.00 - Početak programa 7.05 - Muzika - novosti - muzika 8.00 - KRAJ SUTJESKE: HILADNE VODE - radio-reportaža Radovana Marčeta

BOSANSKA GRADIŠKA

8.00 - Početak i najava programa 8.05 - Muzika - informacije - muzika 9.00 - Prigodan praznički program posvećen 4. julu, Danu borca

PRNJAVOR

PROGRAM EMITUJE NA SREDNJIM TALASIMA 1341 KILOHERC I UKT 98,3 MEGAHERC Od 12.00 od 14.00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH

ČETVRTAK, 4. jula

16.00 - Odlava programa SRBAC 11.00 - Početak emitovanja 11.05 - Danas na talasima Radio-Srpa

BOSANSKI NOVI

12.00 - Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORSBIH) 14.00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti, melodija dana)

PAJCE

14.00 - Najava programa 14.10 - Vijesti 14.15 - EPP 14.30 - Pjesme koje vječno žive (starogradske i romanse)

BOSANSKA DUBICA

12.00 - Zajednički program RS BiH 14.00 - Najava i pregled programa 14.05 - Zabavljaju vas popularni muzički sastavi

KLJUČ

Od 12.00 - do 14.00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH 14.00 - Najava programa, muzika, oglasi i reklame

PRIJEDOR

12.00 - Zajednički program 13.00 - Vijesti 13.05 - Čestitke, želje, pozdravi.. 14.00 - Politička emisija

SARAJEVO Prvi program od 10.55

SPECIJALNA EMISIJA U POVODU DANA BORCA

Povodom proslave ovog značajnog datuma naše istorije, te 15. susreta rezervnih vojnih starješina Jugoslavije, na Igmanu će se od 2. do 4. jula biti uspostavljen i djelovati PUL. Jugoslovenskih radio-stanica.

ČELINAC

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-038.

KOTOR—VAROŠ

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave. Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7.30 do 15.30 sati, a nedjeljom ne radi.

SKENDER—VAKUF

Nema kino-predstave. Biblioteka, pozajmno oduzimanje, radi svaki dan od 7.30 do 15.30 sati.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Stanica za hitnu pomoć 860-190, SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

ПОСЈЕТЕ

Са испраћаја на београдском аеродрому

М. ПЛАНИНЦ У СССР-у

МОСКВА, 3. јула (Танјуг) — Делегација СИБ-а, коју предводи председница Милка Планинц допутовала је данас послје подне у Москву, у званичну и пријатељску посету Совјетском Савету. На московском аеродрому њу су поздравили њен домаћин, председник совјетске владе Николај

Тихонов и његов први замјеник Иван Архипов, као и други високи функционери совјетске владе.

Дочеку је присуствовао и амбасадор СФРЈ у Москви Милојко Дрুলковић са члановима амбасде.

ЛУСАКА

РАЗГОВОРИ КАУНДА — ВЛАЈКОВИЋ

ЛУСАКА, 3. јула (Лана-Пул) — Данас, убрзо по доласку југословенске делегације у Лусаку, почели су разговори између замјеничког председника Каунда и председника Председништва СФРЈ Југославије Радована Влајковића. Замјеник новинска агенција подсјећа да су обје земље чланске покретна независности. У изјештају агенције се такође подсјећа да је председник Тито много помогао изградњи савремене Замбије.

УБИСТВО У СТУДЕНТСКОМ ГРАДУ У НОВОМ БЕОГРАДУ

УДВАРАЧ С НОЖЕМ

БЕОГРАД, 3. јула (Танјуг) — У Студентском граду „Вело Влаховић“ у Новом Београду 2. јула око 23,50 сати испред блока Јдлм, убијена је нашоњем повореда кулосним ножем Светлана Прокић, студент четврте године Природноматематичког факултета у Београду, рођена 1963. године у Београду. Ово кривично дјело извршио је Мехмет Тифа, студент - аспирант Више школе за статистику анализе, рођен 1960. године у селу Фраја, општина Урошјевац. Након извршења кривичног дјела Мехмет Тифа је истма ножем соби нанео лакше повредe.

Преза прикупљеним подацима признато вршења убијача, пронаштен да се Мехмет Тифа дужи вријеме удварало Светлану Прокић и покушавао је да наговори да се са њим забавља. Међутим, она је ово одбијала.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО СР БИХ

О ПОЛИТИЦИ РАЗВОЈА

САРАЈЕВО, 3. јула (Танјуг) — Председништво Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине размотрило је на седници којој је присуствовао Мунир Мерисковић најпре четри закона који се односе на политичку подстицаја развоја привредно-недовољно развијених републики и САП Косово у периоду од 1985. до 1990. године, отоме дало мишљења и заузеле ставове у правцу даље доградње овог система.

НОВИХ 36,5 КИЛОМЕТРА АУТО—ПУТА БРЖЕ ОД ЛИПОВЉАНА ДО ОКУЧАНА

НОВСКА, 3. јула (Танјуг) — Поводом Дана борца, данас је отворена нова дionица ауто-пута „Братство и јединство“ од Липовљана до Окучана, у дужини од 36,5 километра.

Ову дionицу пустио је у саобраћај председник Извршног вијећа Сабора СР Хрватске инж. Анте Марковић, који је, наглашавајући значај ове дionице, истакао потребу осигуравања средстава и за наставак радова на ауто-путу. Свечаностима у Новској, присуствовали су и председник Сабора СР Хрватске др Јосип Змаић, председник Председништва Вијећа Савеза синдиката Хрватске Звонимир Храбар и члан председништва СР Хрватске Марјан Цветковић.

Изградња дionице Липовљани-Окучани почела је још 1981. године. На овој дionици, уз остало саграђена су два саобраћајна чвора (излази Новска и Окучани), низ прелаза и надвожњака, те десет већих мостова.

САРАЈЕВО

ПРИЗНАЊА ССРН

САРАЈЕВО, 3. јула (Танјуг) — На пригодно свечаности у Скупштини Босне и Херцеговине у Сарајеву данас су уручена признања Социјалистичког савеза радног народа Босне и Херцеговине. Златне значке са повељом за 1984. годину добитницима је уручила председник Републичке конференције ССРН БиХ Смиљка Милојевић.

Златне значке добили су Новак Анђелић, Бошко Башкот, Перо Башкот, Јованка Чивић, Хамдија Чечмарлић, Нијаз Диздаревић, Илија Дошен, Раде Галеб, Дервиш Газил, Душан Грк, Фрањо Херцеговић, Драгутин Хљубна, Месуд Хотип, Мевла Јакубовић, Хајра Капетановић, Љубо Којо, Миле Пави, Лазо Матерић, Салих Мехић, Ниско Мухамедић, Хамдија Поздорић, Беселин Радојичић, Миланко Реновић, Сана Салаховић, Симо Тадић, Дедо Трампчић и Милан Тринић. Признања је добило и 30 организација.

ЈУЧЕ ПОСЛИЈЕПОДНЕ УКУЛАШИМА КОД ПРЊАВОРА

ПОЧЕЛА ПАРТИЗАНСКА ОЛИМПИЈАДА

ПРЊАВОР, 3. јула — Данас у попoдневим сатима у Мјесној заједници Кулаши на свечан начин отворена је „Партизанска олимпијада“, меморијална манифестација, која се одржава у оквиру прославе Дана борца, а у знак сјећања по спортским сусретима партизанских јединица одржане у овом мјесту у средином јула 1943. године пред више од хиљаду учесника и гостију. Двoдневна надметања отворило је Бернард Марушић, председник Општинског одбора СУБНОР-а, а потом је говорио генералмајор Миле Тркуља. Положни су вијеници и циљеје на Спомен-обилежје да би након тога почела спортска такмичења у шест дисциплина. Б.Р.

ТРАДИЦИЈА СУСРЕТА „БРАТСТВО И ЈЕДИНСТВО“

ПРЕЛАЗНА ЗАСТАВА БИХ

САРАЈЕВО, 3. јула (Танјуг) — Савезна конференција Савеза резервних војних старјешина Југославије устновила је прелазну заставу велике манифестације „Братство-јединство“ која се традиционално сваке године, одржава у другој републици и покрајини.

Прелазну заставу, у паузи конференције у сарајевском Дому ЈНА онеговалеу традицији НОР-а и социјалистичке револуције, примио је председник Републичке конференције ове организације у Босни и Херцеговини Васо Радич.

Прелазна заставка сусрета резервних војних старјешина „Братство-јединство“ од данас до сутра боравиће на легендарној Игман планини где ће у току сутрашњег дана, послје свечане прославе Дана борца бити уручена домаћинима 16. сусрета-делегацији Словеније.

ЛОТО

3	7	10	26	36
ДОПУНСКИ БРОЈ 5				

ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА“

КУРСНА ЛИСТА
(формирана 3. јула 1985. године)

Земље	Валута за ефективну	Куповни курсови		Продајни курсови	
		Куповни курсови	Куповни курсови за девизе	Продајни курсови	Продајни курсови за девизе
Аустрија	100 шиллинга	1309,54	1339,71	1343,73	
Белгија	100 франака	453,26	464,44	456,84	
Данска	100 круна	2551,41	2626,62	2634,51	
Француска	100 франака	3011,76	3092,64	3101,93	
Грција	100 флорина	8150,49	8349,77	8374,86	
Италија	100 лира	14,49	14,75	14,80	
Норвешка	100 круна	3180,88	3270,34	3280,17	
СР Немачка	100 марка	9205,70	9418,71	9447,01	
Швајцарска	100 франака	10984,41	11259,89	11283,72	
Шведска	100 круна	3162,30	3269,41	3279,23	
Јапан	100 јена	109,88	115,45	115,80	
В. Британија	1 фунта	364,40	374,16	375,29	
Канада	1 долар	200,96	211,14	211,77	
САД	1 долар	277,85	286,56	287,42	
Аустралија	1 долар	182,13	190,90	191,48	

Куповни и продајни курсови за девизе примјењују се од 14 сати 3. јула 1985. године, а курсови за ефективну од 1. јула ове године.

ЧЕТВРТАК, 4. ЈУЛА

ПРВИ ПРОГРАМ

- 9,50 - Преглед програма
- 9,55 - Вијести
- 10,00 - ТВ - календар
- 10,10 - Земљи и слободи - музичка емисија
- 10,55 - Игман: 15. традиционални сусрет резервних војних старјешина „Братство и јединство 85“ - пренос
- 13,00 - Дневник 1
- 13,15 - Мали концерт
- 13,30 - „Бомбаши“ - домаћи играни филм
- 15,00 - Кућа у Ботићеву: 4. јул 1941-4. јул 1981. - документарна емисија
- 15,30 - Забавно послјеподне
- 16,55 - Љубавни кавез - француски играни филм
- 18,30 - Тито у Загребу 1941 - документарна емисија
- 19,15 - Цртани филм
- 19,30 - ТВ спот
- 20,00 - Умјетничко вече: Моша Пијаде
- 21,05 - Света Лукић: „Снови и судари“ - драма
- 22,10 - О чему је ријеч - квиз, 7. последња емисија
- 23,10 - Дневник 3
- 23,30 - Деја Ален
- 23,35 - Видео спотови
- 23,45 - Мљет: путописна репортажа
- 00,15 - Деја Ален
- 00,20 - Манет шоу
- 00,45 - Вијести
- 00,50 - Преглед програма за петак

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 12,30 - Преглед програма
- 12,05 - ЉЕТНО ПОПОДНЕ — Образовни програм
- 14,35 - Републичка ревија омладинских хорова - „Загорје 84“
- 15,05 - Како се оженили Американком - италијански играни филм
- 16,55 - Поздравите мога тату - забавна музика
- 17,40 - Физичка култура у НОБ-у - документарна емисија
- 18,30 - Фолк парада - народна музика
- 19,30 - Дневник
- 19,55 - ЕПП
- 20,00 - Вјечни зов - совјетска серија, 16/19
- 21,05 - Вијести
- 21,10 - Једно љето - музичка емисија
- 22,10 - Поезија и музика
- 23,10 - Преглед програма за петак

ПРВИ ПРОГРАМ — 16,55 САТИ

ЉУБАВНИ КАВЕЗ

француски играни филм
Психолошки трипер
„Љубавни кавез“ снимљен је 1963. године, у режији познатог француског режисера Ренеа Клемана.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРО-МЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ СУНЧАНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Очекује се сухо и стабилно вријеме. У јутарњим сатима биће свеже а преко дана сунчано и топлије вријеме. Највише температуре кретаће се од 22 до 25 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ: У јутарњим сатима биће свеже а током дана сунчано и топло. Највише температура око 25 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: Још један дан задржаће се сухо и сунчано вријеме а затим се очекују попoдневи пљускови. Температура у даљем порасту, нарочито у јутарњим сатима.

ВОДОСТАЈ: Уна-Бихаћ 14 цм, бистра, температура воде 13,6 степени, Сана-Сански Мост 134 цм, бистра, температура воде 16,0 степени, Врбас-Бањалука 88 цм, мутан, температура воде 15,6 степени. На свим ријекама водостај у стагнацији.

Мирко Млађеновић
ДАБИД ШТРБАЦ

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон директор и одговорни уредник 34—417. Редакција 37—979, 37—977, дактилографи 34—449. Отписно у Улице Веселина Маштеца 13, телефон 34—448. Телекс 45—208 УГ ГЛАС, ООУР Новинска дјелатност Бањалука, поштом број 10500—833—427 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: једномјесечна 800 динара, тромјесечна 2.400 динара, полугодишња 4.800 динара, годишња 9.600 динара, само за „Недељни Глас“ 1.680 динара годишње. Претплата за иностранство: једномјесечна 1.800 динара, тромјесечна 4.800 динара, полугодишња 9.600 динара, годишња 19.200 динара, само за „Недељни Глас“ 3.320 динара. Уплата на девизни рачун број 10500—820—71000—552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешава Републички комитет за образовање, науку, културу и физичку културу СР БИХ број 02—4153/82 „Глас“ је ослобођен плаћања пореза на промет.